

HE 88/2020 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2020
NELJÄNNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen neljänneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2020.

Helsingissä 5 päivänä kesäkuuta 2020

Pääministeri

SANNA MARIN

Valtiovarainministeri *Katri Kulmuni*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2020 *neljänneksi* lisätalousarvioksi.

Talouden nopeaa elpymistä tukevat toimet

Maailmanlaajuisen koronavirusepidemian vaikutukset heijastuvat Suomen kansantalouden kehitykseen poikkeuksellisen voimakkaasti ja nopeasti. Maaliskuussa laaditun valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kansantalouden kokonaistuotannon arvioidaan supistuvan 5,5 % v. 2020, perustuen oletukseen, että rajoitustoimet kestävät kolme kuukautta. Ennusteiden epävarmuus on vallitsevassa tilanteessa kuitenkin paljon normaalia suurempi.

Vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioesitykseen sisältyy toimenpidekokonaisuus, jolla pyritään tukemaan talouden elpymistä koronavirustilanteen akuutin vaiheen päättyessä. Elvytyskokonaisuudella tavoitellaan

- julkisen kysynnän lisäämistä, millä pyritään lieventämään koronaviruskriisin aiheuttamaa kysynnän alentumista,
- Suomen pidemmän aikavälin kasvunäkymien parantamista, millä tuetaan Suomen talouden tuotantokykyä akuutin koronavirustilanteen jälkeen,
- ilmastonmuutoksen torjuntaa edistäviä toimenpiteitä sekä
- koko Suomen voimavarojen, monipaikkaisuuden ja omavaraisuuden vahvistamista korona-kriisistä toipuesssa.

Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu kuntia tukevia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on turvata peruspalvelujen järjestämisen edellytykset ja helpottaa poikkeustilanteesta johtuvia kuntien talouden haasteita sekä ylläpitää talouden toimeliaisuutta paikallishallinnossa. Osana kokonaisuutta on valmisteltu myös lapsiin ja nuoriin kohdistuva toimenpidekokonaisuus.

Neljäs lisätalousarvioesitys lisää v. 2020 budjettitalouden määrärahoja 4,0 mrd. euroa. Ehdotetun elvytyskokonaisuuden kokonaismittaluokka (ml. valtuuksista tuleville vuosille aiheutuvat määräraha-vaikutukset ja kuntien yhteisöveron jako-osuuteen liittyvä muutos) on 5,5 mrd. euroa. Elvytyskokonaisuuden määräraha-vaikutus v. 2020 on n. 3,6 mrd. euroa.

Investoinnit, infrastruktuuri ja korjausrakentaminen

Liikenteeseen ja erilaisiin muihin infrastruktuuri-investointeihin ehdotetaan vuodelle 2020 yhteensä n. 360 milj. euron määrärahanostuksia. Kokonaisuuteen sisältyy useita väyläverkon kehittämishankkeita, joiden valtuudet ovat yhteensä n. 861 milj. euroa. Mukana on mm. ehdollisena Metsä Groupin biotuotetehtaan investointipäätökselle yhteensä 115 milj. euron valtuudet tähän liittyviin infrahankkeisiin sekä MAL-sopimuksiin liittyvät hankkeet, joiden valtuudet ovat yhteensä n. 523 milj. euroa. Lisäksi kokonaisuuteen sisältyy perusväylänpitoon 30 milj. euron sekä joukkoliikenteen tukemiseen 100 milj. euron ehdotus. Jalankulun ja pyöräliikenteen investointeihin ehdotetaan 18 milj. euron lisäpanostuksia v. 2020.

Rajavartiolaitoksen maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uusimiseen ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä. Kolmen nykyisen ulkovartiolaivan korvaamiseksi kahdella uudella öljy- ja

kemikaalivahinkojen torjuntakykyisellä monitoimialuksella ehdotetaan alusten suunnitteluun 5 milj. euroa Rajavartiolaitokselle. Lisäksi Puolustusvoimien eräitä hankintoja aikaistetaan.

Valtion tukemaan asuntotuotantoon ehdotetaan 340 milj. euron korkotukivaltuuksien korottamista. Puurakentamista edistettäisiin panostuksella valtion tukemaan asuntotuotantoon sekä puuohjelman rahoitusta lisäämällä. Määrärahoja ehdotetaan myös mm. avustuksiin öljylämmityksestä luopumiseksi sekä kotitalouksissa että kuntien kiinteistöissä (yhteensä 45 milj. euroa v. 2020), energiatuen suuriin demohankkeisiin (20 milj. euron valtuus) sekä Metsähallitukselle luontokohteiden infrastruktuuriparannuksiin ja luontomatkailun kehittämiseen (yhteensä 13,1 milj. euroa). Erilaisiin viheralue-, vesihuolto- ja metsiensuojeluhankkeisiin ehdotetaan yhteensä 53 milj. euroa.

Yritysten tukeminen

Vuodelle 2020 ehdotetaan yhteensä n. 970 milj. euron määrärahoja yritysten tukemiseen. Ne täydentävät jo aiemmin päätettyjen yritystukitoimien kokonaisuutta. Lisäksi verotusta koskevista muutoksista aiheutuu 753 milj. euron verojen maksun lykkääminen.

Ehdotettavaan kokonaisuuteen sisältyy uusi yrityssektorilla käyttöön otettava kustannustuki, johon ehdotetaan 300 milj. euroa. Business Finlandin avustusvaltuuksia korotetaan 180 milj. euroa kohdennettavaksi koronaviruksesta johtuvien tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen suunnattaviin toimenpiteisiin, mikä lisää määräraharvetta 120 milj. euroa v. 2020. Yritysten kehittämishankkeiden tukemiseen ehdotetaan uutta 25 milj. euron valtuutta, josta aiheutuisi vuodelle 2020 10 milj. euron määräraha vaikutus.

Suomen Teollisuussijoitus Oy:tä ehdotetaan pääomitettavaksi edelleen 250 milj. eurolla yritysten oman pääoman ehtoisen rahoituksen lisäämiseksi. Suomen Malmijalostus Oy:n taseen vahvistamiseksi ehdotetaan 150 milj. euron pääomitusta sekä 300 milj. euron valtuutta käytettäväksi akkuklusterin kehittämiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston lisäpääomitukseseen ehdotetaan 70 milj. euroa, missä tavoitteena on turvata maatalouden investointitoiminnan jatkuvuus. Yritysten tukemisen kokonaisuuteen sisältyy lisäksi myös mm. alueiden kestävä kasvun tukemiseen (20 milj. euroa) ja laivanrakennuksen innovaatiotukeen (20,75 milj. euron valtuus). Myös kotimaan matkailua ja kotimaista elokuva- ja draamasarjatuotantoa tuetaan. Kulttuuritapahtumien järjestäjäorganisaatioita tuetaan 9,6 milj. euron avustuksella.

Innovaatiot, osaaminen ja hyvinvointi

Osaamistason vahvistamiseen, tutkimukseen, innovoinnin edistämiseen sekä hyvinvointiin ehdotettavat lisäykset ovat yhteensä yli 1 mrd. euroa v. 2020.

Korkeakoulujen aloituspaikkojen kertaluonteiseen lisäykseen ehdotetaan yhteensä 124 milj. euroa. Myös avoimeen korkeakoulutukseen ehdotetaan lisäpanostuksia.

Osana tki-tiekarttaa käynnistetään kumppanuusmallien pilotointi, johon ehdotetaan 15 milj. euron tki-avustusten valtuutta Business Finlandille. Suomen Akatemialle ehdotetaan uuden kumppanuusmallin yhteistyöverkostojen rahoitukseen 10 milj. euron ja uuteen lippulaivahakuun 25 milj. euron valtuutta. Lisäksi ehdotetaan yhteensä 26 milj. euron lisävaltuuksia EuroHPC-ekosys-

teemin osaamisen vahvistamiseen sekä kriisivalmiuteen ja huoltovarmuuteen liittyvään tieteelliseen tutkimukseen. Tutkimusinfrastruktuurin vahvistamiseen ehdotetaan kertaluonteista 20 milj. euron lisävaltuutta.

Alkuvuonna käynnistetyn suurten yritysten veturiyrityskampanjan jatkamiseen ehdotetaan 60 milj. euron myöntämisvaltuutta. Pääomalainoihin liiketoimintaekosysteemeissä tarpeellisten alustojen kehittämisen vauhdittamiseen ehdotetaan 20 milj. euron myöntämisvaltuutta. Valmistavaa teollisuutta tukeviin kehittämistoimenpiteisiin sekä älykkään sähköverkon luotettavuuden kehittämiseen ehdotetaan yhteensä 11 milj. euron rahoitusta VTT:lle ja Business Finlandille. Rahoitusta ehdotetaan myös VTT:lle kvanttietokoneen hankintakustannuksiin ja Geologian tutkimuskeskukselle Mintec-koetehdaskokonaisuuden kehittämiseen.

Työikäisten nopeavaikutteisiin osaamisen kehittämistöimiin ja jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden suunnitteluun ehdotetaan lisärahoitusta n. 20 milj. euroa. Julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ehdotetaan yhteensä 15 milj. euron lisäystä käytettäväksi mm. yhteishankintakoulutuksiin ja alkuvaiheen valmennuksiin. TE-toimistojen toimintamenoihin ehdotetaan 20 milj. euron lisäystä mm. asiakasohjaukseen.

Rahoitusta ehdotetaan myös työpaikkojen valmiuteen tukea työntekijöiden terveyttä, erityisesti mielenterveyttä, sairauspoissaolojen tarpeettoman pitkittymisen ehkäisyyn sekä työttömien työkyvyn ja työllistymisen edellytysten lisäämiseen.

Perustoimeentulotukeen ehdotetaan tehtäväksi määräaikainen parannus ajalle 1.8.—31.12.2020. Muutos aiheuttaa 60 milj. euron lisätarpeen määrärahaan.

Valtion osuuteen työttömyysturvasta ehdotetaan yhteensä n. 812 milj. euron lisäystä. Lisäyksestä 600 milj. euroa aiheutuu työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta väliaikaisesti siten, että valtio rahoittaa tänä vuonna lomautusajan ansiopäivärahasta peruspäivärahaa vastaavan osuuden ja 40 milj. euroa palkansaajakassojen omarahoitusosuuden laskemisesta väliaikaisesti. Työttömyysturvaan ja työolainsäädäntöön aiemmin tehtyjen väliaikaisten muutosten jatkamisesta vuoden loppuun saakka aiheutuu yhteensä 123,5 milj. euron lisämäärärahatarve. Työttömyysturvan liikkuvuusavustuksen kriteerien väliaikainen muuttaminen lisää kustannuksia 25 milj. euroa ja työttömyysturvan suojaosan korottaminen 12,5 milj. euroa. Lisätarpeesta 4,5 milj. euroa aiheutuu määräaikaisesti voimassa olevasta lakimuutoksesta, jolla starttirahan maksukautta pidennetään 12 kuukaudesta 18 kuukauteen, ja 6,9 milj. euroa väliaikaisista muutoksista työttömyysturvan toimeenpanon sujuvoittamiseksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ehdotetaan kaikkiaan n. 210 milj. euroa. Lisäksi kuntien tukemiseen kohdentuvaan kokonaisuuteen sisältyy kuntien peruspalvelujen valtionosuuden korottaminen liittyen lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen.

Valtionosuuksiin ja -avustuksiin yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kustannuksiin ehdotetaan yhteensä 101 milj. euron lisäyksiä. Tavoitteena on tukea varhaiskasvatuksessa olevien lasten sekä perusopetuksen oppilaiden oppimista ja hyvinvointia koronavirustilanteen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Lisärahoituksesta 17 milj. euroa kohdennetaan lukio-opiskelijoiden opintojen kertaamiseen ja tukitoimenpiteisiin.

Ammatilliseen koulutukseen ehdotetaan 30 milj. euroa koulutuksensa keskeyttäneiden tai keskeyttämishän alla olevien opiskelijoiden opiskelun ohjaukseen sekä valmistumassa olevien opiskelijoiden opinto-ohjaukseen ja näyttöjen mahdollistamiseen.

Lisäksi korkeakouluille ja ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle ehdotetaan panostuksia muun muassa ohjauksen lisäämiseen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamiseen.

Etsivän nuorisotyön vahvistamiseen ehdotetaan 12 milj. euron lisäystä.

Julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin ehdotetaan yhteensä 45 milj. euron lisäystä käytettäväksi työvoimakoulutuksiin alle 25-vuotiaille sekä palveluiden hankintaan nuorille.

Kuntatalouden tukeminen

Kuntien ja sairaanhoitopiirien tukemisen kokonaisuus lisätalousarvioesityksessä on yhteensä n. 1,4 mrd. euroa.

Valtionosuuteen kunnille peruspalvelujen järjestämiseen ehdotetaan yhteensä yli 770 milj. euron lisäystä. Tästä 112 milj. euroa kohdistettaisiin lasten, nuorten ja perheiden tukemiseen ja se jaettaisiin kunnille osana valtionosuusjärjestelmää lasten lukumäärän perusteella. 60 milj. euroa kohdennettaisiin iäkkäiden palveluiden toimivuuden varmistamiseen 65 vuotta täyttäneiden lukumäärän perusteella, 50 milj. euroa kohdistuisi harkinnanvaraisten valtionosuuksien korotukseen, 180 milj. euroa kaikille kunnille jaettavaksi osin asukaskohtaisesti yhtä suurella määrällä ja 370 milj. euroa vuoden 2020 kunnallisveron jako-osuuksien suhteessa. Sairaanhoitopiireille ehdotetaan 200 milj. euron avustusta koronavirustilanteen aiheuttamien kustannusten ja mahdollisten alijäämien kompensointiin.

Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta ehdotetaan korotettavaksi 10 prosenttiyksiköllä ja valtion jako-osuutta alennettaisiin vastaavasti vuoden 2020 osalta. Muutos pienentää valtion verotulokertymää 410 milj. euroa kuluvan vuoden osalta ja lisää kuntien verotuloja vastaavasti.

Kuntatalouteen kohdistuu myös lukuisia muita toimenpide-ehdotuksia, jotka sisältyvät em. muihin sisältökokonaisuuksiin, kuten lasten ja nuorten hyvinvointia tukeviin toimiin sekä rakentamisen ja infrastruktuurin panostuksiin.

Julkisen talouden kestävyys

Koronaviruksen aiheuttama kriisi vauhdittaa valtion velkaantumista ja luo tarpeen täsmentää hallitusohjelman tavoitteita julkisen talouden pidemmän aikavälin vakauttamisesta. Kriisin jälkeisen elvytyksen ja jälleenrakentamisen rinnalle on haettava toimet, joilla julkinen talous pysyy vakaalla ja tasapainoisella uralla. Tämä on välttämätöntä ottaen huomioon hallituksen lupaus sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Valtion velan kasvun pitäminen hallinnassa mahdollistaa myös sen, että tuleviin kriiseihin voidaan reagoida niiden edellyttämällä tavalla.

Yhden vaalikauden mittaisen tavoiteasettelun sijaan on syytä linjata julkisen talouden kestävyydestä useamman vaalikauden tähtäimellä. Hallituksen tavoitteena on vakauttaa julkisen talouden velka suhteessa BKT:seen vuosikymmenen loppuun mennessä. Hallitus tiedostaa, että tavoite on

vaativa ja edellyttää mittavia toimenpiteitä. Tämä edellyttää julkisen talouden vahvistamista useilla miljardeilla euroilla.

Julkisen talouden kestävyysvajeen vahvistamisen tiekartta laaditaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa määritellään eri toimenpiteiden potentiaali pienentämään kestävyysvajeita. Toisessa vaiheessa linjataan tarkemmin pitkän aikavälin toimet, joilla julkisen talouden kestävyysvaje vahvistetaan pitkällä aikavälillä. Toisen vaiheen linjauksista päätetään budjettiriihen yhteydessä syksyllä 2020.

Hallitus valmistelee toimenpiteitä, jotka vahvistavat työllisyyttä, talouskasvun edellytyksiä ja kilpailukykyä sekä hillitsevät julkisten menojen kasvua. Rakenteelliset toimenpiteet vaikuttavat viiveellä, joten uudistuksista on tarpeen päättää jo tällä vaalikaudella. Mitä paremmin julkista taloutta onnistutaan vahvistamaan rakenteellisilla uudistuksilla, sitä vähäisemmäksi menoleikkausten ja veronkorotusten tarve jäisi.

Keskeinen osa kestävyysvajeen vahvistamista ovat työllisyyttä vahvistavat toimet. Hallitus tavoittelee tilannetta, jossa työn riittämätön kysyntä ei rajoita työllisyyden kasvua. Siksi tarvitaan myös työn tarjontaa vahvistavia uudistuksia. Hallitus jatkaa työllisyystoimenpiteiden valmistelua hallitusohjelman mukaisesti nostamalla kunnianhimon tasoa ja huomioiden koronakriisin vaikutukset toimintaympäristöön. Työllisyystoimien arvioinnista vastaa valtiovarainministeriö käyden tieteellistä vuoropuhelua työ- ja elinkeinoministeriön asettaman riippumattoman tutkijaryhmän kanssa. Uusien työpaikkojen luominen on entistään tärkeämpää. Osana kestävyysvajeen vahvistamista hallitus asettaa budjettiriihessä uuden työllisyystavoitteen, joka on suurempi kuin nykyinen 60 000 tavoite.

Syksyllä budjettiriihen yhteydessä päätettävän julkisen talouden kestävyysvajeen vahvistamisen tiekartan toteutumista seurataan ja sitä päivitetään säännöllisesti julkisen talouden suunnitelmasta ja valtion talousarvioesityksestä päätettäessä. Kyse on uusimman tiedon valossa päivittyvästä pitkäjänteisestä prosessista. Hallitus valmistelee korvaavia toimenpiteitä, jos tiekartan toimeenpano ja vaikutukset näyttävät jäävän tavoitelluista.

Tuloarviot

Vuoden 2020 tuloarvioihin vaikuttavat merkittävästi ns. elvytyskokonaisuuden yhteydessä ehdotettavat verotusta koskevat muutokset.

Yritysten tukemiseksi hallitus esittää väliaikaisena toimenpiteenä sitä, että verovelvolliset voisivat hakea maksujärjestelyä vuoden 2020 tammi—maaliskuussa suorittuihin arvonlisäveroihin.

Lisäksi huojennetun maksujärjestelyn korkoa alennettaisiin 4 prosentista 3 prosenttiin ja veronpalautusten käyttöä maksujärjestelyiden suorittamiseksi muutetaan määräajaksi. Verojen huojennettuun maksujärjestelyyn liittyvää viivästyskorkoa on jo aiemmin väliaikaisesti alennettu alkuperäisestä 7 prosentista. Yritysten kannalta tämä lisää maksujärjestelyn käytön houkuttelevuutta rahoituskeinona. Hallitus esittää lisäksi, että nykyisistä säännöksistä poiketen hakemuksen perusteella veronpalautuksia ei käytettäisi maksujärjestelyssä olevien verojen suorittamiseen.

Verovelvollisten tähän mennessä tekemistä maksujärjestelyhakemuksista saatujen tietojen perusteella valtaosa maksujärjestelypyynnöistä on koskenut arvonlisäveroa. Ennakonpidätykset ja yhteisöjen tulovero ovat olleet maksujärjestelypyyntöjen kohteena aiemmin ennakoitua vähemmän.

Em. yritysten tukemiseen liittyvät toimenpiteet sisältyvät 20.5.2020 annettuun hallituksen esitykseen (74/2020 vp) ja ne alentavat valtion verokertymää v. 2020 arviolta n. 753 milj. euroa. Tästä n. 678 milj. euroa tuloutuisi valtiolle ensi vuonna.

Arvonlisäveron tuottoa alentaa 10 milj. euroa se, että koronavirusepidemian torjumiseen tarvittavien tavaroiden kotimaisiin myynteihin ja EU-alueen yhteisöhankintoihin sovelletaan tietyin edellytyksin määräaikaisesti 0 prosentin verokantaa. Myös kyseisten tuotteiden maahantuonti on määräajaksi vapautettu arvonlisäverosta samoin edellytyksin. Muutos on voimassa 30.1.—31.7.2020 välisenä aikana.

Lisäksi yhteisöveron jako-osuutta ehdotetaan muutettavaksi osana em. kuntien tukemisen kokonaisuutta.

Valtioneuvoston kanslia

Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin valtioneuvostolle tuottamien päätelaite- ja käyttäjätukipalveluiden kasvaneisiin kustannuksiin ehdotetaan 1,6 milj. euron lisäystä. Lisäksi ulkoasiainhallinnon tietoturvaratkaisujen yhtenäistämiseksi valtioneuvostossa ehdotetaan 0,4 milj. euroa.

Ulkoministeriön hallinnonala

Tiedeinstituutti Villa Lanten peruskorjaukseen ehdotetaan 2 milj. euroa.

Finnfundin erityisriskirahoituksen tappiokorvaussitoumusta ehdotetaan korotettavaksi siten, että se on yhteensä 150 milj. euroa vuosina 2018—2024. Finnfundin sijoitusportfolio on kasvanut viime vuosina ja koronaviruspandemia on muuttanut maailmantalouden näkymiä vaikuttaen samalla Finnfundin toimintaan. Valtion korvausten vuotuiseksi enimmäismääräksi Finnfundille ehdotetaan kuten aiemmin 10 % varsinaisten tappiokorvaussitoumusten määrästä.

Instex S.A.S. -osakkeiden merkitsemiseen ehdotetaan 0,1 milj. euroa sekä 1 milj. euron valtuutta tulevien vuosien lisäpääomittamiseen. Suomi liittyy Iranin kaupan rahoitusinstrumenttiin INSTEX:iin merkitsemällä noin 2 % ranskalaisen osakeyhtiön Instex S.A.S.:n osakekannasta. INSTEX:in tarkoituksena on hoitaa Iranin ja Euroopan välisen kauppaaan liittyvä rahaliikenne niin, että eurooppalaisten hyödykkeiden viejät Iraniin saavat maksunsa eurooppalaisilta iranilaishyödykkeiden tuojilta ja päinvastoin.

Oikeusministeriön hallinnonala

Tuomioistuimille ehdotetaan 0,4 milj. euron lisärahoitusta koronavirusepidemian johdosta tarvittavien videoneuvottelulaitteiden lisäämiseen.

Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenoihin ehdotetaan 1,3 milj. euron lisäystä johtuen edunvalvonnan päämiesmäärän kasvusta.

Syyttäjälaitoksen toiminnan turvaamiseen ehdotetaan 2,5 milj. euron lisäystä.

Sisäministeriön hallinnonala

EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan -momentille ehdotetaan lisättäväksi EU:n myöntämä 6,9 milj. euron lisärahoitus käytettäväksi ETIAS- ja SIS-järjestelmiin ja IT-järjestelmien yleiseen kehittämiseen.

Poliisin operatiivisen toiminnan turvaamiseen ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä. Koronavirustilanteen johdosta tehdyn Uudenmaan maakunnan sulun aiheuttamiin lisämenoihin ehdotetaan 1 milj. euroa.

Rajavartiolaitoksen operatiiviseen toimintaan ehdotetaan 5 milj. euron lisäystä ja sisärajavaivonnan jatkamisen kustannuksiin 2 milj. euron lisäystä.

Hätäkeskustietojärjestelmän kehittämiseen ja varajärjestelmän ylläpitoon ehdotetaan 1,2 milj. euroa.

Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustuskiinteistö-hankkeen toimeenpanosta aiheutuneisiin kertaluonteisiin lisämenoihin ehdotetaan 2 milj. euron lisämäärärahaa.

Merivoimien miinantorjunta-alusten v. 2006 solmittua hankintasopimusta koskevan riita-asian sovintosopimuksen ja siihen liittyvien asianajokulujen kattamiseen ehdotetaan 1,3 milj. euroa.

Valtatie 4:n parantamistöiden yhteydessä rakennettavien Tikkakosken tukikohdan kahden nousutien kaapelirakennustöistä aiheutuviin yllättäviin menoihin ehdotetaan 0,8 milj. euron lisämäärärahaa.

Koronavirusepidemian edellyttämiä kiireellisiä puhdistus-, suojain- ja muita hankintoja varten ehdotetaan 3,2 milj. euroa ja hengityssuojainten puhdistusprojektin jatkamiseen 0,6 milj. euroa. Kotimaisiin koulutusampumatarvike- ja ruutihankintoihin ehdotetaan 1,8 milj. euron lisäystä.

Tilausvaltuuksilla tehtyjen kolmen materiaalin kunnossapitohankinnan määrärahan jäädessä käyttämättä ehdotetaan 22 milj. euroa uudelleenbudjetoitavaksi.

Puolustusministeriön hallinnonalan menoja ehdotetaan vähennettäväksi 3,6 milj. eurolla puolustusmateriaalihankintojen yhteydessä aiheutuneiden valuuttakurssivoittojen vuoksi. Lisäksi ehdotetaan vähennettäväksi yhteensä 6,4 milj. euroa vuoden 2019 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena tarkistuksena.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Senaatti-kiinteistöjen investointivaltuuteen ehdotetaan 57 milj. euron lisäystä, jolla se muuttaisi Musiikkitalon lainan omaksi pääomaksi. Lisäksi ehdotetaan, että eduskunta antaisi suostumuksensa Senaatti-kiinteistöille Puolustuskiinteistöjen pääomittamiseen 3 milj. eurolla sen muodostamiseen liittyvien alkuvaiheen kustannusten kattamiseksi. Ehdotetaan myös, että eduskunta antaisi suostumuksensa Senaatti-kiinteistöille Helsingissä sijaitsevan Kulttuuritalon, Helsingin kotalousopettajaopiston sekä näiden välisen maanalaisen arkistotilan myynnin aloittamiseksi.

Valtiokonttorin toimintamenoihin ehdotetaan lisäystä 6 milj. euroa. Lisäys aiheutuu koronaviruskriisistä kärsineiden yritysten auttamiseen tarkoitettujen yritystukien myöntämisen ja maksusten hallintokuluista.

Tullin toimintamenoihin ehdotetaan 3,7 milj. euroa kertaluonteisesti arvonlisäverodirektiivin muutoksiin varautumiseen sekä 0,7 milj. euroa TUVE-palveluiden käyttöönotosta aiheutuviin menoihin. Lisäksi tietojärjestelmähankkeisiin ehdotetaan uutta 10,2 milj. euron hankintavaltuutusta.

Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tukeen ehdotetaan uudelleenbudjetoitavaksi 5,8 milj. euroa robotiikkaa, tekoälyä ja nousevia teknologioita hyödyntäviin hankkeisiin.

Vanhuspalvelulaista aiheutuvien menojen kattamiseksi, työttömyysturvan suojaosan väliaikaisen korotuksen johdosta sekä laskentatekijöiden tarkentumisen vuoksi ehdotetaan yhteensä 30,4 milj. euron lisäystä kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen. Lisäksi digitalisaation kannustinjärjestelmästä ehdotetaan palautettavan momentille 30 milj. euroa.

Kassasijoitusten riskienhallintaan ehdotetaan lisäystä 17,9 milj. euroa johtuen aiemmin arvioitua suuremmasta keskimääräisen kassan koosta, johon syynä on vuodelle 2020 arvioitun varainhankinnan merkittävä kasvu. Suurempi kassan koko lisää menoja negatiivisten lyhytaikaisten korkojen takia.

Eduskunnalta haetaan etukäteistä suostumusta sille, että Rahoitusvakausrahoasto voisi tarvittaessa lainata enintään 2 mrd. euroa liittyen talletussuojaa koskevien lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen. Suomen pankkijärjestelmä on tällä hetkellä hyvässä kunnossa, mutta taloudellisen kriisin pitkittyminen ja syveneminen voivat johtaa tarpeeseen turvautua lainanottovaltuuteen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Koronavirusepidemian haitallisten vaikutusten vähentämiseksi ehdotetaan evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien diakoniatoiminnan tukemiseen lisäystä 4,5 milj. euroa.

Koronavirustilanteesta aiheutuvien oppilasmaksutulojen ja muiden tulomenetysten johdosta ehdotetaan 9,9 milj. euron määrärahalisäystä taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen valtionosuuden piirissä oleville opetuksen järjestäjille. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjille ehdotetaan 4,6 milj. euron lisämäärärahaa koronavirustilanteesta johtuviin maksutulomenetyksiin.

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille ehdotetaan yhteensä 21,6 milj. euron määrärahalisäystä koronavirustilanteesta aiheutuvien opiskelijamaksu- ja muiden tulojen menetysten korvaamiseen.

Hoitajamitoitukseen vastaamiseksi ammatilliseen koulutukseen ehdotetaan 16,5 milj. euron määrärahalisäystä uusien lähihoitajien kouluttamiseen.

Yleisten kirjastojen menoihin ehdotetaan 0,8 milj. euron lisäystä lapsille ja nuorille suunnattujen elektronisten aineistojen käyttölisenssien hankkimiseen koronavirusaikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotetaan enintään 30 milj. euron valtuutta Kansallisteatterin pienen näyttämön perustamis- ja perusparannushankkeesta aiheutuviin kustannuksiin.

Koronavirustilanteesta johtuvien nettomenetysten kattamiseen ehdotetaan Museoviraston toimintamenoihin 1,7 milj. euron lisäystä.

Suomenlinnan hoitokunnalle ehdotetaan 0,4 milj. euron määrärahalisäystä Suomenlinnan teknisen jakamon korjaamiseen. Lisäksi ehdotetaan 0,4 milj. euroa Suomenlinnan hoitokunnan toimistotilan ja Paarlasihuoneen kosteusvaurioiden korjaamiseen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Valtionapuun 4H-toimintaan ehdotetaan 0,3 milj. euron lisäystä kohdennettavaksi mm. luonnonmarjoja jalostavien yritysten raaka-aineen saannin, puutarhailojen kotimaisen kausityövoiman saatavuuden sekä nuorten työllisyyden turvaamiseen.

Vesivarojen käytön ja hoidon menoihin ehdotetaan 0,85 milj. euron lisäystä pohjavesiasemien automatisoinnin ja pohjaveden korkeuden reaaliaikaisen seurannan aikaansaamiseksi.

Kevään 2020 poikkeuksellisen tulvatilanteen vuoksi välttämättömien tulvasuojelu- ja tulvantorjuntahankkeiden avustamiseen ehdotetaan 0,8 milj. euron lisäystä.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Perusväylänpitoon ehdotetaan 10,9 milj. euron lisäystä radanpidon materiaalivaraston ostamiseen. Radanpidon kriittisten materiaalien varastosta ja sen hallinnasta on viime vuoteen asti vastannut valtion omistama VR Track Oy. Varaston ylläpitämisellä on varmistettu kriittisten materiaalien jatkuva saatavuus radanpidon tarpeisiin. Yhtiö ja siten myös radanpidon materiaalivarasto on myyty ulkomaiseen omistukseen v. 2019. Väylävirasto ostaa kriittisten materiaalien varaston omaan hallintaansa radanpidon riittävän omavaraisuuden ja varautumisen vuoksi.

Liikenteen elinkaarihankkeissa E18 Muurla—Lohja palvelutason nosto -hankkeeseen ehdotetaan 30 milj. euron valtuutta.

Kansallisen uutistoiminnan tukemiseen ehdotetaan 2,5 milj. euron lisäystä. Valtion tuen myöntämisen ehtona on se, että uutistoimintotoiminta hyödyttää laajasti suomalaista mediakenttää, erityisesti alueellisia ja paikallisia medioita.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

TE-toimistojen toimintamenoihin ehdotetaan 2,8 milj. euron lisäystä työllisyyden kuntakokeiluihin. Digitaalinen työllistyminen -jatkohankkeen rahoitukseen ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa.

Tutkimus- ja innovaatiotoimintaan myönnettävien lainojen arviomäärärahaan ehdotetaan lisäystä 25 milj. euroa maksatusarvioiden tarkentumisesta johtuen.

Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenoihin ehdotetaan 1 milj. euron lisäystä yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) ylläpitoon ja välttämättömään pienkehittämiseen sekä 0,25 milj. euroa yhdistysrekisterin sähköisten palveluiden saavutettavuuden parantamiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 5 milj. euron lisäystä. Lisäyksestä 4,5 milj. euroa aiheutuu COVID-19 -testauskapasiteetin nostosta ja pandemian aiheuttamasta lisätyöstä ja 0,2 milj. euroa väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin ehkäisemisestä sekä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman toimeenpanosta. Lisäksi momentille ehdotetaan siirrettäväksi 0,3 milj. euroa sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenoista Istanbulin sopimuksen edellyttämän yhteensovittamiselimen toimintaan.

COVID-19 -rokotteen hankintaan varautumiseen ehdotetaan 110 milj. euroa.

Kunnille ja kuntayhtymille varataan 1,8 milj. euroa konfliktialueilta kotiutettavien lasten vastaanottamisesta ja tähän varautumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

Ruoka-aputoiminnan järjestämisen tukemiseen ehdotetaan 2 milj. euron lisäystä.

Valtion osuuteen yrittäjien eläkkeistä johtuvista menoista ehdotetaan 30,1 milj. euron lisäystä.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Ehdotetaan, että Valtion asuntorahastosta myönnettävien puurakentamisen käynnistysavustusten suuruus olisi kaikilla MAL-sopimusalueilla 2 000 euroa.

Ympäristöministeriön toimintamenoihin ehdotetaan 0,8 milj. euron lisäystä maakuntauudistukseen liittyneen säästön palauttamiseen ja 0,1 milj. euroa jätetiedon raportointiin ja tilastointiin sekä tietojärjestelmän ylläpitoon liittyviin menoihin.

Lisäksi ehdotetaan 1,7 milj. euron määrärahalisäystä valtakunnallisen kansalaisten ulkoilua tukevan toimintakokonaisuuden käynnistämiseksi.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 1,2 mrd. euron vähennys ja määrärahojen 4,0 mrd. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2020 neljäs lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 5,3 mrd. eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2020 arvioidaan n. 18,8 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2020 lopussa arvioidaan olevan noin 125 mrd. euroa, mikä on noin 55 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2019 Tilinpäätös	2020 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2020 Hallituksen esitys	2020 Yhteensä
Määrärahat yhteensä (pl. valtionvelan vähentäminen)	55 306	63 286	4 047	67 333
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 193	873	-	873
Tuloarviot yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	53 266	49 735	-1 219	48 516
— Verotulot	45 272	42 269	-1 174	41 095
— Muut tulot	7 994	7 466	-45	7 421
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	1 793	13 551	5 266	18 817
— Nettolainanotto	1 399	13 601	5 266	18 867
— Velanhallinta	394	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Hallitus on todennut 16.3.2020 yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirusilanteen vuoksi. Hallitus antoi eduskunnalle ensimmäiset valmiuslain käyttöönottoasetukset 17.3.2020. Tässä tilanteessa valtiontalouden menokehys ei rajoita kuluvaa vuotta, jolle kohdentuu määräämisiä ja kohdennettuja toimenpiteitä muun muassa koronaviruksen terveydellisten ja taloudellisten vaikutusten torjuntaan.

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi 2 730 milj. eurolla. Vuoden 2020 kehysmenojen taso olisi 52 825 milj. euroa.

Eduskunnan vuodelle 2020 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	127 106 000	-	127 106 000
22. Tasavallan presidentti	16 124 000	-	16 124 000
23. Valtioneuvoston kanslia	919 011 000	-503 000	918 508 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 259 988 000	2 043 000	1 262 031 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	964 858 000	6 013 000	970 871 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	1 546 716 000	41 969 000	1 588 685 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	3 173 307 000	29 964 000	3 203 271 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	19 128 159 000	1 046 940 000	20 175 099 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 948 970 000	428 856 000	7 377 826 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 741 719 000	97 150 000	2 838 869 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 505 491 000	240 296 000	3 745 787 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	4 580 724 000	1 003 603 000	5 584 327 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	17 214 721 000	1 039 947 000	18 254 668 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	285 805 000	110 525 000	396 330 000
36. Valtionvelan korot	873 410 000	-	873 410 000
Yhteensä	63 286 109 000	4 046 803 000	67 332 912 000

Eduskunnan vuodelle 2020 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	42 268 808 000	-1 173 813 000	41 094 995 000
12. Sekalaiset tulot	5 911 756 000	-45 259 000	5 866 497 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	1 456 081 000	-	1 456 081 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	98 028 000	-	98 028 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	49 734 673 000	-1 219 072 000	48 515 601 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	13 551 436 000	5 265 875 000	18 817 311 000
Yhteensä	63 286 109 000	4 046 803 000	67 332 912 000

Vuoden 2020 IV lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-1 173 813 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-357 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot, lisäystä	7 000 000
02. Yhteisövero, vähennystä	-364 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-816 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-808 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero, vähennystä	-8 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	-813 000
04. Eräät viestinnän maksut, lisäystä	4 332 000
05. Eräät liikenteen maksut, vähennystä	-5 700 000
09. Muut verotulot, lisäystä	555 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	-45 259 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	-7 700 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot, vähennystä	-7 700 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	800 000
15. Yleisen edunvalvonnan tulot, lisäystä	800 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	700 000
93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkajen korvaamiseen, lisäystä	700 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	41 941 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot, lisäystä	41 941 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	-84 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-84 000 000
39. Muut sekalaiset tulot	3 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot, lisäystä	3 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	5 265 875 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	5 265 875 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	5 265 875 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**4 046 803 000**

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 23		€
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA		-503 000
01. Hallinto		-503 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), li- säystä		2 497 000
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palk- kaukset (arviomääräraha)		—
24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-3 000 000
10. Omistajaohjaus		—
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)		—
Päälukka 24		
24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 043 000
01. Ulkoasiainhallinto		1 943 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähen- nystä		-57 000
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		2 000 000
10. Kriisinhallinta		—
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomäärära- ha 2 v)		—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö		—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)		—
67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)		—
90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot		100 000
87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (siirtomääräraha 3 v)		100 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 013 000
01. Ministeriö ja hallinto	1 745 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	50 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	195 000
21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 200 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha), lisäystä	300 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	1 703 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	333 000
04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 320 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	50 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	65 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	65 000
30. Syyttäjät	2 500 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 500 000

Pääluokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	41 969 000
01. Hallinto	6 702 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä .	-95 000
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-130 000
24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 927 000
10. Poliisitoimi	11 800 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	11 800 000

Pääluokka 27

21

20. Rajavartiolaitos	22 000 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä .	7 000 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	15 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	1 415 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-88 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 503 000
40. Maahanmuutto	52 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	52 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	29 964 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	-20 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-20 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	30 257 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	31 004 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), vähennystä ...	-747 000
19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)	—
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	-273 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-273 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 046 940 000
01. Hallinto	1 150 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	850 000
20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000

10. Verotus ja tulli	17 328 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 328 000
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	—
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha), lisäystä	3 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	6 000 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 000 000
88. Senaatti-kiinteistöt	—
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	-35 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-35 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	4 583 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-5 000 000
02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 000 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 200 000
21. Kansallisen tulorekisterin toteutus (siirtomääräraha 3 v)	—
22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v) ...	5 783 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-5 486 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), vähennystä	-5 486 000
90. Kuntien tukeminen	1 004 700 000
20. Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	832 700 000
32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-30 000 000
34. Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	200 000 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	800 000
03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	700 000
68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha), lisäystä	100 000
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	17 900 000
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha), lisäystä	17 900 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA		428 856 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot		35 110 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-25 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...		135 000
30. Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		10 000 000
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha), lisäystä		4 500 000
53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		20 500 000
10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus		137 050 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukio-koulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)		—
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		115 500 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä		21 550 000
20. Ammatillinen koulutus		46 500 000
21. Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)		—
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha), lisäystä		46 500 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus		166 081 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		81 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		6 000 000
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		67 000 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha), lisäystä		26 000 000
55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		67 000 000
80. Taide ja kulttuuri		25 300 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		400 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		1 700 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		240 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		100 000
30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha), lisäystä		800 000

Päälukka 30

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	20 600 000
52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha) ..	—
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnos- sapito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 460 000
90. Liikuntatoimi	6 815 000
30. Avustukset Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikku- va aikuinen -ohjelmiin sekä liikuntapaikkarakentamiseen (siirto- määräraha 3 v), lisäystä	6 815 000
91. Nuorisotyö	12 000 000
51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	12 000 000

Päälukka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	97 150 000
10. Maaseudun kehittäminen	800 000
50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	500 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
20. Maa- ja elintarviketalous	70 125 000
01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	125 000
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei- tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	93 000 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-93 000 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	70 000 000
40. Luonnonvaratalous	19 625 000
21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 970 000
22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	2 600 000
31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	6 800 000
43. Valtion rahoitusosuus Ähtärin eläinpuisto Oy:lle jättiläispandojen kuluihin (siirtomääräraha 2 v)	1 500 000
50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 800 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	200 000
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 755 000

Pääluokka 31

25

64. Metsähallitus	3 100 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 100 000
70. Maanmittaus ja tietovarannot	3 500 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 500 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	240 296 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	3 725 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-20 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 090 000
03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 430 000
04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	225 000
10. Liikenne- ja viestintäverkot	118 466 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	56 250 000
30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 480 000
31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	18 000 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	39 736 000
79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	—
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	118 105 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 605 000
51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	7 500 000
55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	100 000 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 003 603 000
01. Hallinto	44 903 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	531 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirto- määräraha 2 v), lisäystä	1 886 000
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	24 108 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000 000
05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirto- määräraha 3 v), lisäystä	2 763 000
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	365 000
07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 450 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-240 000
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	240 000
40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 600 000
41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinf- rastruktuuriin (arviomääräraha), lisäystä	3 100 000
49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	10 000 000
51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)	—
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	157 400 000
20. Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 000 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arvio- määräraha), lisäystä	135 000 000
41. Energiatuki (arviomääräraha)	—
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)	—
47. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	400 000
66. Siirrot EU:n innovaatorahastoon (arviomääräraha), vähennystä ...	-16 000 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	25 000 000
87. Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveltoisten liiketoi- mintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
30. Työllisyys ja yrittäjyys	98 900 000
40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomäärära- ha 3 v), lisäystä	29 000 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), li- säystä	10 000 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	59 900 000

Pääluokka 33

27

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	—
40. Yritysten erityisrahoitus	702 400 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha), vähennystä	-700 000
43. Yritysten kustannustuki (arviomääräraha)	300 000 000
87. Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	150 000 000
88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	250 000 000
95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha), lisäystä	3 100 000
50. Kotouttaminen	—
03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	—
30. Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)	—

Pääluokka 33**33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****1 039 947 000**

01. Hallinto	-535 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 035 000
25. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	500 000
02. Valvonta	730 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	730 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	—
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	7 002 000
04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 002 000
31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	60 000 000
57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha), lisäystä	60 000 000

Päälukka 35

20. Työttömyysturva	812 400 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), lisäystä	720 500 000
52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), lisäystä	91 900 000
40. Eläkkeet	31 950 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha), lisäystä	1 500 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	30 100 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha), lisäystä	350 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	18 300 000
30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 800 000
31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)	—
35. Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 000 000
39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	11 500 000
52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)	—
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	110 000 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	110 000 000
80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta	100 000
42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	100 000

Päälukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	110 525 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	465 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	465 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	61 700 000
21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 700 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	10 000 000
61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	28 000 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	18 000 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	48 360 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	105 000
30. Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (siirtomääräraha 2 v)	—
34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)	14 895 000
37. Avustukset tuulivoimakaavoitukseen (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 500 000
55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	390 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	28 670 000
60. Siirto Valtion asuntorahastoon	—
64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	800 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**4 046 803 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin kertymäärävion korotus johtuu verotuksen maksujärjestelyihin tehdyn huojennuksen vaikutusarvion tarkentumisesta. Huojennetun maksujärjestelyjen ehtojen muuttamisesta on annettu hallituksen esitys, minkä yhteydessä koko maksujärjestelyjen huojennuksen tuottovaikutusarvio on päivitetty. Maksujärjestelypyyntöjä arvioidaan kohdistuvan ennakonpidätyksiin aiemmin ennakoitua vähemmän.

2020 IV lisätalousarvio	7 000 000
2020 II lisätalousarvio	-1 094 000 000
2020 talousarvio	10 672 000 000
2019 tilinpäätös	9 897 220 113
2018 tilinpäätös	9 701 120 659

02. Yhteisövero

Momentilta vähennetään 364 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu hallituksen antamista esityksistä, joiden mukaan kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotetaan 10 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennetaan vastaavasti. Lisäksi huojennetun maksujärjestelyn viivästyskorkoa alennetaan 3 prosenttiin. Huojenne-

tun maksujärjestelyn vaikutusarviota on myös päivitetty tiedossa olevien maksujärjestelypyyntöjen perusteella. Maksujärjestelypyyntöjä arvioidaan kohdistuvan yhteisöveroon aiemmin ennakoitua vähemmän.

2020 IV lisätalousarvio	-364 000 000
2020 II lisätalousarvio	-1 422 000 000
2020 talousarvio	4 367 000 000
2019 tilinpäätös	4 150 481 200
2018 tilinpäätös	4 077 751 993

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentilta vähennetään 808 000 000 euroa.

Selvitysosa: Huojennettu maksujärjestely laajennetaan koskemaan myös jo maksettuja tammi—maaliskuun arvonlisäveroja. Tällöin verovelvolliselle palautetaan hakemuksesta maksut ja palautukset, jotka on käytetty edellä mainittujen verojen suorituksiksi. Vastaavat määrät tulee maksaa korkoineen takaisin Verohallinnolle maksujärjestelyssä laadittavan maksuohjelman mukaisesti. Lisäksi huojennetun maksujärjestelyn korkoa alennetaan 4 prosentista 3 prosenttiin, mikä oletettavasti lisää maksujärjestelyn houkuttelevuutta. Myös veronpalautusten käyttö maksujärjestelyerien kuittaamiseksi estetään ja jo tehtyjä kuittauksia puretaan, mikä oletettavasti kasvattaa vuodelle 2021 siirtyvän veron määrää. Huojennetun maksujärjestelyn vaikutusarviota on myös päivitetty tiedossa olevien maksujärjestelypyyntöjen perusteella. Maksujärjestelypyyntöjä arvioidaan kohdistuvan arvonlisäveroon aiemmin ennakoitua enemmän.

Vähennys aiheutuu osittain myös siitä, että covid-19 -epidemian torjumiseen tarvittavien tavaroiden kotimaisiin myynteihin ja EU-alueen yhteisöhankintoihin sovelletaan tietyin edellytyksin määräaikaisesti 0 prosentin verokantaa. Myös kyseisten tuotteiden maahantuonti on määräajaksi vapautettu arvonlisäverosta samoin edellytyksin. Muutos on voimassa 30.1.—31.7.2020 välisenä aikana.

2020 IV lisätalousarvio	-808 000 000
2020 II lisätalousarvio	-1 654 000 000
2020 talousarvio	19 354 000 000
2019 tilinpäätös	19 034 085 681
2018 tilinpäätös	18 082 248 958

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentilta vähennetään 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu huojennetun maksujärjestelyn viivästyskoron alentamisesta 3 prosenttiin sekä veronpalautuksia koskevista muutoksista, liittyen veronpalautusten käyttämiseen maksujärjestelyihin.

2020 IV lisätalousarvio	-8 000 000
2020 II lisätalousarvio	-37 000 000
2020 talousarvio	795 000 000
2019 tilinpäätös	788 591 958
2018 tilinpäätös	771 420 301

19. Muut veronluonteiset tulot

04. Eräät viestinnän maksut

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 4 332 000 euroa.

Selvitysosa: 26 GHz taajuusalue on osoitettu vuoden 2020 puolivälistä lähtien langattoman laajakaistan käyttöön. Valtioneuvosto myöntää toimiluvat lain sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 11 §:n mukaisella huutokauppamenetelmällä vuoden 2020 kesällä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään radiotaajuuksien huutokaupan yksityiskohdista. Huutokaupan järjestää Liikenne- ja viestintävirasto. Toimiluvan saaneilta teleyrityksiltä peritään lain edellyttämä toimilupamaksu. Huutokaupattavan taajuusalueen lähtöhinta on n. 21 milj. euroa, ja se tuloutetaan tasaisesti toimilupakauden viiden ensimmäisen vuoden aikana. Huutokaupan järjestämisestä aiheutuvat kustannukset, 120 000 euroa, peritään yrityksiltä ja ne on otettu huomioon momentin 31.01.02 määrärahan mitoituksessa.

2020 IV lisätalousarvio	4 332 000
2020 talousarvio	39 183 000
2019 tilinpäätös	23 696 211
2018 tilinpäätös	36 822 636

05. Eräät liikenteen maksut

Momentilta vähennetään 5 700 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 7 §:n muuttamiseksi siten, että vuoden 2020 heinäkuun ja lokakuun maksukausien maksuaikaa pidennettäisiin. Normaalimenettelyssä vuoden 2020 heinäkuun maksukauden maksu tulisi maksaa 15.8.2020 ja lokakuun maksukauden maksu tulisi maksaa 15.11.2020. Muutoksen jälkeen vuoden 2020 heinäkuun maksukauden maksu tulisi maksettavaksi 15.2.2021 vuoden 2021 ensimmäisen maksukauden yhteydessä ja vuoden 2020 lokakuun maksukauden maksu tulisi maksettavaksi 15.5.2021 vuoden 2021 toisen maksukauden yhteydessä. Maksuajan pidentäminen helpottaisi lentoasemayhtiöiden kassavarantoihin liittyvää tilannetta asiakastulojen ollessa hyvin vähäiset vuonna 2020.

2020 IV lisätalousarvio	-5 700 000
2020 talousarvio	26 329 000
2019 tilinpäätös	24 449 455
2018 tilinpäätös	28 321 474

09. Muut verotulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 555 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys 590 000 euroa aiheutuu AVI:en perimien yksityisten sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelutuottajien vuosimaksuista, jotka on tältä osin aiemmin tuloutettu Valviralle momentille 33.02.05.

Vastaava meno on huomioitu momentilla 33.02.05.

Vähennys 35 000 euroa aiheutuu vuosimaksujen kertymäärävion korjaamisesta huomioimaan luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin vuosimaksujen poistuminen v. 2020 alusta.

Vastaava vähennys on huomioitu momentilla 28.40.01.

2020 IV lisätalousarvio	555 000
2020 talousarvio	8 900 000
2019 tilinpäätös	6 027 394
2018 tilinpäätös	6 872 889

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentilta vähennetään 7 700 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Suomen edustustoista saatavien viisumien käsittelymaksutulojen vähenemisestä koronaviruspandemian johdosta.

2020 IV lisätalousarvio	-7 700 000
2020 talousarvio	58 424 000
2019 tilinpäätös	46 698 411
2018 tilinpäätös	56 142 266

25. Oikeusministeriön hallinnonala

15. Yleisen edunvalvonnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu yleisen edunvalvonnan päämiesten määrän kasvusta.

2020 IV lisätalousarvio	800 000
2020 talousarvio	27 400 000
2019 tilinpäätös	26 894 204
2018 tilinpäätös	25 517 430

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkajen korvaamiseen

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys johtuu tarkentuneesta arviosta vuoden 2019 puheenjohtajuuskauden korvattavista matkajen korvaamisesta.

Vastaavat menot on budjetoitu momentille 28.92.20.

2020 IV lisätalousarvio	700 000
2020 talousarvio	2 300 000
2019 tilinpäätös	3 033 117
2018 tilinpäätös	2 142 944

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 41 941 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 536 000 euroa on EU:n myöntämän TEN-T-tuen toinen välimaksatus Ratakorridori-hankkeelle ja 39 405 000 euroa on liikenteenohjausyhtiön (Traffic Management Finland Group) Väylävirastolta käypään hintaan lunastamasta tasearvon mukaisesta liikenteenohjaus- ja hallintatoimintaan liittyvästä hankeomaisuudesta saatavat tulot. Omaisuuden arvoksi arvioidaan yhteensä n. 88,8 milj. euroa. Loppuosuudet on tarkoitus lunastaa käypään hintaan vuosina 2021, 2022 ja 2027 keskeneräisten hankkeiden valmistuttua.

2020 IV lisätalousarvio	41 941 000
2020 talousarvio	2 500 000
2019 tilinpäätös	7 210 025
2018 tilinpäätös	6 165 224

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentilta vähennetään 84 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu päästöoikeuden hinnan laskun myötä vähenevistä päästöoikeuden huutokauppatuloista.

2020 IV lisätalousarvio	-84 000 000
2020 talousarvio	411 200 000
2019 tilinpäätös	303 558 760
2018 tilinpäätös	334 847 752

39. Muut sekalaiset tulot*02. Verotukseen liittyvät korkotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu verojen huojennettuun maksujärjestelyyn liittyvästä erääntyneiden ja jo suoritettujen arvonlisäverojen palautuksesta ja niiden takaisinmaksuun liittyvistä korkotuloista.

2020 IV lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	64 000 000
2019 tilinpäätös	56 530 358
2018 tilinpäätös	48 088 324

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 5 265 875 000 euroa.

Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 5 265 875 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 18 867 311 000 euroa vuonna 2020. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 18 817 311 000 euroa vuonna 2020.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	18 867
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	18 817
2020 IV lisätalousarvio	5 265 875 000
2020 III lisätalousarvio	880 000 000
2020 II lisätalousarvio	9 389 572 000
2020 I lisätalousarvio	1 083 490 000
2020 talousarvio	2 198 374 000
2019 tilinpäätös	1 792 984 063
2018 tilinpäätös	-985 765 656

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 497 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 600 000 euroa aiheutuen Valtion tieto- ja viestintäteknikkakeskuksen päätelaitepalvelu Valtin hinnankorotuksesta, 360 000 euroa ulkoasiainhallinnon tietoturvaratkaisujen yhtenäistämistä muun valtioneuvoston tietoturva ympäristön kanssa, 200 000 euroa Suomalaiset Venäjällä 1917—1953 -tutkimushankkeen käynnistämiseksi, 67 000 euroa siirtona momentilta 33.01.01 laajennettuun hankintatukeen, 160 000 euroa siirtona momenteilta 29.01.01, 33.01.01 ja 35.01.01 arkistojen järjestämiseen ja 130 000 euroa siirtona momentilta 26.01.04 Kriisinhallintakeskuksen palveluiden järjestämiseen sekä vähennyksenä 20 000 euroa siirtona momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan hybridiuhka- ja kybererityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.8.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	2 497 000
2020 talousarvio	124 396 000
2019 tilinpäätös	126 248 000
2018 tilinpäätös	127 656 000

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää valtion virkamieslain 44 a §:n mukaisiin säännöllisen työajan palkkausta vastaaviin korvauksiin.

Selvitysosa: Momentin perusteluja on täydennetty kattamaan myös valtion virkamieslakiin perustuvat karenssisopimukset. Korvaus koskee valtiosihteereitä ja erityisavustajia.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	11 500 000
2019 tilinpäätös	8 671 983
2018 tilinpäätös	6 007 752

24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu siitä, että Suomen EU-puheenjohtajakauden loppujärjestelyistä aiheutuvat kulutusmenot voidaan maksaa täysimääräisesti vuoden 2019 määrärahasta.

2020 IV lisätalousarvio	-3 000 000
2020 talousarvio	3 000 000
2019 tilinpäätös	60 000 000
2018 tilinpäätös	6 800 000

10. Omistajaohjaus

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin lainoilla, joilla ei ole eräpäivää ja joilta ei vaadita vakuutta, mukaan lukien IFRS-tilinpäätöksessä oman pääoman ehtoiseksi katsottavat velkakirjalainat sekä pääomalainat ja muut vastaavat lainajärjestelyt.

Selvitysosa: Perustelujen muutos liittyy siihen, että hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen valtion lainanannosta sekä valtiontakauksesta ja valtiontakauusta annetun lain (449/1988) 3 §:n ja 4 a §:n muuttamisesta, jonka on tarkoitus tulla voimaan lisätalousarvion voimaantulon yhteydessä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 III lisätalousarvio	700 000 000
2020 talousarvio	5 700 000
2019 tilinpäätös	5 700 000
2018 tilinpäätös	5 700 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 57 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 78 000 siirtona momentilta 33.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan sosiaali- ja terveysalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ajalle 1.2.—31.7.2020, 88 000 euroa siirtona momentilta 26.30.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.9.2020 lukien ja 80 000 euroa siirtona momenteilta 23.01.01, 26.01.01, 27.01.01 ja 31.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan hybridiuhka- ja kybererityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.8.2020 lukien sekä vähennyksenä 303 000 euroa siirtona momentille 26.30.02 konsulipalvelujen asiakaspalvelutehtävien tuottamiseksi Häätäkeskuslaitoksessa 1.8.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	-57 000
2020 talousarvio	237 480 000
2019 tilinpäätös	225 276 000
2018 tilinpäätös	222 562 000

20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Rooman tiedeinstituutin käytössä olevan Villa Lanten peruskorjauksesta. Peruskorjauksen kustannusarvio on noin 6,25 milj. euroa.

2020 IV lisätalousarvio	2 000 000
2020 talousarvio	978 000
2019 tilinpäätös	952 000
2018 tilinpäätös	982 000

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusajan menot	3 945 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukkojen menot (KFOR-operaatio)	1 620 000
05.	Yhteiset menot	8 609 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	2 581 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	23 395 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	311 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	5 427 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	147 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	120 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	5 020 000
19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	187 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	514 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 204 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: EUNAVFOR MED Välimeren operaatio Sophia päätettiin 31.3.2020 ja Välimerelle perustettiin uusi sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio EUNAVFOR MED Irini, johon Suomi osallistuu 17.4.2020 alkaen. Momentin käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 24. EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot, jolle osoitetaan 1 204 000 euroa käyttösuunnitelmakohdasta 19. tehtävällä siirrolla.

Käyttösuunnitelmakohtien 04., 05., 08., 11., 14., 15., 16 ja 18. vähennys aiheutuu operaatioiden menojen kattamisesta edelliseltä vuodelta siirtyneillä erillä. Operaatioista kuluvalta vuodelta vapautuvat määrärahat kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 09.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukkojen menot	-290 000
05.	Yhteiset menot	-2 210 000
08.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	-4 300 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	+20 570 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-750 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	-9 400 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	-400 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-630 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	-2 590 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

19.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	-1 204 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	+1 204 000
Yhteensä		-

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	53 080 000
2019 tilinpäätös	51 168 000
2018 tilinpäätös	57 999 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	207 433 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	181 818 000 ¹⁾
3.	Euroopan kehitysrahasto	67 800 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	37 385 000
5.	Humanitaarinen apu	87 070 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	4 180 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 350 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	75 800 000
9.	Korkotuki-instrumentti	22 700 000
Yhteensä		685 536 000

¹⁾ Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden menoja yhteensä 8 100 000 euroa ja ministeriön ja Sitran välisen yhteistoimintahankkeen menoja 500 000 euroa. Lisäksi sisältää Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen 2 200 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 15 000 000 eurolla vuodessa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 150 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa sitoutua Afrikan kehityspankin peruspääoman korotukseen, josta aiheutuu menoja vuosina 2021—2028 yhteensä 29 276 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa sitoutua Afrikan kehityspankin takuupääomakorotukseen yhteensä 458 625 000 eurolla.

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohtien 2., 5., 6., 7. ja 9. muutokset on tehty COVID-19 -pandemian johdosta.

Käyttösuunnitelmakohtaan 5. lisäys kohdennetaan muun muassa COVID-19 -pandemian humanitaarisiin vaikutuksiin vastaamiseen.

Lisäksi käyttösuunnitelmakohtaan 1. vähennetään 5 000 000 euroa, joka kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 4. käytettäväksi Partnership for Market Implementation (PMI) -hankkeeseen.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	-5 000 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	-1 800 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	+5 000 000
5.	Humanitaarinen apu	+5 200 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	-300 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-100 000
9.	Korkotuki-instrumentti	-3 000 000
Yhteensä		-

Finnfundin erityisriskirahoituksen tappiokorvausitoumusta korotetaan, siten että se on yhteensä 150 000 000 euroa vuosina 2018—2024. Finnfundin sijoitusportfolio on kasvanut viime vuosina ja koronaviruspandemia on muuttanut maailmantalouden näkymiä vaikuttaen samalla Finnfundin toimintaan.

Afrikan kehityspankin pääomankorotuksen Suomen osuus on tarkentunut, ja se on sidottu kiinteään vaihtokurssiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 II lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	685 536 000
2019 tilinpäätös	583 759 000
2018 tilinpäätös	563 441 227

67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Määrärahasta myönnettävien valtionavustusten tulee liittyä demokratian ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseen hallitusohjelman ja kehityspoliittisten tavoitteiden toimeenpanemiseksi. Näiden valtionavustusten hoitamiseen ja seurantaan liittyviin tehtäviin on tarkoi-

tuksenmukaista käyttää määräaikaaisesti palkattua henkilöstöä, kuitenkin enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	3 000 000

90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

87. *Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Instex S.A.S.:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

Valtuus

Vuoden 2020 aikana saa sitoutua Instex S.A.S.:n lisäpääomittamiseen siten, että siitä aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeisille vuosille enintään 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomi liittyy Iranin kaupan rahoitusinstrumenttiin INSTEX:iin merkitsemällä noin 2 % ranskalaisen osakeyhtiön Instex S.A.S.:n osakekannasta. INSTEX:in tarkoituksena on hoitaa Iranin ja Euroopan välisen kauppaaan liittyvä rahaliikenne niin, että eurooppalaisten hyödykkeiden viejät Iraniin saavat maksunsa eurooppalaisilta iranilaishyödykkeiden tuojilta ja päinvastoin. INSTEX toimii vain Yhdysvaltojen pakotteiden ulkopuolisilla kauppasektoreilla.

2020 IV lisätalousarvio	100 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimintaohjelmaan liittyvistä lisätehtävistä korruption ja väärinkäytösten ehkäisemiseen.

2020 IV lisätalousarvio	50 000
2020 talousarvio	23 857 000
2019 tilinpäätös	20 782 999
2018 tilinpäätös	20 230 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 195 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 120 000 euroa aiheutuu ECN+ -direktiivistä johtuvista tietojärjestelmämuutoksista ja 75 000 euroa uuden ajoneuvolain edellyttämistä tietojärjestelmämuutoksista Oikeusrekisterikeskuksen perintäjärjestelmään.

2020 IV lisätalousarvio	195 000
2020 talousarvio	8 173 000
2019 tilinpäätös	8 471 000
2018 tilinpäätös	9 576 000

21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.20 oikeusministeriön hallinnonalan virastojen hallinnollisten asioiden asianhallintajärjestelmän (Hilda) toteuttamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	1 200 000
2020 talousarvio	538 000
2019 tilinpäätös	245 000
2018 tilinpäätös	115 000

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää avustuksiin Pakolaisneuvonta ry:lle.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	4 855
Avustukset saamelaiden kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	3 955
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	4 495
Yhteensä	13 305

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Pakolaisneuvonta ry:n toimintaan myönnettävästä valtionavustuksesta, ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi.

2020 IV lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	13 005 000
2019 tilinpäätös	9 018 429
2018 tilinpäätös	8 332 287

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 333 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 78 000 euroa joutuksen siitä, että osa lastensuojelulain muutoksenhakusäädöksistä säilytettiin hallituksen esityksestä poiketen ennallaan ja lisäyksenä 411 000 euroa videoneuvottelulaitteistojen hankinnoista aiheutuviin menoihin.

2020 IV lisätalousarvio	333 000
2020 talousarvio	255 060 000
2019 tilinpäätös	251 315 000
2018 tilinpäätös	252 023 000

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 320 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu yleisen edunvalvonnan päämiesten määrän kasvusta.

2020 IV lisätalousarvio	1 320 000
2020 II lisätalousarvio	690 000
2020 talousarvio	75 135 000
2019 tilinpäätös	72 271 000
2018 tilinpäätös	65 609 000

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 2 050 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Ahtium Oyj:n konkurssin siirtämisestä julkisselvitykseen.

2020 IV lisätalousarvio	50 000
2020 talousarvio	75 805 000
2019 tilinpäätös	77 561 533
2018 tilinpäätös	78 838 600

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 65 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelmaan liittyvistä lisätehtävistä rahanpesun, taloudellisten väärinkäytösten ja muiden talousrikosten selvittämisedellytysten parantamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	65 000
2020 talousarvio	103 247 000
2019 tilinpäätös	101 690 000
2018 tilinpäätös	101 322 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Syyttäjälaitoksen toiminnan turvaamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	2 500 000
2020 talousarvio	48 146 000
2019 tilinpäätös	45 848 000
2018 tilinpäätös	45 042 000

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 95 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 75 000 euroa on siirtoa momentille 32.01.01 ja aiheutuu hallitusohjelman mukaisesta työperäisen maahanmuuton hallinnon siirrosta työ- ja elinkeinoministeriölle ja 20 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan hybridiuhka- ja kybererityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.8.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	-95 000
2020 talousarvio	15 079 000
2019 tilinpäätös	14 447 000
2018 tilinpäätös	13 974 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 130 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 23.01.01 Kriisihallintakeskuksen palveluiden järjestämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	-130 000
2020 talousarvio	2 358 000
2019 tilinpäätös	1 461 000
2018 tilinpäätös	1 752 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 927 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EU:n komission Suomelle myöntämästä lisärahoituksesta Euroopan matkustustieto- ja lupajärjestelmän (ETIAS) kehittämiseen, Schengenin tietojärjestelmän (SIS II ja III) toimeenpanoon ja kehittämiseen sekä IT- järjestelmien yleiseen kehittämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	6 927 000
2020 talousarvio	21 040 000
2019 tilinpäätös	43 165 000
2018 tilinpäätös	18 875 000

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 10 000 000 euroa aiheutuu poliisin operatiivisen toimintakyvyn turvaamisesta, 1 000 000 euroa koronavirusepidemiaan liittyvästä Uudenmaan maakunnan määräaikaisesta sulkemisesta ja 800 000 euroa hybridi-autojen latauspisteiden rakentamisesta poliisiasemille sekä valtakunnallisille poliisiyksiköille.

2020 IV lisätalousarvio	11 800 000
2020 II lisätalousarvio	300 000
2020 I lisätalousarvio	5 553 000
2020 talousarvio	763 152 000
2019 tilinpäätös	759 575 000
2018 tilinpäätös	738 069 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu operatiivisen suorituskyvyn ylläpitämiseen kohdistetusta rahoituksesta ja 2 000 000 euroa sisäraja- ja valvonnan aiheuttamista ylimääräisistä kustannuksista.

2020 IV lisätalousarvio	7 000 000
2020 II lisätalousarvio	8 380 000
2020 I lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	244 599 000
2019 tilinpäätös	236 780 000
2018 tilinpäätös	238 122 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin siten, että hank-

keesta aiheutuvat vähäiset pientarvike- ja pienpalveluhankinnat maksetaan viraston toimintamenomäärärahalla.

Selvitysosa: Lisäyksestä 10 000 000 euroa aiheutuu maa- ja merirajojen teknisen valvontajärjestelmän uudistamisesta ja 5 000 000 euroa kahden uuden ulkovartiolaivan suunnitteluun varatusta määrärahasta.

Momentin perustelujen muutos mahdollistaa sen, että Rajavartiolaitos voi vähäisessä määrin käyttää viraston toimintamenomäärärahaa maa- ja merirajan teknisen valvonnan uudistamiseksi tarvittavien pientarvike- ja pienpalveluhankintoihin toimintamenomäärärahan käyttötarkoituksen puitteissa.

2020 IV lisätalousarvio	15 000 000
2020 talousarvio	23 510 000
2019 tilinpäätös	9 010 000
2018 tilinpäätös	15 500 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 88 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.9.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	-88 000
2020 I lisätalousarvio	600 000
2020 talousarvio	16 907 000
2019 tilinpäätös	16 326 000
2018 tilinpäätös	17 802 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 503 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 200 000 euroa aiheutuu hätäkeskustietojärjestelmän kehittämisestä ja muusta välttämättömästä kehittämisestä sekä aiemman järjestelmän ylläpidosta ja 303 000 euroa siirrosta momentilta 24.01.01 konsulipalvelujen asiakaspalvelutehtävien tuottamiseksi Hätäkeskuslaitoksessa 1.8.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	1 503 000
2020 II lisätalousarvio	125 000
2020 talousarvio	57 834 000
2019 tilinpäätös	54 601 000
2018 tilinpäätös	49 855 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 52 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ihmiskaupan auttamisjärjestelmän resurssien turvaamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	52 000
2020 talousarvio	55 213 000
2019 tilinpäätös	39 620 000
2018 tilinpäätös	49 750 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 20 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan hybridiuhka- ja kybererityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.8.2020 lukien.

2020 IV lisätalousarvio	-20 000
2020 talousarvio	16 796 000
2019 tilinpäätös	16 012 000
2018 tilinpäätös	14 283 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 31 004 000 euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 22 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 5 862 000 euroa vuoden 2019 toteutuneen indeksikehityksen mukaista kustannustasotarkistusta sekä lisäyksenä 5 000 000 euroa sopimussotilaiden (96 htv) ja muun määräaikaisen henkilöstön (56 htv) palkkaamisesta, 2 000 000 euroa Puolustushallinnon rakennuslaitokselle aiheutuvista Puolustuskiinteistö-hankkeen toimeenpanon kustannuksista, 3 200 000 euroa koronaepidemian edellyttämistä kiireellisistä puhdistus-, suojain- ja muista hankinnoista, 1 800 000 euroa kotimaisista koulutus-ampumatarvike- ja ruutihankinnoista, 1 300 000 euroa miinantorjunta-alushankkeen sovintosopimuksesta ja asianajokuluista, 600 000 euroa hengityssuojainten puhdistusprojektin jatkamisesta, 800 000 euroa Tikkakosken kahden nousutien kaapelirakennustöiden kustannuksista, 86 000 euroa vuoden 2019 valuuttakurssien muutoksista, 80 000 euroa kiinteistöjen ja maa-alueiden omistuksen valvonnasta (1 htv) ja 22 000 000 euroa peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

Peruutettu määräraha on budjetoitu uudelleen, koska toimintamenojen tilausvaltuuksilla tehtyjen materiaalin kunnossapitohankintojen maksuajankohdat ovat siirtymässä tältä osin vuodelle 2021, eikä vuoden 2019 siirtomääräraha ole tuolloin enää käytettävissä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2020 IV lisätalousarvio	31 004 000
2020 I lisätalousarvio	600 000
2020 talousarvio	1 932 248 000
2019 tilinpäätös	1 932 250 000
2018 tilinpäätös	1 939 124 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentilta vähennetään 747 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuviin menoihin tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 243 659 000 euroa.

Valtuus

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2020—2024 enintään 68 820 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen -tilausvaltuus, PVKEH 2020).

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 3 675 000 euroa vuoden 2019 valuuttakurssimuutoksista ja 272 000 euroa vuoden 2019 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta sekä lisäyksenä 1 200 000 euroa sanomaverkon tuotteistuksen aikaistamisesta, 1 000 000 euroa kotimaisen ampumatarvikehankinnan aikaistamisesta vuodelle 2020 ja 1 000 000 euroa kaasunilmaisimien hankinnasta.

Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisääminen 10 000 000 eurolla aiheutuu lähiradioiden ja ajoneuvoradioiden lisähankintojen aikaistamisesta.

Edellä mainitun tilausvaltuuden muutoksen johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2014) -tilausvaltuus	22 000					22 000
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2016) -tilausvaltuus	12 355					12 355
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	105 913	27 299	25 772	20 587	52 771	232 342
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	337 280	288 276	241 028	236 060	294 278	1 396 922
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2019) -tilausvaltuus	32 035	18 795	3 550			54 380
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	509 583	334 370	270 350	256 647	347 049	1 717 999
Uusi tilausvaltuus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	20 200	30 920	15 700	1 000	1 000	68 820
Uusi tilausvaltuus yhteensä	20 200	30 920	15 700	1 000	1 000	68 820
Valtuudet yhteensä	529 783	365 290	286 050	257 647	348 049	1 786 819

2020 IV lisätalousarvio	-747 000
2020 talousarvio	779 440 000
2019 tilinpäätös	790 472 000
2018 tilinpäätös	525 842 000

19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 39 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

Selvitysosa: Puolustusvoimissa henkilöstön tarve on tarkentunut siten, että henkilötyövuosimäärä vuodelle 2020 on 39.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	10 000 000
2019 tilinpäätös	—
2018 tilinpäätös	4 600 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 273 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 164 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	1 135 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	5 710 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	4 505 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	5 854 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	14 280 000
09.	EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	410 000
10.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	80 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	656 000
12.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	150 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	7 405 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	308 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	265 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	475 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	16 989 000
Yhteensä		59 386 000

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vuoden 2019 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta.

EUNAVFOR MED Välimeren operaatio Sophia päätettiin 31.3.2020 ja Välimerelle perustettiin uusi sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio EUNAVFOR MED Irini, johon Suomi osallistuu 17.4.2020 alkaen. Momentin käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 12. EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot, jolle osoitetaan 150 000 euroa käyttösuunnitelmakohdasta 10. tehtävällä siirrolla.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	-1 100 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	-2 000 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	-4 850 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	1 900 000
10.	EUNAVFOR MED, Välimeren operaation menot	-150 000
12.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	150 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (UNIFIL)	-5 400 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	-96 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-250 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, kansainvälisestä helikopterirahastosta aiheutuviin menoihin, Pohjoismaiden Base Camp -pooliin osallistumisesta aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	11 523 000
Yhteensä		-273 000
2020 IV lisätalousarvio		-273 000
2020 talousarvio		59 659 000
2019 tilinpäätös		58 380 000
2018 tilinpäätös		58 381 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 850 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 800 000 euroa aiheutuu verolainsäädännön ja hallintopolitiikan valmistelusta ja toimeenpanosta ja 50 000 euroa harmaan talouden torjuntaohjelmaan sisältyvästä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnasta.

2020 IV lisätalousarvio	850 000
2020 talousarvio	34 197 000
2019 tilinpäätös	31 201 000
2018 tilinpäätös	32 193 000

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu puolustushallinnon kiinteistöjärjestelmän uudistamishankkeen lisämenoista. Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 31/2020 vp).

2020 IV lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	545 000
2019 tilinpäätös	445 000
2018 tilinpäätös	245 000

10. Verotus ja tulli

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 328 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen hankkeissa saa tehdä sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmat sitoumukset mukaan lukien yhteensä enintään 64 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 660 000 euroa aiheutuu varautumisesta arvonlisäverodirektiivin muutosten aiheuttamiin kertaluonteisiin menoihin ja 668 000 euroa TUVE-palveluiden käyttövelvoitteesta aiheutuvista lisämenoista.

Valtuuden lisäys 10 500 000 euroa aiheutuu Euroopan komission tekemistä muutoksista voimaantulon aikatauluun (MASP), jotka vaikuttavat tullauksen kokonaisuudistukseen. Aikataulu on muuttunut alkuperäisestä viisi vuotta pidemmäksi (2015—2025). Aikataulun pidentyminen ja eurooppalaisen vaatimusmäärityksen siirtyminen on vaikuttanut hankkeen toteutukseen ja nostanut sen kustannuksia. Kustannuksiin vaikuttaa myös arvonlisäveron kantorajan poisto, joka on tulossa voimaan 2021 alusta.

2020 IV lisätalousarvio	4 328 000
2020 talousarvio	166 099 000
2019 tilinpäätös	168 168 000
2018 tilinpäätös	165 606 000

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan nettomäärärahana.

Selvitysosa: Muutos nettobudjetoinniksi mahdollistaa mm. erillisrahoituksen tulouttamisen momentille. Momentti on luonteeltaan toimintameno.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	11 980 000
2019 tilinpäätös	11 980 000
2018 tilinpäätös	1 727 000

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuonna 2012 tehdyn veronhuojennuspäätöksen mukaisista takaisinmaksuista, joita suoritetaan vuonna 2020 aiemmin arvioitua enemmän.

2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	8 000 000
2019 tilinpäätös	25 406 659
2018 tilinpäätös	22 025 683

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu autoveron vientipalautuksen tarkentuneesta toteutuma-arviosta.

2020 IV lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	6 000 000
2019 tilinpäätös	5 668 683
2018 tilinpäätös	4 157 784

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavuoden johtuvien yritysten auttamiseen tarkoitettujen yritystukien myöntämisen ja maksatusten hallintokuluista Valtiokonttorissa.

2020 IV lisätalousarvio	6 000 000
2020 talousarvio	28 314 000
2019 tilinpäätös	24 682 000
2018 tilinpäätös	24 409 000

88. Senaatti-kiinteistöt

2. Investoinnit

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2020 enintään 442 milj. euroa, josta 60 milj. euroa varataan Senaatti-kiinteistöjen tytäryhtiöiden purkamisesta aiheutuviin menoihin ja 57 milj. euroa varataan Senaatti-kiinteistöjen osakkuusyhtiö Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Mannerheimintie 13a (Musiikkitalo) annetun lainan uudelleen järjestelyyn.

4. Valtuudet

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan

— suorittamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (1063/2010) 6 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla Senaatti-kiinteistöille perustettavan Puolustuskiinteistöt-tytärliikelaituksen peruspääomaan enintään 3 milj. euroa

— luovuttamaan valtion kiinteistövarallisuuden luovuttamisesta annetun lain (973/2002) 4 §:n 2 momentin 2 kohdan estämättä ja mainitun lain muiden edellytysten täytyessä valtion kiinteistö-

varallisuutta, joka muodostuu kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Kulttuuritalon koko osakekannasta sekä kiinteistöistä 91-12-357-6. Omaisuus sijaitsee osoitteissa Sturenkatu 4 ja Sturenkatu 2A. Osakkeet ja kiinteistö 91-12-357-6 voidaan luovuttaa myös erikseen. Omaisuus voidaan luovuttaa myös niin, että kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Kulttuuritalon omistama kiinteistö 91-12-357-7 ja sillä olevat rakennukset luovutetaan yhdessä tai erikseen Senaatti-kiinteistöjen omistajahallinnassa olevan edellä mainitun kiinteistön 91-12-357-6 kanssa.

Selvitysosa: Senaatti-kiinteistöjen Musiikkitalolle myöntämä laina eräännyy takaisinmaksuttavaksi syyskuussa 2020. Lainan pääoma on tällöin 57 milj. euroa. Uudelleenrahoittaminen Senaatti-kiinteistöjen myöntämällä uudella lainalla tai laina-ajan pidentämisellä ei nykyisen voimassa olevan liikelaitoslain mukaisesti ole mahdollista. Lainan takaisinmaksu toteutetaan muuttamalla Musiikkitalon velka omaksi pääomaksi Senaatti-kiinteistöjen maksamalla kertaluonteisella rahoitusvastikkeella. Järjestelyllä ei ole kassavirtavaikutusta. Senaatti-kiinteistöjen maksamat rahoitusvastikkeet raportoidaan osana investointeja.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 31/2020 vp). Puolustuskiinteistöjen muodostamiseen liittyvistä toimenpiteistä on arvioitu aiheutuvan yhteensä enintään noin 3 milj. euron kustannukset vuodelle 2020. Liikelaitokselle aiheutuu heti perustamisen jälkeen hallinnollisia kustannuksia sekä Puolustuskiinteistöjen perustamiseen liittyviä projektikustannuksia.

Myyntivaltuuden mukainen kiinteistövarallisuus sijaitsee Helsingin kaupungin Alppilan kaupunginosassa. Kyseessä on ns. Kulttuuritalo ja sen vieressä sijaitseva entinen kotitalousopettajaopisto sekä näiden rakennusten välinen maanalainen arkistotila.

Sturenkatu 4/Kulttuuritalo

Kiinteistön pinta-ala on 4 762 m². Sillä sijaitsee yksi maanpäällinen rakennus, joka on rakennettu vuonna 1958 ja jonka pinta-ala on noin 9 600 m². Rakennus on suojeltu valtioneuvoston päätöksellä vuonna 1989. Sturenkatu 4:n asemakaavamerkintä on YY, kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Rakennus on kaavassa suojeltu merkinnällä sk, rakennussuojelulain nojalla suojeltu rakennus. KOY Helsingin Kulttuuritalo omistaa Sturenkatu 4 maapohjan ja sillä sijaitsevat rakennukset.

Sturenkatu 2A/entinen kotitalousopettajaopisto

Kiinteistön pinta-ala on 3 943 m². Sillä sijaitsee yksi maanpäällinen rakennus, joka on rakennettu vuonna 1956 alun perin Helsingin kotitalousopettajaopiston tiloiksi. Kohteen pinta-ala on noin 4 520 m² ja se on kokonaisuudessaan vuokrattu Museovirastolle. Rakennus on suojeltu rakennussuojelulain nojalla vuonna 2010. Sturenkatu 2A on asemakaavassa merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi YO. KOY Helsingin Kulttuuritalo omistaa Sturenkatu 2A:lla sijaitsevat rakennukset ja Senaatti-kiinteistöjen omistajahallinnassa on Sturenkatu 2A maapohja.

Sturenkatu 2—4/maanalainen arkistotila

Molempien myytävien kiinteistöjen alle ulottuva maanalainen arkistotila on valmistunut vuonna 2010. Se on pinta-alaltaan noin 2 080 m². Museovirasto on 21.2.2020 lausunnossaan todennut, että kiinteistöillä on oikeudesta luovuttaa valtion kiinteistövarallisuutta annetun lain (973/2002)

4 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisia huomattavia kulttuurihistoriallisia arvoja. Tästä syystä kohteen luovuttamiseen tarvitaan eduskunnan suostumus myynnin aloittamiseksi.

Museoviraston lausunnossa todetaan, että molempien kiinteistöjen suojelu on rakennussuojelun näkökulmasta turvattu voimassa olevilla suojelumääräyksillä eikä niiden luovuttaminen valtion ulkopuolelle sinänsä vaarantane rakennusten arvojen säilymistä. Ratkaisevaa on löytää rakennuksille vastuullinen omistaja ja toimintoja, jotka sopivat luontevasti rakennusten ominaispiirteisiin ja turvaavat niiden historiallisen jatkuvuuden. Kulttuuritalon kohdalla on tärkeää erityisesti sen saliosan ja muidenkin mm. kokouksiin sopivien tilojen pitäminen käytössä, jossa ne ovat edelleen avoinna yleisölle. Maanalaisen arkistotilan omistaa KOY Helsingin Kulttuuritalo.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	—
2019 tilinpäätös	—
2018 tilinpäätös	—

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 35 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vuosimaksujen kertymäärävion korjaamisesta huomioimaan luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnin vuosimaksujen poistuminen v. 2020 alusta.

Vastaava vähennys on huomioitu momentilla 11.19.09.

2020 IV lisätalousarvio	-35 000
2020 II lisätalousarvio	2 925 000
2020 talousarvio	56 505 000
2019 tilinpäätös	54 604 000
2018 tilinpäätös	50 846 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 28.70.02 kansallisen julkisten hankintojen ilmoituslupasta Hilman kehittämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	-5 000 000
2020 II lisätalousarvio	2 500 000
2020 talousarvio	42 700 000
2019 tilinpäätös	4 700 000
2018 tilinpäätös	5 301 000

02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilhallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 28.70.01 kansallisen julkisten hankintojen ilmoituslusta Hilman kehittämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	5 000 000
2020 talousarvio	5 500 000
2019 tilinpäätös	5 500 000
2018 tilinpäätös	5 000 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 200 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 25.01.21 oikeusministeriön hallinnonalan vi-rastojen hallinnollisten asioiden asianhallintajärjestelmän (Hilda) toteuttamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	-1 200 000
2020 talousarvio	13 872 000
2019 tilinpäätös	4 745 000
2018 tilinpäätös	8 726 000

21. Kansallisen tulorekisterin toteutus (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perustelut muutetaan seuraaviksi siten, että määrärahaa saa käyttää:

1) kansalliseen tulorekisteriin liittyvien muutosten valmisteluun ja tulorekisterin kehittämiseen sekä näiden muutosten edellyttämien hankintojen ja kehittämisen aiheuttamiin muihin lisämenoihin

2) tulorekisterimuutosten hankehallintaan, rekisterin ja sen hallinnoinnin vaatimusmäärittelyyn, hankintaprosessiin sekä rekisterin määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen ja käyttöönoton vaatimaan valmisteluun.

Määrärahaa saa käyttää myös henkilöstön palkkausmenoihin.

Selvitysosa: Perustelut on muutettu, jotta määrärahan käyttö on mahdollista myös tulorekisterin laajennustehtävien toteutuksen ja käyttöönoton menoihin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	1 000 000
2019 tilinpäätös	19 000 000
2018 tilinpäätös	15 663 000

22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 783 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) digitalisaation edellytysten ja digitalisaation edistämistä tukevien hankkeiden suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen
- 2) harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin digitalisaatiota tukevien hankkeiden suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa
- 3) enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Vuoden 2018 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 5 783 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla mahdollistetaan valtion virastoille ja laitoksille suunnattu haku, jossa tuetaan robotiikan, tekoälyn ja muiden nousevien teknologioiden avulla toteutettavia tuottavuutta edistäviä hankkeita.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2020 IV lisätalousarvio	5 783 000
2018 tilinpäätös	8 250 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 5 486 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2020 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.

2020 IV lisätalousarvio	-5 486 000
2020 II lisätalousarvio	-25 677 000
2020 I lisätalousarvio	4 000
2020 talousarvio	249 719 000
2019 tilinpäätös	244 310 990
2018 tilinpäätös	244 648 862

90. Kuntien tukeminen

20. *Julkisen sektorin yhteisen tietohallinnon ja tiedon hallinnan kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kuntatieto-ohjelmaan ja sen toimeenpanoon liittyviin toimiin, kuntien digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen ja vuonna 2020 digituen koordinaatioon sekä näiden hankkeiden aiheuttamiin enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen lisähenkilöstön palkkaamiseen.

Vuoden 2018 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla mahdollistetaan Kuntatieto-ohjelman päättäminen ja toimintamallin viimeistely sekä kuntien digitaalisen turvallisuuden toimenpiteiden toteuttaminen.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2020 IV lisätalousarvio	2 000 000
2018 tilinpäätös	6 075 000

30. *Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 832 700 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 60 000 000 euroa valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen

Selvitysosa: Lisäyksestä 550 000 000 euroa johtuu kuntien peruspalvelujen valtionosuuden määräaikaisesta korottamisesta, 112 300 000 euroa peruspalvelujen valtionosuuden lasten, nuorten ja perheiden palveluihin kohdennettavasta määräaikaisesta korottamisesta, 50 000 000 euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen lisäyksestä, 3 400 000 euroa työttömyys-turvan suojaosan määräaikaisesta korottamisesta, 60 000 000 euroa iäkkäiden palvelujen toimivuuden varmistamisesta, 17 700 000 euroa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalouksista annetun lain muuttamisesta, mistä 5 000 000 euroa siirtona momentilta 33.60.39, ja 9 300 000 euroa vuoden 2020 valtionosuuden laskennassa käytettävien lopullisten määräytymistekijöiden vaikutuksesta sekä 30 000 000 euroa siirrosta momentilta 28.90.32.

Valtionosuuden 550 000 000 euron korotuksella helpotetaan koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista johtuvia kuntien talouden haasteita. Tästä 180 000 000 euroa kohdistetaan kuntiin asukaskohtaisesti yhtä suurella määrällä (32,80 euroa/asukas) ja 370 000 000 euroa kohdistetaan kuntiin vuoden 2020 kunnallisveron jako-osuuksien suhteessa.

Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) muuttamisesta siten, että kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti muuttuisi 25,46 prosentista 25,51 prosenttiin vuonna 2020. Muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 0,05 prosenttiyksikköä liittyen hallitusohjelman mukaiseen

lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta niin, että valtionosuusprosentti on 100. Lakia muutettaisiin myös niin, että kunnille maksetaan vuonna 2020 kertaluonteinen korvaus koronapandemiaan liittyvistä lisäkustannuksista. Lisäksi lakia muutettaisiin niin, että kunnan peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti 106,73 euroa alle 18-vuotiasta asukasta kohden. Korotus on tarkoitus kohdentaa lasten, nuorten ja perheiden sosiaalipalveluihin sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Lakia muutettaisiin lisäksi niin, että kunnan peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti 50,07 euroa 65 vuotta täyttäneitä asukasta kohden. Korotuksella on tarkoitus varmistaa ikäihmisten palveluiden riittävyys, vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus koronapandemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa ja sen jälkihoidossa. Lisäksi lakia muutettaisiin niin, että kunnan peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti 9,11 euroa asukasta kohden valtionosuuden harkinnanvaraista korotusta koskevan lisäyksen rahoittamiseksi

Lakia muutettaisiin myös niin, että vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 1,82 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen (aiemmin vähennys oli 7,29 euroa asukasta kohden) ja peruspalvelujen valtionosuutta korotetaan määräaikaisesti 0,62 euroa asukasta kohden liittyen työttömyysturvan suojaosan korotukseen. Määrärahan muutoksessa on lain muutosten johdosta otettu huomioon lisäyksenä 805 700 000 euroa.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muun muassa hoitajien vähimmäismitoituksen asettamista iäkkäiden tehostettuun palveluasumiseen ja laitoshoitoon. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.8.2020. Määrärahan muutoksessa on lakien muutoksen johdosta otettu huomioon lisäyksenä 17 700 000 euroa.

2020 IV lisätalousarvio	832 700 000
2020 talousarvio	7 074 155 000
2019 tilinpäätös	8 730 423 729
2018 tilinpäätös	8 575 483 792

32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 28.90.30.

2020 IV lisätalousarvio	-30 000 000
2020 talousarvio	40 000 000
2019 tilinpäätös	30 000 000

34. *Valtionavustus sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuviin kustannuksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 200 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 7 § mukaisille sairaanhoitopiirin kuntayhtymille koronaviruspandemiasta aiheutuneiden kustannusten ja mahdollisten alijäämien kompensointiin.

Selvitysosa: Hallitus on päättänyt kompensoida sairaanhoitopiireille koronakriisin aiheuttamia lisäkustannuksia. Koronaviruksen aiheuttama pandemia lisää sairaanhoitopiirien kustannuksia erityisesti lisääntyneinä tehohoidon ja vuodeosastohoidon kustannuksina, virustestauksina, suojavälineistä ja henkilöstön koulutuksesta aiheutuvina lisäkustannuksina sekä pandemiaan varautumisesta syntyvistä kiinteistä menoista, joita ei kyetä kattamaan maksutuloilla. Sairaanhoitopiirit ovat siirtäneet kiireettömiä hoitoja tehtäväksi myöhemmin, minkä vuoksi niiltä jää saamatta myynti- ja maksutuloja, sovittua ja tilattua tuotantoa jää toteuttamatta ja hoitotoimenpiteitä siirtyy vuodelle 2021.

Valtionavustusta myönnetään sairaanhoitopiireille koronaviruspandemiasta aiheutuneiden kustannusten ja mahdollisen alijäämän kattamiseen. Valtionavustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) ja valtionapuviranomaisena toimii valtiovarainministeriö.

Valtionavustukseen oikeuttavina kustannuksina huomioidaan myös sairaanhoitopiirille aiheutuneet kustannukset terveydenhuollon henkilökunnan lähettämisestä Ahvenanmaalle.

2020 IV lisätalousarvio

200 000 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Valtuus

Luvun perusteluja täydennetään siten, että Pohjoismaiden investointipankin pääomakorotukseen saadaan sitoutua siten, että Suomen osuus pankin maksetusta pääomasta korotetaan 74 162 766,64 eurosta 149 803 085,19 euroon ja vaadittaessa maksettavasta pääomasta 1 088 148 207 eurosta 1 482 690 785,19 euroon. Maksetun pääoman korotus suoritetaan pankin luottoriskirahaston varoista.

Pääomakorotuksen tultua voimaan peruutetaan eduskunnan suostumus valtioneuvostolle antaa omavelkainen valtioneuvoston takaus Pohjoismaiden investointipankin myöntämien tai takaamien ympäristöinvestointilainojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämiseksi sekä eduskunnan suostumus valtioneuvostolle antaa omavelkainen takaus Pohjoismaiden investointipankin myöntämien tai takaamien projekti-investointiluottojen maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämiseksi.

Selvitysosa: Pohjoismaiden investointipankin valtuusto on päättänyt toukokuussa 2019 modernisoida pankin pääoman ja likviditeetin hallintaa. Pankin omistajavaltioiden ulkopuolelle kohdistuvaa lainanantoa varten on ollut käytössä kaksi erityistä lainajärjestelmää — projekti-investointiluotot ja ympäristöinvestointilainat. Näistä lainoista aiheutuvia riskejä varten on ollut käytössä projekti-investointiluottoja varten erityinen luottoriskirahasto sekä omistajavaltioiden myöntämät takaukset niin ympäristöinvestointilainoille kuin projekti-investointiluotoille.

Projekti-investointiluottojen luottoriskirahaston koko on 427 000 000 euroa ja omistajavaltioiden takaukset yhteensä 1 800 000 000 euroa. Uudessa järjestelmässä luottoriskirahaston varoilla korotetaan maksettua pääomaa ja vaadittaessa maksettavaa pääoma korotetaan omistajavaltioiden projekti-investointiluottojen takausten määrällä. Pankin pääoma kasvaa 6 142 000 000 eurosta 8 369 000 000 euroon. Maksetun pääoman määrä nousee 419 000 000 eurosta 846 000 000 euroon. Suomen osuus maksetusta pääomasta nousee 74 162 766,64 eurosta 149 803 085,19 euroon ja vaadittaessa maksettavasta pääomasta 1 088 148 207 eurosta 1 482 690 785,19 euroon. Koska maksetun pääoman korotus suoritetaan pankin luottoriskirahastosta, pääoman korotuksesta ei aiheudu Suomelle välittömiä maksuvelvoitteita.

Omistajavaltioiden myöntämä ympäristöinvestointilainojen yhteensä 266 000 000 euron suuruinen takaus poistuu kokonaan.

Muutoksen seurauksena omistajavaltioiden suorat takaukset poistuvat käytöstä. Järjestely selkeyttää pankin pääomarakennetta sekä pääoman ja likviditeetin hallintaa. Järjestely myös vähentää omistajavaltioiden taloudellisia kokonaisvastuita.

Eduskunta on vuonna 1994 hyväksynyt enintään 357 095 000 euron valtiontakauksen Pohjoismaiden investointipankin projekti-investointiluottojen ja vuonna 2002 enintään 53 200 000 euron valtiontakauksen pankin ympäristöinvestointilainojen vakuudeksi. Molemmat eduskunnan suostumukset valtiontakauksen antamiselle voidaan kumota, mikä vähentää valtion vastuita enintään 53 200 000 euroa.

03. Rahoitusvakausraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtioneuvosto voi päättää rahoitusvakausraston omaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua rahoitusvakausrastolle otettavasta lainasta enintään 2 000 000 000 euron määrään saakka.

Selvitysosa: Talletussuojadirektiivin 10 artiklan 9 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että talletusten vakuusjärjestelmillä on käytössään asianmukaiset vaihtoehtoiset rahoitusjärjestelyt, joiden avulla ne voivat hankkia lyhyen aikavälin rahoitusta täyttääkseen niitä vastaan esitetyt vaatimukset. Säännös on pantu täytäntöön rahoitusvakausraston omaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 8 §:llä, joka koskee lainanottoa rahastolle. Laina edellyttää perustuslain 82 §:n mukaisesti aina eduskunnan suostumusta, joka annettaisiin enintään 2 000 000 000 eurolle. Esitetty summa olisi kaikkien mahdollisten talletussuojarahaston lainojen yhteenlaskettu enimmäismäärä, eli sisältäisi näin ollen esimerkiksi mahdolliset pankkisektorilta otettavat lainat ja lainan valtiolta.

Rahoitusvakausraston omaisesta annetun lain 3 luvun 8 § sisältää valtuuden valtioneuvostolle päättää lainan ottamisesta ja sen ehdoista eduskunnan suostumuksen jälkeen. Eduskunnan etukäteen suostumus tarvittaessa enintään kahden miljardin euron lainoille edesauttaisi lainajärjestelyjen nopeaa toteutusta ja talletussuojarahaston lakisääteisen velvollisuuden toteuttamista talletusten korvaamisessa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	3 633 000
2019 tilinpäätös	3 953 000
2018 tilinpäätös	2 947 000

20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuodelta 2019 siirtyneistä EU-puheenjohtajuuskauden matkamenojen korvauksista, jotka on maksettu vuoden 2020 aikana.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.28.93.

2020 IV lisätalousarvio	700 000
2020 talousarvio	2 300 000
2019 tilinpäätös	2 600 000
2018 tilinpäätös	1 500 000

68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin (*International Bank for Reconstruction and Development, IBRD*) ja Kansainvälisen rahoitusyhtiön (*International Finance Corporation, IFC*) Suomen ensimmäisten maksuerien osalta siten, että on IBRD:n osalta maksuerä on 8 100 000 euroa ja IFC:n osalta 6 200 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Kansainväliselle jälleenrakennus- ja kehitys pankille suoritettuihin maksuihin sisältyviin arvonlisäveromeinonihin

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa sitoutua

1) Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin peruspääoman korotukseen, jossa merkitään yleisessä osakeannissa 1141 ja suunnatussa osakeannissa 1146 pankin osaketta arvoltaan yhteensä 35 823 769,60 Yhdysvaltain dollaria, josta aiheutuu yhteensä 33 000 000 euroa menoja vuosina 2020—2023.

2) Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korotukseen, jossa merkitään 33 952 yhtiön osaketta arvoltaan 33 952 000 Yhdysvaltain dollaria, josta aiheutuu yhteensä 31 000 000 euroa menoja vuosina 2020—2024.

3) Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin 240 068 475,40 Yhdysvaltain dollarin määräiseen takuupääomakorotukseen. Korotuksen eurovasta-arvo on 216 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu valuuttakurssimuutoksista.

Momentin perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan määrärahan käyttäminen myös Kansainväliselle jälleenrakennus- ja kehityspankille suoritettuihin maksuihin sisältyviin arvonlisäveromenoihin.

Vuoden 2020 talousarviossa myönnetty valtuus sitoutua Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin peruspääoman korotukseen 31 900 000 eurolla, Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korotukseen 30 200 000 eurolla ja Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin takuupääomakorotukseen 213 500 000 eurolla muutetaan Yhdysvaltain dollarimääräiseksi (USD 1,1116; 1.6.2020). Samalla oikeutetaan merkitsemään Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin yleisessä osakeannissa 1141 ja suunnatussa osakeannissa 1146 pankin osaketta sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön osakeannissa 33 952 yhtiön osaketta.

2020 IV lisätalousarvio	100 000
2020 talousarvio	14 200 000

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

98. *Kassasijoitusten riskienhallinta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 17 900 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu aiemmin arvioitua suuremmasta keskimääräisen kassan koosta, joka johtuu vuodelle 2020 arvioitun varainhankinnan merkittävästä kasvusta.

2020 IV lisätalousarvio	17 900 000
2020 talousarvio	12 600 000
2019 tilinpäätös	12 567 583
2018 tilinpäätös	11 550 237

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 25 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 500 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymien kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 23.01.01 arkiston järjestämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	-25 000
2020 talousarvio	17 847 000
2019 tilinpäätös	17 755 000
2018 tilinpäätös	17 777 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 135 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman toteuttamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	135 000
2020 talousarvio	67 744 000
2019 tilinpäätös	64 833 000
2018 tilinpäätös	68 724 000

30. Koululaisten harrastustoiminnan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten ja nuorten maksuttoman harrastustoiminnan kehittämisestä ja järjestämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahalla tuetaan lasten ja nuorten harrastustoimintaa liittämällä maksuton harrastustoiminta koulupäivän yhteyteen. Tarkoituksena on pilotoida Suomen mallia syksyllä 2020.

2020 IV lisätalousarvio 10 000 000

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 500 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 579 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle — mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	134 000 52 000
3.	Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	32 000
4.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	824 000
5.	Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen	110 000
6.	Avustukset evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien diakonia-toiminnan tukemiseen	4 500 000
Yhteensä		8 179 000

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu seurakuntien diakoniatyön tukemisesta poikkeusolojen aikana ja yhteiskunnan toipuessa kriisistä. Avustukset on tarkoitettu myöntää kirkon keskusrahastolle ja ortodoksiselle kirkollishallitukselle, jotka jakaisivat avustukset edelleen seurakunnille. Avustukset jaettaisiin seurakuntien kesken laskennallisin perustein seurakunnan alueen kunnan tai kuntien väkilukujen suhteessa.

Lisäyksen johdosta momentin käyttösuunnitelmaan on lisätty uusi kohta 6. Avustukset evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien diakoniatoinnin tukemiseen.

2020 IV lisätalousarvio 4 500 000
 2020 talousarvio 3 679 000
 2019 tilinpäätös 3 613 000
 2018 tilinpäätös 3 309 900

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 20 000 000 euroa aiheutuu työikäisten nopeavaikutteisista osaamisen kehittämistoimista ja 500 000 euroa jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden esiselvityksen laatimisesta.

Momentin nimike on muutettu.

2020 IV lisätalousarvio	20 500 000
2020 talousarvio	26 010 000
2019 tilinpäätös	3 010 000
2018 tilinpäätös	10 290 000

10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen kehittämiseen, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen kohdan 2) sidotun euromäärän poistaminen mahdollistaa määrärahojen joustavamman ja tehokkaamman käytön vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen kehittämishankkeisiin ja kansainvälisen yhteistyön tarpeisiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	118 415 000
2019 tilinpäätös	15 487 000
2018 tilinpäätös	41 557 000

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 115 500 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 70 000 000 euroa valtionavustusten maksamiseen esi- ja perusopetuksen oppilaiden ja heidän oppimisensa tukemiseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi, enintään 14 000 000 euroa valtionavustuksina varhaiskasvatuksessa olevien lasten kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseen ja varhaiskasvatuksen digitoimintakulttuurin kehittämiseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi, enintään 17 000 000 euroa avustuksiin lukio-opiskelijoiden opintojen kertaamiseen ja tukitoimenpiteisiin sekä enintään 4 600 000 euroa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutulomenetysten korvaamiseen koronavirustilanteen aiheuttamien vaikutusten vähentämiseksi.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 11 200 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perusteiden opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaisesta taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille.

Selvitysosa: Lisäyksestä 9 900 000 euroa aiheutuu oppilasmaksutulosten palautuksista sekä varainhankinnan keskeytymisestä aiheutuvista tulonmenetyksistä taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen valtionosuuden piirissä oleville oppilaitoksille, 4 600 000 euroa maksutulomene-

tysten korvaamisesta aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäjille, 14 000 000 euroa koronavirustilanteen aiheuttamasta tuen tarpeesta varhaiskasvatuksessa, 17 000 000 euroa koronavirustilanteen aiheuttamasta tuen tarpeesta lukiokoulutuksessa sekä 70 000 000 euroa esi- ja perusopetuksen oppilaiden tukitoimista sekä tuen järjestämisestä.

2020 IV lisätalousarvio	115 500 000
2020 II lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	705 285 000
2019 tilinpäätös	692 374 944
2018 tilinpäätös	679 867 446

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 21 550 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 34 468 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteesta johtuvista opiskelumaksujen sekä maksullisen palvelutoiminnan menetysten korvaamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	21 550 000
2020 talousarvio	165 216 000
2019 tilinpäätös	155 075 778
2018 tilinpäätös	162 262 079

20. Ammatillinen koulutus

21. Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa vuonna 2020 käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kahden henkilötyövuoden lisäys väliaikaisesti vuonna 2020 aiheutuu koronavirustilanteesta ja reformin toimeenpanosta aiheutuvista lisätehtävistä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	12 706 000
2019 tilinpäätös	26 979 000
2018 tilinpäätös	26 737 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 46 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää 932 504 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 181 200 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 350 opiskelijavuotta.

Selvitysosa: Lisäyksestä 16 500 000 euroa aiheutuu koulutuksen käynnistämisestä 5 000 uuden lähihoitajan kouluttamiseksi vuosien 2020—2024 aikana hallituksen antaman henkilöstömitoituksen muutoksesta iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa koskevan esityksen mukaisesti ja 30 000 000 euroa koronavirustilanteen johdosta tarvittavista ohjaus- ja tukitoimista opintojen keskeyttämisten ehkäisemiseksi ja valmistumassa olevien opiskelijoiden näyttöjen mahdollistamiseksi.

2020 IV lisätalousarvio	46 500 000
2020 talousarvio	917 598 000
2019 tilinpäätös	825 458 996
2018 tilinpäätös	799 116 282

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin, tutkimusohjelmien koordinaatioon sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2020 hyväksyä sitoumuksia 438 084 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Valtuuden 81 000 000 euron lisäyksestä 6 000 000 euroa aiheutuu EuroHPC-ekosysteemin vahvistamisesta, 20 000 000 euroa kriisi- ja huoltovarmuuteen liittyvästä tieteellisestä tutkimuksesta, 25 000 000 euroa uudesta lippulaivahausta, 10 000 000 euroa uuden joustavan kumppanuusmallin yhteistyöverkoston rahoituksesta ja 20 000 000 euroa tutkimuksen kansallisten infrastruktuurien vahvistamisesta.

Valtuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 26 000 000 euroa vuonna 2020, 32 000 000 euroa vuonna 2021, 20 000 000 euroa vuonna 2022 ja 3 000 000 euroa vuonna 2023.

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 81 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu perustoiminnan välttämättömien tarpeiden lisärahoituksesta.

2020 IV lisätalousarvio	81 000
2020 talousarvio	1 629 000
2019 tilinpäätös	1 665 000
2018 tilinpäätös	1 656 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 6 000 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteen vuoksi tarvittavista toimenpiteistä opiskelijoiden ohjauksen ja opiskelijahyvinvoinnin tuen vahvistamiseksi yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.

2020 IV lisätalousarvio	6 000 000
2020 talousarvio	31 119 000
2019 tilinpäätös	32 523 000
2018 tilinpäätös	169 375 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 67 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 82 600 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 62 000 000 euroa aiheutuu yliopistojen aloituspaikkojen kertaluonteisesta lisäyksestä vuosina 2020—2021 ja 5 000 000 euroa avoimen yliopisto-opetuksen lisäämisestä. Alustava arvio aloituspaikkojen kertaluonteisesta lisäyksestä on yhteensä 2 600. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville voidaan tarjota myös määräaikaista opintomaksuista vapauttamista avoimessa yliopisto-opetuksessa.

2020 IV lisätalousarvio	67 000 000
2020 talousarvio	1 874 209 000
2019 tilinpäätös	1 767 113 000
2018 tilinpäätös	1 767 428 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 26 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu 81 milj. euron myöntövaltuuden määräraha vaikutuksesta vuonna 2020 kohdennettavaksi EuroHPC-ekosysteemin osaamisen vahvistamiseen, kriisi- ja huoltovarmuuteen liittyvään tieteelliseen tutkimukseen, uuteen lippulaivahakuun, uuden joustavan kumppanuusmallin yhteistyöverkostojen rahoitukseen ja tutkimuksen kansallisten infrastruktuurien vahvistamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	26 000 000
2020 III lisätalousarvio	3 000 000
2020 talousarvio	280 104 000
2019 tilinpäätös	251 783 030
2018 tilinpäätös	245 175 193

55. *Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 67 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 76 770 000 euroa ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 62 000 000 euroa aiheutuu ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen kertaluonteisesta lisäyksestä vuosina 2020—2021 ja 5 000 000 euroa avoimen ammattikorkeakouluopetuksen lisäämisestä. Alustava arvio aloituspaikkojen kertaluonteisesta lisäyksestä on yhteensä 2 200. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville voidaan tarjota myös määräaikaista opintomaksuista vapauttamista avoimessa ammattikorkeakouluopetuksessa.

2020 IV lisätalousarvio	67 000 000
2020 talousarvio	882 472 000
2019 tilinpäätös	834 944 000
2018 tilinpäätös	826 250 000

80. Taide ja kulttuuri

03. *Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Länsi-Mustasaarella sijaitsevan tieto-, turva- ja taloautomaattiverkkojen teknisen jakamon korjaamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	400 000
2020 II lisätalousarvio	700 000
2020 talousarvio	2 095 000
2019 tilinpäätös	2 224 000
2018 tilinpäätös	2 290 000

04. *Museoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirusepidemiasta aiheutuvien nettomenetysten kattamisesta ja talouden tasapainottamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	1 700 000
2020 II lisätalousarvio	591 000
2020 talousarvio	21 754 000
2019 tilinpäätös	20 999 000
2018 tilinpäätös	19 952 000

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 240 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu konesalin siirrosta aiheutuvista kertaluonteisista kustannuksista.

2020 IV lisätalousarvio	240 000
2020 talousarvio	5 211 000
2019 tilinpäätös	5 199 000
2018 tilinpäätös	4 889 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu museoesineiden ja oheisaineistojen siirrosta olosuhdehallittuun varastotilaan.

2020 IV lisätalousarvio	100 000
2020 talousarvio	6 885 000
2019 tilinpäätös	6 750 000
2018 tilinpäätös	6 011 000

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteesta aiheutuvasta lapsille ja nuorille suunnatusta elektronisen aineiston käyttölisenssien hankinnasta.

2020 IV lisätalousarvio	800 000
2020 talousarvio	5 012 000
2019 tilinpäätös	4 560 000
2018 tilinpäätös	3 700 000

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 600 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kulttuuritilojen rakentamiseen ja peruskorjaamiseen, seurantalojen ylläpitokustannuksiin ja peruskorjaamiseen sekä elokuvien ja draamasarjojen tuotantoon.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että vuodelta 2019 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen Paimion parantolan hallinnon ja hoidon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin edellyttäen, että Paimion parantolan hallinnointia varten perustetaan säätiö ja kiinteistöosakeyhtiö, jolle Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri luovuttaa Paimion parantolan kiinteistön ja irtaimiston korvauksetta.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 000 000 euroa aiheutuu kulttuuritilojen rakentamisen ja peruskorjaamisen tukemisesta, 3 000 000 euroa seurantaloiden tukemisesta, 5 000 000 euroa elokuvien ja draamasarjojen tuotantojen tukemisesta ja 9 600 000 euroa koronavirustilanteen vuoksi peruuntuvien tai ennakoitua pienempinä toteutuvien kulttuuritapahtumien tukemisesta.

Momentin vuoden 2019 perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käytön myös Paimion parantolan hallinnointia varten perustettavalle kiinteistöosakeyhtiölle.

2020 IV lisätalousarvio	20 600 000
2020 II lisätalousarvio	40 300 000
2020 talousarvio	4 890 000
2019 tilinpäätös	4 370 000
2018 tilinpäätös	9 380 000

52. Rahapeli-toiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että opetus- ja kulttuuriministeriö saa myöntää valtionavustusta Kansallisteatterin Pienen näyttämön perustamis- ja perusparannushankkeesta aiheutuviin kustannuksiin enintään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja siten, että momentilta 29.80.52 myönnetään enintään 20 000 000 euroa vuonna 2021 sekä momentilta 29.80.50 enintään 10 000 000 euroa vuonna 2022.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	257 570 000
2019 tilinpäätös	247 042 783
2018 tilinpäätös	238 839 355

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 460 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	799 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	4 560 000
Yhteensä		5 359 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 380 000 euroa aiheutuu toimistotilan sekä kokous- ja juhlatila Paarlasihuoneen kosteusvaurioiden ja haitta-aineita sisältävien rakenteiden korjauksesta sekä 1 080 000 euroa toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannuksesta ja kunnossapidosta Suomenlinnassa..

2020 IV lisätalousarvio	1 460 000
2020 talousarvio	3 899 000
2019 tilinpäätös	6 046 000
2018 tilinpäätös	3 688 000

90. Liikuntatoimi

30. Avustukset Liikkuva opiskelu, Liikkuva varhaiskasvatus ja Liikkuva aikuinen -ohjelmiin sekä liikuntapaikkarakentamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 815 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös kertaluonteisten avustusten maksamiseen liikuntapaikkarakentamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kertaluonteisesta liikuntapaikkarakentamisen tukemisesta.

2020 IV lisätalousarvio	6 815 000
2020 II lisätalousarvio	19 600 000
2020 talousarvio	8 000 000
2019 tilinpäätös	3 800 000
2018 tilinpäätös	7 000 000

91. Nuorisotyö

51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös avustusten maksamiseen nuorisotyöhön ja etsivään nuorisotyöhön koulujen ja oppilaitosten tukemiseksi.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön vahvistamisesta kouluja ja oppilaitoksia tukien.

2020 IV lisätalousarvio	12 000 000
2020 II lisätalousarvio	1 500 000
2020 talousarvio	23 513 000
2019 tilinpäätös	21 323 000
2018 tilinpäätös	19 923 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha osoitetaan koronakriisistä kärsineiden maa- ja puutarhatilojen neuvontaan.

2020 IV lisätalousarvio	500 000
2020 talousarvio	5 326 000
2019 tilinpäätös	5 266 000
2018 tilinpäätös	5 266 000

55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu luonnonmarjojen keruu- ja välitystoiminnan tukemisesta sekä nuorten kausityöllistämisen edistämisestä puutarhatiloille. Lisäyksellä pyritään osaltaan turvaamaan luonnonmarjoja jalostavien yritysten raaka-aineen saantia, puutarhatilojen kausityövoiman saatavuutta sekä nuorten työllisyyttä.

2020 IV lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	4 055 000
2019 tilinpäätös	3 905 000
2018 tilinpäätös	3 905 000

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 125 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronavirustilanteen (COVID-19) johdosta tehtävien virusnäytetestausten edellyttämistä laite- ja tarvikehankinnoista Ruokaviraston laboratoriossa.

2020 IV lisätalousarvio	125 000
2020 talousarvio	76 440 000
2019 tilinpäätös	73 362 000

43. *Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 93 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa tehdä EU:n ohjelmakauteen 2014—2020 kohdistuvia kokonaan uusia luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua vuoden 2021 ja sitä seuraavien vuosien määrärahasta maksettavia menoja enintään 21 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 30.20.44. Lisäyksestä 88 000 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi vuonna 2020 päättyvien ympäristökorvausten sitoumuksien ja sopimusten 1-vuotisiin jatkoihin ja 5 000 000 euroa käytettäväksi vuonna 2020 tehtäviin kokonaan uusiin luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksiin. Valtuutta arvioidaan tarvittavan luonnonmukaisen tuotannon uusiin sitoumuksiin 21 000 000 euroa.

Vuoden 2020 määrärahojen jakautuminen momentilla (euroa)

	Talousarvio	IV lisätalousarvioesitys	Yhteensä
— EU-osuus	64 200 000	39 060 000	103 260 000
— valtion osuus	89 000 000	53 940 000	142 940 000
Yhteensä	153 200 000	93 000 000	246 200 000

2020 IV lisätalousarvio	93 000 000
2020 talousarvio	153 200 000
2019 tilinpäätös	355 710 000
2018 tilinpäätös	290 710 000

44. *Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)*

Momentilta vähennetään 93 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu pääministeri Marinin hallituksen hallitusohjelmassa (HO 2019) osoitetun lisämäärärahan siirrosta momentille 30.20.43. Muutoksen vaikutukset Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2014—2020 on otettu huomioon 18.2.2020 hyväksytyssä ohjelmamuutoksessa.

Vuoden 2020 määrärahojen jakautuminen momentilla (euroa)

	Talousarvio	IV lisätalousarvioesitys	Yhteensä
— EU-osuus	86 613 000	-39 060 000	47 553 000
— valtion osuus	119 608 429	-53 940 000	65 668 429
— kokonaan kansallisesti rahoitettava luonnonhaittakorvaus	325 566 571	+93 000 000	418 566 571

Vuoden 2020 määrärahojen jakautuminen momentilla (euroa)

	Talousarvio	IV lisätalousarvioesitys	Yhteensä
— tekninen kohdennus luomusitoumusten rahoittamiseen	5 000 000	-5 000 000	-
— tekninen kohdennus ympäristökorvausten rahoittamiseen	88 000 000	-88 000 000	-
Yhteensä	624 788 000	-93 000 000	531 788 000

2020 IV lisätalousarvio	-93 000 000
2020 talousarvio	624 788 000
2019 tilinpäätös	548 288 000
2018 tilinpäätös	518 738 000

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 70 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksellä turvataan maatalouden investointien tason säilyminen koronatilanteen luomassa epävarmassa toimintaympäristössä.

2020 IV lisätalousarvio	70 000 000
2020 II lisätalousarvio	6 500 000
2020 talousarvio	90 300 000
2018 tilinpäätös	49 000 000

40. Luonnonvaratalous*21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 4 970 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 120 000 euroa on tarkoitettu valtion vastuulla olevien vesistö-rakenteiden perusparannushankkeiden toteuttamiseen. Hankkeilla parannetaan patoturvallisuutta ja varautumista ilmasto- ja vesiolojen äärevöitymiseen, vähennetään rakenteiden heikon kunnon aiheuttamia riskejä ja kehitetään hankkeiden toimivuutta ja käyttöä. Hankkeiden toteutuksella vähennetään valtion vastuulla olevien vesistö-rakenteiden korjausvelkaa, parannetaan alueiden maatalouselinkeinojen toimintaedellytyksiä sekä huolehditaan alueiden tulvasuojelusta.

Lisäyksestä 850 000 euroa on tarkoitettu pohjavesiasemien automatisointiin pohjaveden korkeuden reaaliaikaisen seurannan aikaansaamiseksi. Pohjavesien korkeuden seuranta on tarkoitus kehittää jatkuvasti päivittyväksi, automaattiseksi ja luotettavaksi. Viime vuosien kuivuutta seurannut roudaton talvi aiheuttaa kiireellisiä tarpeita Etelä-Suomen pohjavesiseurannan parantamiseksi. Kattava seurantaverkon automatisointi on tarpeen ilmastonmuutoksen myötä pohjavesivarojen riittävyteen kohdistuviin haasteisiin varautumiseksi.

2020 IV lisätalousarvio	4 970 000
2020 II lisätalousarvio	1 350 000
2020 talousarvio	17 608 000
2019 tilinpäätös	14 171 000
2018 tilinpäätös	13 565 000

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 600 000 euroa on siirtoa momentilta 32.20.47 biokaasuohjelmaa valmistelleen työryhmän loppuraportissa esitettyyn biokaasutuotannon edistämiseen liittyvään neuvontahankkeeseen ja 2 000 000 euroa aiheutuu laserkeilausaineistojen käytön tehostamisesta poikkihallinnollisesti.

2020 IV lisätalousarvio	2 600 000
2020 talousarvio	29 045 000
2019 tilinpäätös	6 450 000
2018 tilinpäätös	14 880 000

31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 6 000 000 euroa on tarkoitettu ripeästi käynnistettävien tulvasuojelu-, vesistökuunnostus- ja vaelluskalahankkeiden avustamiseen. Hankkeilla parannetaan vesistöjen tilaa ja kalan kulkua vesistöissä sekä tulvariskien hallintaa erityisesti merkittävillä tulvariski-alueilla. Tästä arviolta 3 000 000 euroa käytetään kansallisen vaelluskalaohjelman toteutukseen. Hankkeet parantavat alueiden kalastuksen, maatalouden sekä luonto- ja kalastusmatkailuelinkeinojen toimintaedellytyksiä ja niillä on toteutusaikanaan työllisyyttä lisäävä vaikutus.

Lisäyksestä 800 000 euroa on tarkoitettu keväälle 2020 ennustettujen poikkeuksellisten tulvien varautumiseksi toteutettavien välttämättömien tulvasuojelu- ja tulvantorjuntahankkeiden avustamiseen. Lumen vesiarvo on Pohjois-Suomessa monilla alueilla suurempi kuin kertaakaan 60 vuoteen. Kevään tulvista ennustetaan mittaushistorian suurimpia lähes kaikissa Lapin vesistöissä. Lisämäärärahalla on tarkoitus avustaa välittömästi toteutettavia välttämättömiä tulvasuojelu- ja tulvantorjuntahankkeita tarpeen mukaan muun muassa Ivalossa, Tornionjoella, Rovaniemellä ja Iijoenjoella. Hankkeiden tavoitteena on turvata väestön turvallisuus ja estää rakennuksia, tiestöä ja muuta infrastruktuuria uhkaavat vahingot. Tulvavaara uhkaa useita terveyskeskuksia ja vanhus-ten palvelutaloja, joiden evakuointi koronavirusepidemian aikana olisi erityisen haasteellista.

2020 IV lisätalousarvio	6 800 000
2020 talousarvio	11 766 000
2019 tilinpäätös	6 986 000
2018 tilinpäätös	8 486 000

43. *Valtion rahoitusosuus Ähtärin eläinpuisto Oy:lle jättiläispandojen kuluihin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ähtärin eläinpuistoon sijoitetuista jättiläispandoista aiheutuvien kulujen kattamiseen.

Selvitysosa: Koronaviruksen takia eläinpuisto on suljettu asiakkailta ja sen taloustilanne on heikentynyt nopeasti. Taloustilanne heikentää oleellisesti pandojen säilymistä Ähtärin eläinpuistossa.

2020 IV lisätalousarvio	1 500 000

50. *Riistatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Lisäys on täydennystä käynnissä olevaan SOTKA-hankkeeseen, jolla avustetaan kosteikkojen ennallistamis- ja rakennushankkeita koko maan laajuisesti. Hankkeella parannetaan taantuneiden riistalintujen elinympäristöjä ja tehostetaan vesiensuojelua. Kosteikot parantavat myös erämatkailuyrittäjien toimintaedellytyksiä ja hankkeilla on toteutusaikanaan työllisyttä lisäävä vaikutus. Lisäyksestä 1 000 000 euroa on hallitusohjelman rahoituksen aikaistamista momentin vuoden 2021 määrärahoista.

2020 IV lisätalousarvio	1 800 000
2020 talousarvio	14 810 000
2019 tilinpäätös	11 751 000
2018 tilinpäätös	11 920 000

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys käytetään kalastusoppaiden sekä muiden alan toimijoiden toimintamuotojen ja ansaintatapojen kehittämiseen. Ansiopohjaa laajentavat toimet auttavat epidemia-ajasta selviämiseen ja niitä on jatkossa mahdollista hyödyntää myös sesongin hiljaisempina aikoina. Toimenpiteillä on kerrannaisvaikutuksia mm. alueiden muiden matkailuyrittäjien toimintaan. Lisäys on hallitusohjelman kalastusmatkailuohjelmaan osoitetun rahoituksen aikaistamista momentin vuoden 2021 määrärahoista.

2020 IV lisätalousarvio	200 000
2020 talousarvio	9 311 000
2019 tilinpäätös	12 194 000
2018 tilinpäätös	10 250 000

62. *Elinkeinokalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 755 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 9 960 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 000 000 euroa on tarkoitettu kalanjalostusteollisuudelle myönnettäviin investointi- ja tuotekehitysavustuksiin vajaasti hyödynnettyjen kotimaisten kalavarojen käytön lisäämiseksi. Avustuksilla edistetään kalatalouden arvoketjun elpymistä korona-kriisistä nopeuttamalla uusien kotimaisten kalatuotteiden markkinoille tuloa ja kotimaisen kalan markkinoiden elpymistä.

Lisäyksestä 755 000 euroa on vuoden 2017 talousarviossa budjetoidusta 20 881 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta vuoden 2019 tilinpäätöksessä peruuntunutta EMKR:n 2014—2020 ohjelmakauden kansallista rahoitusosuutta. Käyttämättä jäänyt osuus on täysimääräisesti sidottu hankkeisiin. Jotta hankkeet saadaan maksettua sitoumusten mukaisesti, ehdotetaan vastaava määrä budjetoitavaksi uudelleen.

2020 IV lisätalousarvio	1 755 000
2020 II lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	21 488 000
2019 tilinpäätös	20 476 000
2018 tilinpäätös	26 776 000

64. Metsähallitus

50. *Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on tarkoitettu erityisesti luontomatkailua tukeviin toimenpiteisiin valtion retkeilyalueilla sekä Metsähallituksen monikäyttömetsien virkistysalueiden ja reittien palveluiden ja rakenteiden kehittämiseksi. Toimenpiteet koostuvat etenkin virkistys- ja matkailukäytön reittien ja rakennelmien sekä paikoitusalueiden ja sisääntuloväylien kunnostamisesta, rakennusten energiaremonteista öljylämmityksestä luopumiseksi, maastoliikenneväylästä parantamisesta sekä edellä mainittuja toimenpiteitä varten tarvittavan rakennuttajaorganisaation vahvistamisesta. Toimenpiteet edesauttavat matkailuelinkeinon ja muun elinkeinoelämän elpymistä kohteiden vetovoimaisuuden paranemisen, kävijämäärien lisääntymisen sekä tuotteistusmahdollisuuksien paranemisen myötä.

2020 IV lisätalousarvio	3 100 000
2020 talousarvio	8 692 000
2019 tilinpäätös	7 507 000
2018 tilinpäätös	7 594 000

70. Maanmittaus ja tietovarannot

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu huoneistotietojärjestelmän 1. vaiheen loppuunsaattamisesta.

2020 IV lisätalousarvio	3 500 000
2020 talousarvio	42 169 000
2019 tilinpäätös	43 280 000
2018 tilinpäätös	51 384 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 20 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös alueelliseen yhteistyöhön.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa toimivan hybridiuhka- ja kybererityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin 1.8.2020 lukien.

Perustelujen muutos johtuu lähialueyhteistyön päättymisestä ja toiminnan suuntaamisesta alueelliseen yhteistyöhön, jossa painottuu monenkeskinen yhteistyö Barentsin ja Pohjoisen ulottuvuuden alueilla.

2020 IV lisätalousarvio	-20 000
2020 talousarvio	16 487 000
2019 tilinpäätös	14 724 000
2018 tilinpäätös	14 361 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 090 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 120 000 euroa lain sähköisen viestinnän palveluista (917/2014) 11 §:n 3 momentin ja 286 §:n 1 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen 26 GHz taajuusalueen huutokaupan järjestämisen menoina, jotka koostuvat huutokaupan edellyttämän järjestelmän hankintakustannuksista ja huutokaupan järjestämiseen liittyvistä henkilöstö- ja muista kuluista. Kustannusten kattamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto perii huutokauppaan osallistuvilta osallistumismaksun, josta arvioidaan kertyvän tuloja yhteensä 120 000 euroa. Tulot on otettu huomioon momentilla 11.19.04. Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 3 400 000 euron Eurocontrol:n jäsenmaksu, jonka valtio maksaa koronaviruksesta aiheutuneen lennonvarmistustoiminnan taloustilanteen vaikeutumisen vuoksi vuodelta 2020. Toimenpide tukee Air Navigation Services Finland Oy:n

(ANS Finland) lennonvarmistustoiminnan selviytymistä koronaviruksesta aiheutuneesta vaikeutuneesta taloustilanteesta.

Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 1 430 000 euroa siirtona momentille 31.01.03 perustuen tarkentuneisiin jakosuhteisiin koskien vuoden 2019 alussa toteutettua hallinnonalan virastouudistusta.

2020 IV lisätalousarvio	2 090 000
2020 II lisätalousarvio	300 000
2020 talousarvio	77 569 000
2019 tilinpäätös	79 224 000
2018 tilinpäätös	60 335 000

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 430 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 31.01.02 ja perustuu tarkentuneisiin jakosuhteisiin koskien vuoden 2019 alussa toteutettua hallinnonalan virastouudistusta.

2020 IV lisätalousarvio	1 430 000
2020 talousarvio	48 534 000
2019 tilinpäätös	48 005 000
2018 tilinpäätös	73 549 000

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 225 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen ja Suomen Akatemian rahoittamista yhteisrahoitteisista hankkeista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitus käyttää Mikkelin ja Seinäjoen lentoasemien lentosäähavaintojärjestelmien siirtämiseen Ilmatieteen laitoksen omistukseen sekä kyseisten järjestelmien uusimiseen siten, että ne täyttävät uuden EU/2017/373 asetuksen vaatimukset.

Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käytön myös tiettyjen siirtomenojen maksamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	225 000
2020 talousarvio	45 384 000
2019 tilinpäätös	43 368 000
2018 tilinpäätös	46 159 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 56 250 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 142 550 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että MAL-sopimusten perusteella käytettävän perusväylänpidon määrärahan edellytyksenä on, että Helsingin, Turun, Tampereen ja Oulun seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja niiden rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään jäänmurtopalvelua koskeva sopimus, josta saa aiheutua valtiolle menoja enintään 135 000 000 euroa.

Lisäksi peruutetaan Liikennevirastolle vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetty 5 300 000 euron valtuus tehdä sopimuksia uuden tieyhteyden suunnittelusta ja rakentamisesta kantatieltä 78 Suhangon kaivosalueelle Ranualla.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 748 000 euroa aiheutuu Väyläviraston loppuun toteuttamien hankkeiden vuoden 2020 poistojen ja pääomakulujen maksamisesta liikenteenohjausyhtiölle. Liikenteenohjausyhtiö lunastaa Väylävirastolta käypään hintaan valmistuvat liikenteenohjaus- ja hallintatoimintaan liittyvät hankkeet, joita vastaava tuloutus on momentilla 12.31.10. Omaisuuden arvo on yhteensä n. 88,8 milj. euroa.

Lisäyksestä 202 000 euroa on siirtoa momentilta 32.01.02 ja johtuu seitsemän henkilötyövuoden siirrosta Kaakkois-Suomen ELY-keskuksesta tieliikenteenohjaus ja -hallintapalvelun tarjoajan Intelligent Traffic Management Finland Oy:n palvelukseen. Väylävirasto ostaa osana viraston ja Traffic Management Finland -konsernin välistä sopimusta tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviin kuuluvaa palvelua.

Liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen käytettävää enimmäiserää on korjattu edellä mainituilla lisäyksillä.

Lisäyksestä 10 900 000 euroa aiheutuu radanpidon materiaalivaraston ostamisesta. Radanpidon kriittisten materiaalien varastosta ja sen hallinnasta on viime vuoteen asti vastannut valtion omistama VR Track Oy. Varaston ylläpitämisellä on varmistettu kriittisten materiaalien jatkuva saatavuus radanpidon tarpeisiin. VR Track Oy myytiin vuonna 2019 norjalaiselle NRC Oy:lle, mikä vuoksi myös radanpidon materiaalivarasto siirtyi ulkomaiseen omistukseen. Radanpidon riittävän omavaraisuuden ja varautumisen vuoksi on tarkoituksenmukaista, että Väylävirasto ostaa kriittisten materiaalien varaston omaan hallintaansa.

Lisäksi lisäyksestä 30 000 000 euroa käytetään päällystystöihin ja muihin teiden korjauksiin osana koronaviruksesta johtuvia elvytystoimenpiteitä ja 12 600 000 euroa muihin elvytystoimenpiteisiin.

Lisäksi 200 000 euroa on siirtoa momentille 31.10.77 Kaarinan kiertotie Paraistenväylällä -suunnitteluhankkeeseen.

Väyläviraston ja Arctia Icebreaking Oy:n välisellä jäänmurtopalvelua koskevalla toisen optio-kauden 135 000 000 euron sopimuksella turvataan talvimerenkulun edellytykset. Sopimuskausi on 1.11.2020—31.5.2025. Sopimus sisältää jäänmurtopalvelun hankkimisen viiden perinteisen jäänmurtaajan osalta. Sopimukseen sisältyvät jäänmurtaajat ovat Sisu, Urho, Otso, Kontio ja Voima. Sopimus ei aiheuta määrärahatarvetta, koska jäänmurtoon tarvittavat määrärahat sisältyvät jo perusväylänpidon määrärahaan.

Väylävirastolta peruutetaan vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetty valtuus tehdä sopimuksia uuden tieyhteyden suunnittelusta ja rakentamisesta kantatieltä 78 Suhangon kaivosalueelle Ranualla. Kaivostoimintaa ei ole aloitettu eikä tieyhteyttä rakennettu. Hankkeelle ei ole osoitettu talousarviossa erillistä määrärahaa, minkä vuoksi valtuuden perumisella ei ole määräraha vaikutuksia.

2020 IV lisätalousarvio	56 250 000
2020 talousarvio	1 422 470 000
2019 tilinpäätös	1 105 741 000
2018 tilinpäätös	1 468 490 000

30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 480 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Länsimetron rakentaminen Matinkylästä Kivenlahteen	90 000 000
Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema pikaraitiotie	300 000
Raide-Jokeri pikaraitiotien rakentaminen	30 000 000
Tampereen raitiotien rakentamisen 1. vaihe	21 820 000
Tampereen raitiotien rakentamisen 2. vaihe	600 000
Seudullinen yleissuunnittelu (Tampere)	460 000
Yhteensä	143 180 000

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Väylävirasto saa sitoutua Tampereen raitiotien (1. ja 2. vaihe) suunnittelun ja rakentamisen avustamiseen sekä seuturaitiotien laajentamisen seudullisen yleissuunnittelun avustamiseen saa siten, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 84 957 000 euroa. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia raitiotien suunnittelun ja rakentamisen kustannuksista sekä seudullisen yleissuunnittelun kustannuksista. Valtionavustuksen myöntöpäätöksen edellytyksenä on, että Tampereen seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja rahoitukseen siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto saa sitoutua Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema pikaraitiotien suunnitteluun siten, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 6 100 000 euroa. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia suunnittelu-

kustannuksista. Valtionavustuksen myöntöpäätöksen edellytyksenä on, että Helsingin seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020–2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 180 000 euroa aiheutuu Tampereen raitiotien Hatanpään haaran ja raitiotien laajennuksen suunnittelusta sekä Hatanpään haaran ja raitiotien 2. vaiheen rakentamisesta ja 300 000 euroa aiheutuu Pikaraitiotie Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema suunnittelusta.

Aiemmin päätetyn hankkeen perusteluna esitetään seuraavaa:

Tampereen raitiotie

Tampereen raitiotiehankkeen 1. ja 2. vaiheiden toteuttamiseen aiemmin myönnettyä 71 milj. euron valtuutta tarkistetaan 13,957 milj. eurolla 84,957 milj. euroon. Toisen vaiheen kustannukset ovat muuttuneet edellisestä MAL-sopimuksesta, jonka vuoksi valtuutta tulee korottaa. Lisäksi Tampereen kaupunki päätti vuonna 2019 sisällyttää 1. vaiheeseen myös Hatanpään haaran, mikä ei alun perin sisältynyt 1. vaiheeseen ja vuonna 2017 myönnettyyn valtuuteen. Uuteen MAL-sopimukseen sisältyy myös valtionavustus Tampereen seuturaitiotien laajentamisen seudullisen yleissuunnitelman kokonaiskustannuksiin. Valtion avustus on enintään 30 prosenttia hankkeen rakentamiskustannuksista, kuitenkin enintään 84,957 milj. euroa. Kustannusten loppuosasta vastaa Tampereen kaupunki. Kunnat luovat hankkeella edellytyksiä kestäväälle liikkumiselle.

Uuden hankkeen perusteluna esitetään seuraavaa:

Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema pikaraitiotien suunnittelu

Vantaan pikaraitiotie on raitiotieyhteys, joka yhdistää Hakunilan ja Länsimäen seudun raideverkkoon ja luo suoran yhteyden Tikkurilaan, Aviapolikseen ja lentoasemalle. Raitiotiestä on valmistunut yleissuunnitelma v. 2019. Sen valmistuttua Vantaan kaupunginvaltuusto päätti käynnistää raitiotien yksityiskohtaisen suunnittelun yleissuunnitelman pohjalta. Jatkosuunnittelussa tehdään katusuunnittelua sekä operointi-, varikko-, sähkötekniikka-, tunnelisuunnittelua jne. ja myös rattikkahankkeeseen liittyvää kaupunkisuunnittelua kuten kaavarunkoja ja lukuisia asemakaavoja, mm. koko ratikan mittainen tekninen asemakaava. Koko raitiotien reitille laaditaan katusuunnitelmat ja sen jälkeen rakentamissuunnitelmat. Kunnat luovat hankkeella edellytyksiä kestäväälle liikkumiselle.

2020 IV lisätalousarvio	4 480 000
2020 talousarvio	138 700 000
2019 tilinpäätös	30 480 000
2018 tilinpäätös	47 600 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 18 000 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet	32 900 000
Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat	2 900 000
Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot	20 000 000
Yhteensä	55 800 000

Selvitysosa: Lisäys on tarkoitettu valtionavustusten maksamiseen kävelyä ja pyöräilyä edistäviin hankkeisiin.

2020 IV lisätalousarvio	18 000 000
2020 talousarvio	37 800 000
2019 tilinpäätös	4 500 000
2018 tilinpäätös	7 990 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 39 736 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja enintään taulukossa mainittu määrä:

Uudet väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä (euroa)
1) Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	10 500 000
2) Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	81 000 000
3) Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	23 000 000
4) Espoon kaupunkirata	137 500 000
5) Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	273 000 000
6) Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
7) Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	5 000 000
8) Oritkarin kolmioraide (osa Oulun ratapihan muutosta)	15 600 000
9) E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski Pakkala lisäkaistat	30 000 000
10) Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	20 000 000
11) Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
12) Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
13) Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen	15 000 000
14) Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	25 000 000
15) Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	10 500 000
16) Vt 25 Lepin liittymän alikulku	3 000 000

Uudet väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä (euroa)
17) Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	5 000 000
18) Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
19) Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	30 000 000
20) Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
21) Saimaan kanavan vedenpinnan nosto	5 000 000
22) Digirata -pilottihanke (ETCS-testirata ja -laboratorio)	11 000 000

Hankkeiden 1)—3) rakentamistöitä ei aloiteta ennen kuin Metsä Group on tehnyt päätöksen Kemiin suunnitellun uuden biotuotetehtaan rakentamisesta sekä siihen liittyvien liikenneinfrainvestointien toteuttamisesta.

Hankkeiden 4)—6) valtuuden ja määrärahan käytön edellytyksenä on, että Helsingin seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja niiden rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Hankkeiden 7)—8) valtuuden ja määrärahan käytön edellytyksenä on, että Oulun seudun kunnat sitoutuvat MAL-sopimuksen 2020—2031 tavoitteisiin, toimenpiteisiin ja niiden rahoitukseen, siten kuin ne on vahvistettu neuvottelutuloksessa.

Hankkeisiin 4)—8) osoitetaan MAL-sopimusten mukaisesti määrärahaa Helsingin ja Oulun kaupunkiseutujen kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Määrärahalla toteutetaan tärkeitä liikennejärjestelmän kehittämishankkeita, joilla edistetään kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän toimivuutta ja toimintavarmuutta sekä kestävyyttä ja turvallisuutta. Hankkeilla parannetaan sekä henkilö- että tavaraliikenteen edellytyksiä. Määrärahan käytön edellytyksenä on, että kunnat osallistuvat hankkeisiin MAL-sopimuksissa määritetyillä osuuksilla.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 536 000 euroa aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutetusta TEN-T -tukihankkeen välimaksatuksesta, jota vastaava määräraha kohdennetaan hankesuunnitteluun. Lisäyksestä 37 000 000 euroa aiheutuu uusista hankkeista

Uusien hankkeiden perusteluina esitetään:

1) Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta

Hankkeen tavoitteena on osaltaan mahdollistaa sujuva raakapuukuljetusketju rautateitse Kemiin suunnitellulle uudelle biotuotetehtaalle sekä parantaa raakapuukuljetusten kustannustehokkuutta. Hankkeessa Kemin ratapihan kaksi raidetta pidennetään ja sähköistetään. Lisäksi Kemin ratapihan pohjoispuolelle rakennetaan lisäraideosuus, joka kytkeytyy Metsä Groupin uuteen raideyhteyteen Sahansaareen. Hankkeen kustannusarvio on 10,5 milj. euroa (MAKU 130, 120=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 1 000 000 euroa.

2) Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen

Hankkeen tavoitteena on tehostaa teollisuuden kuljetuslogistiikkaa. Hankkeessa rata perustannetaan, rakennetaan uusi raakapuunkuormauspaikka Pesikylään sekä parannetaan puunkuormauspaikan tieyhteyksiä. Lisäksi hankkeessa laajennetaan Kontiomäen raakapuunkuormauspaikan varastoalue ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tasoristeysjärjestelyitä. Hankkeen kustan-

nusarvio on 81 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määräraharave vuonna 2020 on 1 000 000 euroa.

3) Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe

Hankkeen tavoitteena on liikenteen hallinnan ja häiriösietokyvyn parantaminen Oulu—Kontiomäki -välillä sekä teollisuuden kuljetuskustannusten alentaminen sekä transitokuljetusten kilpailukyvyn parantaminen. Hankkeessa rakennetaan uudet pitkien junien kohtauspaikat Liminpuuroon, Kuusikkoniemeen ja Niskaan sekä pidennetään nykyistä liikennepaikkaa Utajärvellä. Liikennepaikkojen hyötypituus on 925 m. Hankkeen kustannusarvio on 23 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määräraharave vuonna 2020 on 1 000 000 euroa.

4) Espoon kaupunkirata

Hankkeen tavoitteena on pääkaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmän ja kaukojunaliikenteen kehittäminen. Tavoitteet tukevat hyvin ratalain radanpitoa koskevia yleisiä vaatimuksia. Hankkeessa rakennetaan lisäraiteet Leppävaara—Kauklahti välille, uudistetaan nykyisten asemien varustelutaso, kehitetään liityntäpysäköintiä ja kevyen liikenteen yhteyksiä sekä rakennetaan tarvittavat tie- ja katuyltytydet.

5) Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe

Hankkeen myötä rataosan kapasiteetti kasvaa, häiriösietokyky ja toimintavarmuus paranevat ja tämän myötä junien liikennöinti nopeutuu. Lisäksi tavaraliikenteen toimintaedellytykset paranevat. Tavoitteet tukevat hyvin ratalain radanpitoa koskevia yleisiä vaatimuksia. Hankkeessa rakennetaan lisäraiteita ja tavaraliikenneraiteita sekä toteutetaan muutoksia liikennepaikoille, muutoksia siltoihin, meluntorjuntaan ja turva- ja sähköratalaitteisiin. Lisäksi hankkeessa toteutetaan Keravalle liityntäpysäköintiratkaisut Helsingin seudun MAL-sopimuskuntien kanssa.

Hankkeen kustannusarvio on 273 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen H/K-suhde on 0,4. Hankkeen määräraharave vuonna 2020 on 5 000 000 euroa.

6) Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen

Hankkeessa päivitetään Helsinkiin suuntautuvan junatarjonnan merkittävän kasvattamisen mahdollistava liikennöintimalli muun muassa Pisara+ -selvityksen (2019), Lähijunaliikennealueen varikkoselvityksen (2020) ja Digirata-selvityksen (2020) sekä muiden Pasila—Helsinki -välin rautatieinfrastruktuurin kehittämistä ja kapasiteetin kasvattamista koskevien selvitysten (esimerkiksi hankeyhtiöiden suunnittelu, Lentorata, itäisen suunnan raideyhteys) tulosten pohjalta ja kuvataan liikenteen kehittämisen sekä kansantalouden kannalta tehokkain ja parhaan kokonaisuudyn tuova malli. Hanke toteutetaan valtion ja kuntien yhteistyössä. Valtion kustannusosuus hankkeesta on 600 000 euroa. Hankkeen määräraharave vuonna 2020 on 200 000 euroa.

7) Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu

Tampere—Oulu -välin kehittämisestä (pääradan suunnittelun edistäminen) tehdään koko välin välityskykytarkastelu, jossa vaiheistetaan kaksoisraide- ja lisäliikennepaikkatarpeiden suunnittelua ja toteuttamista sekä määritetään nopeudennosto- ja matka-aikatavoitteet. Tämän jälkeen tehdään jatkosuunnittelua selvityksen osoittamista, saavutettavuutta parhaiten tukevista toimenpiteistä. Suunnittelulla edistetään valtakunnallisesti merkittävän pääradan liikenteen toimivuutta ja turvallisuutta sekä mahdollistaan liikenteen lisäämisen rataosalla, joten suunnitelma toteutetaan toteuttaa hyvin liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan keskeistä lainsäädäntöä sekä

pääväyläasetusta. Hankkeen kustannusarvio on 5,0 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 100 000 euroa.

8) Oritkarin kolmioraide (osa Oulun ratapihan muutosta)

Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa sujuva ja turvallinen liikennöinti Oulun ratapihoilta satamaan, yhdistettyjen kuljetusten raiteille ja Nuottasaaren teollisuuslaitoksille. Lisäksi tavoitteena on vähentää nykyisen liikennöintimallin vaatimia junien vaihtotöitä sekä niistä aiheutuvaa haittaa. Samanaikaisesti hanke mahdollistaa alueen maankäytön ja muun liikenneverkon kehittämisen. Hankkeessa rakennetaan Oritkarin kolmioraide ja sen sisään VAK-vaunujen uudet seisontaraiteet, uusitaan Latokartanon huonokuntoinen ja alikulkukorkeudeltaan matala ylikulkusilta sekä kehitetään Limingantietä levittämällä tien poikkileikkausta siten, että se palvelee paremmin ajoneuvo-, jalankulku ja polkupyöräliikennettä (pyöräilyn laatukäytävä). Limingantie muutetaan kaduksi Poikkimaantien rampin pohjoispuolella. Hankkeen kustannusarvio on 19,0 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 15,6 milj. euroa. Hankkeen H/K-suhde on 0,15. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 1 600 000 euroa.

9) E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski Pakkala lisäkaistat

Hankkeen tavoitteena on turvata pääkaupunkiseudun logistiikkakeskittymien ja E18-tien toimivuus tulevaisuudessa. Lisäksi Kehä III:n ja rinnakkaisväylien liikenteen turvallisuus ja sujuvuus paranevat sekä joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja palvelutaso paranevat. Hankkeessa rakennetaan kolmannet kaistat Vantaankoski—Pakkala välille. Lisäksi hankkeessa korvataan Askiston paalulaatta uudella ja uusitaan huonokuntoisia siltoja. Hankkeessa myös korvataan Askiston nykyiset tasoliittymät eritasoliittymällä. Hankkeen kustannusarvio on 40 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 30 milj. euroa ja kunnan (Vantaa) osuus 10 milj. euroa. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 3 000 000 euroa.

10) Valtatien 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa

Hankkeen tavoitteena on nostaa pääväyläverkkoon ja TEN-ydinverkkoon kuuluvan nelostien palvelutasoa välillä Oulu—Kemi lähemmäksi valtatielle asetettuja tavoitteita. Hankkeessa rakennetaan kaksi eritasoliittymää ja liittymäjärjestelyitä. Valtatie 4:n liittymien parantaminen parantaa erityisesti liikenneturvallisuutta sekä päätien liikenteen sujuvuutta. Karsikon ja Simon keskustan liittymillä on keskeinen merkitys alueen maankäytön liikenteelle ja Ranuan liittymä yhdistää raaka-ainekuljetusten kannalta keskeiset seututiet päätieverkkoon ja sitä kautta rannikon teollisuuslaitoksiin ja satamiin. Valtatien 4 liikennemäärä (2017) välillä Ii—Simon Maksniemi on 7400—8900 ajoneuvoa/vrk. Raskasta liikennettä on arkisin 1200—3850 ajoneuvoa/vrk. Hankkeen kustannusarvio on 20 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 4 000 000 euroa.

11) Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi

Hankkeen tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä vähentää pohjaveden pilaantumiseriskä ja meluhaittoja. Hankkeessa rakennetaan valtatie pääosin entiseen maastokäytävään tietä leventäen. Uudelle tielinjalle rakennetaan keskikaiteellinen ohituskaistapari Muikunlahden ja Kettuvuoren välille. Tielle rakennetaan lisäksi pohjavesisuojausta, melusteitä, valaistusta ja mahdollisesti riista-aitaa sekä parannetaan valtatie liittymäjärjestelyitä. Hankkeen kustannusarvio on 26 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 1 000 000 euroa.

12) Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla

Tavoitteena on liikenteen ja Eurajoen keskustan maankäytön kehittämisen yhteensovittaminen EU:n TEN-T kattavan verkon vaatimusten kanssa. Hankkeessa rakennetaan yksi perusverkon eritasoliittymä sekä noin 3,7 km uutta valtatielinjausta sisältäen Rauman suunnan ohituskaistan. Hankkeen kustannusarvio on 31 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 27,1 milj. euroa ja kunnan (Eurajoki) osuus 3,9 milj. euroa. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 700 000 euroa.

13) Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen

Hankkeen tavoitteena on parantaa elinkeinoelämän ja satamien toimintaedellytyksiä. Lisäksi Kotkan sisäisen linja-autoliikenteen reitti turvataan ja kulkuyhteydet keskussairaalaan selkeytyvät. Hankkeessa rakennetaan valo-ohjatun Paimenportin tasoliittymän tilalle uusi eritasoliittymä ja erittäin huonossa kunnossa olevan radan ylikulkusilta korvataan uudella sillalla. Hankkeen kustannusarvio on 22,8 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 15 milj. euroa ja kunnan (Kotka) osuus 7,8 milj. euroa. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 500 000 euroa.

14) Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe

Hankkeessa rakennetaan Nurmossa ja Lapualla keskikaiteella erotettu ohituskaistapari sekä parannetaan eritaso- ja muita liittymäjärjestelyjä. Hankkeen myötä vilkkaan valtatie palvelutaso ja liittymien toimivuus paranevat. Lisäksi liikenneturvallisuus paranee. Etelä-Pohjanmaan valtavyylä, valtatie 19, palvelee pitkämatkaista liikennettä sekä Seinäjoen ja Lapuan kaupunkiseutujen maankäyttöä ja elinkeinoelämää. Maankäytön kehittämistoimet alueella tulevat merkittävästi lisäämään tien liikennemääriä tulevaisuudessa. Hankkeen kustannusarvio on 25 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 2 000 000 euroa.

15) Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi

Kohteessa toteutetaan valtatiellä 23 tiesuunnitelman mukaisia toteuttamattomia kohteita. Tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Hankkeen kustannusarvio on 10,5 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 6 500 000 euroa.

16) Vt 25 Lepin liittymän alikulku mt 111 liittymän kohdalla, Karjaa

Hankkeessa parannetaan liikennejärjestelyjä niin, etteivät valtatie 25 ja maantien 111 liittymä tai maantien 111 ja Lepinpellonkadun ja Uikkukujan liittymät ruuhkaudu, ja tiellä liikkujien turvallisuus paranee. Lisäksi varmistetaan liikenteellinen toimivuus alueelle kaavoitetun kaupallisen toiminnan laajentuessa. Hankkeen kustannusarvio on 5 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 3 milj. euroa ja kunnan (Raasepori) osuus 2 milj. euroa. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 1 000 000 euroa.

17) Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre

Huonokuntoinen kantatien 68 tiesilta uusitaan. Silta ylittää Helsinki-Oulu -pääradan. Uusi silta mahdollistaa raskaat tiekuljetukset, myös erikoiskuljetukset, sillan kautta. TEN-T ydinverkko-käytävän radan pullonkaula poistuu, kun nykyisestä sillasta johtuva pistemäinen nopeusrajoitus 140 km/h voidaan nostaa muuta rataa 200 km/h vastaavaksi. Uusi silta mahdollistaa myöhemmin myös pääradan lisäraiteen sekä ilmastoystävällisempien kuljetusten osuuden lisääntymisen. Hankkeen kustannusarvio on 5 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 100 000 euroa.

18) Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen

Hankkeen tavoitteena on parantaa teollisuuden saavutettavuutta sekä antaa mahdollisuuksia tien varren maankäytön kehittämiseksi. Hankkeessa parannetaan Vt 8 ja kt 68 Edsevön kohdan eritasoliittymää. Hankkeen kustannusarvio on 9,86 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100), josta valtion osuus on 8,2 milj. euroa ja kunnan (Pedersöre) osuus 2 milj. euroa. Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 2 500 000 euroa

19) Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe

Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa turvallinen liikenne sekä varmistaa liikennepaikan häiriötön käyttö ja parantaa sen käytettävyyttä. Lisäksi hanke tukee ERTMS/ETCS-järjestelmän käyttöönottoa. Hankkeessa korvataan nykyinen Kuopion turvalaitejärjestelmä. Lisäksi hankkeessa ratapihoja kehitetään tehokkaimmilla toimenpiteillä, joita voivat olla esimerkiksi raiteistomuutokset sekä henkilöliikenteen laiturien ja niille johtavien yhteyksien parantaminen. Hankkeen kustannusarvio on 30 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 500 000 euroa.

20) Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen

Hanke on peruskorjaushanke, joka kohdistuu olemassa olevan rataverkon kunnostamiseen ja kunnostamisen suunnitteluun ja siten radan kunnosta johtuvien rajoitteiden poistamiseen ja ehkäisemiseen. Hankkeen tavoitteena on osaltaan varmistaa Helsinki—Tampere rataosan turvallista ja täsmällistä liikennöitävyyttä. Hankkeen kustannusarvio on 8 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 200 000 euroa.

21) Saimaan kanavan vedenpinnan nosto

Hankkeen tavoitteena on edistää Saimaan kanavan ja Saimaan järviolueen tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä ja alentaa kuljetuskustannuksia mahdollistamalla suurempi kulkusyvyyden Saimaan kanavalla ja syväväyläverkolla Varkauden ja Joensuun satamiin saakka. Hankkeessa toteutetaan vedenpinnan noston edellyttämät muutokset vesi- ja säännöstelyrakenteisiin sekä korotetaan kanavan patoja ja nostetaan kanavan veden pintaa 10 cm:llä. Hankkeen kustannusarvio on 5 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 100 000 euroa.

22) Digirata-pilotti: ETCS-testirata ja -laboratorio

Hankkeessa rakennetaan Kouvola—Kotka/Hamina -rataosuudelle ETCS-testirata (European Train Control System) sekä myöhemmin päätettävään kohteeseen ETCS-laboratorio. Testirata tullaan rakentamaan Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantamishankkeen yhteydessä, jossa uusitaan rataosan turvalaitejärjestelmät. Hankkeen tavoitteena on rakentaa testirata, jossa voidaan pilotoida kaupallisten radioverkkojen käyttämistä ETCS:n tiedonsiirtoon. Moderni radioverkko-pohjainen ETCS vaatii toimiakseen radioverkon, jota Suomessa ei rautateillä vielä ole. Hankkeessa valmistaudutaan Suomessakin EU:n kautta pakolliseen uuden sukupolven junien kulunvalvontajärjestelmän rakentamiseen. Nykyisin käytössä oleva järjestelmä on tulossa elinkaarensa päähän viimeistään 10 vuoden aikana. Hankkeen kustannusarvio on 11 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve vuonna 2020 on 2 000 000 euroa.

Ohituskaistojen suunnittelu Vt 8 Vaasa—Kokkola

Hankkeessa suunnitellaan ohituskaistat vt 8 Vaasa—Kokkola välille. Hankkeen tavoitteena on tien standardin parantaminen pitkänmatkaisen liikenteen tarpeisiin. Hankkeen kustannusarvio on 1 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahatarve on 1 000 000 euroa.

GigaVaasa - akkuteollisuusalueen liikenneyhteydet - GigaVaasa suurteollisuusalueen tiestön suunnittelu

Hankkeessa suunnitellaan GigaVaasa suurteollisuusalueen tiestön niin, että kuljetusten toimivuus turvataan. Hankkeen kustannusarvio on 0,5 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahararve on 500 000 euroa.

Mt 180 Kaarinan kiertotie Paraistenväylällä -suunnittelu

Hankkeessa suunnitellaan Kaarinan kiertotie (läntinen ohikulkutie) Paraistenväylällä. Hankkeella tavoitellaan liikenteen sujuvuutta. Hankkeen kustannusarvio on 0,7 milj. euroa (MAKU 130, 2010=100). Hankkeen määrärahararve on 700 000 euroa, josta 200 000 euroa siirtona momentilta 31.10.20.

2020 IV lisätalousarvio	39 736 000
2020 talousarvio	351 200 000
2019 tilinpäätös	369 085 000
2018 tilinpäätös	363 850 000

79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään E18 Muurla—Lohja palvelutason nosto -hanketta koskeva sopimus siten, että siitä aiheutuu valtiolle menoja enintään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Uuden hankkeen perusteluna esitetään:

E18 Muurla—Lohja palvelutason nosto

Hankkeella varmistetaan E18 Muurla—Lohja -hankkeen palvelusopimuksen kunnossapito- ja luovutuskuntovaatimusten ajanmukaistaminen lainsäädäntöä, ajantasaisia tienpidon toimintalinjoja ja sopimuksen päättymishetkeä vastaavaksi.

Liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muutos tuli voimaan vuonna 2018. Lakia päivitettiin mm. tienpitoa koskevien yleisten vaatimusten osalta ja lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö antoi lain nojalla asetuksen maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta. E18 Muurla—Lohja palvelutason nosto -hankkeessa otetaan käyttöön tienpidon vuonna 2018 päivittyneet talvihoidon toimintalinjat sekä tehdään muita tarvittavia muutostöitä, jotta tien kunnossapito ja luovutuskuntovaatimukset vastaavat muuta valtion maantieverkkoa. Muutokset tarkoittavat tienkäyttäjille aiempaa laadukkaampaa talvihoitoa ja sekä tienkäyttäjille että tiellä työskenteleville kohentuvaa turvallisuutta työkohdetta suojaavan törmäysvaimentimen käyttöönotton myötä.

Hankkeen kustannusarvio on 30 milj. euroa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	112 800 000
2019 tilinpäätös	118 000 000
2018 tilinpäätös	125 000 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 605 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueella annetussa laissa tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän valtion tuen maksamiseen.

Vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 10 605 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, ja aiheutuu siitä, että avustuksen hakuprosessista ja avustuksen kohteena olevien hankkeiden etenemisestä johtuen määrärahan käyttö ajoittuu osittain vuoden 2020 jälkeisille vuosille.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2020 IV lisätalousarvio	10 605 000
2020 talousarvio	—
2019 tilinpäätös	—
2018 tilinpäätös	13 142 000

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 500 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Tieliikenteen turvallisuustoiminta	9 100 000
Henkilöautojen konversiotuki	6 000 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki	3 800 000
Kansallisen uutistoiminnan tuki	2 500 000
Tiedotusvälineiden tuki	5 000 000
Yhteensä	27 241 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 500 000 euroa aiheutuu kansallisen uutistoiminnan tukemisesta. Valtion tuen myöntämisen ehtona on se, että uutistoimintotoiminta hyödyttää laajasti suomalaista mediakenttää, erityisesti alueellisia ja paikallisia medioita.

Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu koronavirustilanteen takia talousvaikeuksiin joutuneiden tiedotusvälineiden tukemisesta.

2020 IV lisätalousarvio	7 500 000
2020 talousarvio	19 741 000
2019 tilinpäätös	20 141 000
2018 tilinpäätös	31 641 000

55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös lentoliikennöinnin keskeytymisestä aiheutuvien kiinteiden kustannusten korvaamiseen liikenteenharjoittajalle.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu akuutista koronatilanteesta ja käytetään valtion rahoitusosuu-
den kasvattamiseen toimivaltaisten viranomaisten hankkimassa EU:n palvelusopimusasetuksen
(PSA) mukaisessa liikenteessä sekä koronatilannetta elvyttäviin kehittämistoimenpiteisiin.

Perustelujen täydennys aiheutuu koronaviruksen (COVID-19) Helsinki—Savonlinna -väliselle
lentoliikenteelle aiheutuvien vaikutusten hallinnasta.

2020 IV lisätalousarvio	100 000 000
2020 talousarvio	108 474 000
2019 tilinpäätös	93 774 000
2018 tilinpäätös	99 974 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 531 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 376 000 euroa aiheutuu reskontrasaatavien tileistäpoistosta, 75 000 euroa on siirtoa momentilta 26.01.01 työperäisen maahanmuuton hallintoon ja 80 000 euroa on siirtoa momentilta 32.01.08 kemikaalilain soveltamisalan laajentumisen siirtymisestä vuodelle 2021.

2020 IV lisätalousarvio	531 000
2020 talousarvio	35 421 000
2019 tilinpäätös	33 700 000
2018 tilinpäätös	32 874 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 886 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 330 000 euroa asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumisavustusten käsittelyyn, 563 000 euroa reskontrasaatavien tileistäpoistoon ja 195 000 euroa on siirtona momentilta 32.01.03 oikeudellisen tuen tehtäviin sekä vähennyksenä 202 000 euroa on siirtoa momentille 31.10.20 tieliikenteenohjauksen ja -hallinnan telematiikkatehtäviin.

2020 IV lisätalousarvio	1 886 000
2020 II lisätalousarvio	7 920 000
2020 I lisätalousarvio	500 000
2020 talousarvio	174 918 000
2019 tilinpäätös	173 223 000
2018 tilinpäätös	171 937 000

03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 24 108 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 20 000 000 euroa palvelukyvyyn turvaamiseen, 2 803 000 euroa työllisyyden kuntakokeiluihin, 1 500 000 euroa nuorten psykososiaalisen tuen ONNI-hankkeen toimeenpanoon sekä vähennyksenä 195 000 euroa siirtona momentille 32.01.02 oikeudellisen tuen tehtäviin.

2020 IV lisätalousarvio	24 108 000
2020 II lisätalousarvio	21 800 000
2020 talousarvio	196 621 000
2019 tilinpäätös	185 853 000
2018 tilinpäätös	163 524 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu GTK Mintec -koetehdaskokonaisuuden laitteiston ja digitaalisen instrumentoinnin kehittämiskustannuksista.

2020 IV lisätalousarvio	2 000 000
2020 talousarvio	32 302 000
2019 tilinpäätös	32 248 000
2018 tilinpäätös	30 942 000

05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 763 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 000 000 euroa aiheutuu valmistavan teollisuuden uusia asiakkuuksia tukevista toimenpiteistä, 700 000 euroa sahateollisuuden menekinedistämisohjelmasta ja 1 063 000 euroa on momentilla 32.01.40 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia HXIP-hävittäjähankinnan teolliseen yhteistyöhön.

2020 IV lisätalousarvio	2 763 000
2020 II lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	99 471 000
2019 tilinpäätös	97 474 000
2018 tilinpäätös	87 200 000

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 365 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EU:n kuluttajasuojalainsäädännön toimeenpanosta.

2020 IV lisätalousarvio	365 000
2020 talousarvio	17 589 000
2019 tilinpäätös	15 268 000
2018 tilinpäätös	11 294 000

07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 450 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 000 000 euroa yritys- ja yhteisötietojärjestelmän kustannuksiin ja 250 000 euroa yhdistysrekisterin tietojärjestelmien saavutettavuusvaatimuksiin sekä vähennyksenä 2 700 000 euroa yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulon siirtymisestä vuoteen 2021.

2020 IV lisätalousarvio	-1 450 000
2020 talousarvio	8 722 000
2019 tilinpäätös	4 079 907
2018 tilinpäätös	-1 564 661

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 240 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu kemikaalilain soveltamisalan laajentumisen siirtymisestä vuodelle 2021, mistä 80 000 euroa on siirtoa momentille 32.01.01.

2020 IV lisätalousarvio	-240 000
2020 talousarvio	20 923 000
2019 tilinpäätös	19 404 000
2018 tilinpäätös	19 218 000

09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 240 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 120 000 euroa aiheutuu viraston tehtävien laajentumisesta EU:n lainsäädännön toimeenpanoon ja 120 000 euroa tietojärjestelmämuutoksista.

2020 IV lisätalousarvio	240 000
2020 talousarvio	6 771 000
2019 tilinpäätös	6 839 000
2018 tilinpäätös	6 563 000

40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 euroa.

Vuoden 2018 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 063 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 000 000 euroa aiheutuu Digitaalinen työllistyminen -jatkohankkeen rahoituksesta, 500 000 euroa kotimaan matkailua edistävän kampanjan laajentamisesta ja 100 000 euroa on siirtoa momentilta 32.30.51 hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelmaan.

Määrärahan peruutus aiheutuu HXIP-hävittäjähankintaan liittyvän teollisen yhteistyön aikataulun muutoksesta ja on budjetoitu uudelleen momentille 32.01.05.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2020 IV lisätalousarvio	1 600 000
2020 talousarvio	6 051 000
2019 tilinpäätös	5 959 000
2018 tilinpäätös	18 651 000

41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 100 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 20 700 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 3 100 000 euron lisäys ja 20 700 000 euron myöntämisvaltuus aiheutuvat kvanttietokoneen hankinnasta. Kvanttilaskenta ja siihen perustuvat teknologiat ja sovellukset ovat teollisuuden seuraavan kasvuharppauksen keskeisiä välineitä. Kvanttietokone mahdollistaa suomalaisille tutkijoille ja yrityksille suurteholaskentakapasiteettia, joihin nykyiset supertietokoneet eivät kykene.

Kvanttietokoneen rakentamisella tavoitellaan suomalaisen teollisuuden ja tutkimuksen kilpailukykyyn parantamista sekä kokonaan uuden kvanttilaskentaan liittyvän teollisuudenalan synnyttämistä Suomeen. Osaamiseen ja kvanttietokoneen kehittämiseen tarvittavat pidemmän aikajän-teen kansalliset investoinnit toteutetaan työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla toimijoiden yhteisen suunnitelman ja kumppanuuden pohjalta siten, että koko suomalaisen tutkimusyhteisön, yliopistojen ja tutkimuslaitosten edellytykset osallistua sen käyttöön on turvattu.

Myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 3 100 000 euroa vuonna 2020, 3 900 000 euroa vuonna 2021, 3 300 000 euroa vuonna 2022, 6 900 000 euroa vuonna 2023 ja 3 500 000 euroa vuonna 2024.

2020 IV lisätalousarvio	3 100 000
2020 talousarvio	2 100 000
2019 tilinpäätös	10 400 000
2018 tilinpäätös	1 500 000

49. *Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu strategisten kehittämiskokonaisuuksien nopeasta käynnistämisestä valmistavan teollisuuden tuotannon työpaikkojen palauttamiseksi sekä älykkään sähköverkon luotettavuuden lisäämiseksi.

2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	97 403 000
2019 tilinpäätös	94 403 000
2018 tilinpäätös	89 303 000

51. *Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös koronaviruspandemian aiheuttaman tulonmenetyksen kompensointiin merimiespalvelutoimistolle, mikäli se on välttämätöntä lakisääteisten tehtävien turvaamiseksi.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa väliaikaisen valtion maksuosuuden kasvattamisen koronavirusepidemian aiheuttaman merenkulkijoiden ja varustamojen merimiespalvelumaksujen vähentyessä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	2 572 000
2019 tilinpäätös	2 369 318
2018 tilinpäätös	1 548 652

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

20. *Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu alueellisen energianeuvonnan lisäämisestä kohdennetuin kampanjoin kotitalouksille, yrityksille ja kunnille.

2020 IV lisätalousarvio	1 000 000
2020 talousarvio	3 420 000
2019 tilinpäätös	3 420 000
2018 tilinpäätös	3 500 000

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 135 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 1 382 516 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 12 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 60 000 000 euron lisäys aiheutuu vuonna 2020 käynnistetyn suurten yritysten veturiyrityskampanjan jatkamisesta.

Määrärahan 3 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 15 000 000 euron lisäys aiheutuu yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kumppanuusmallin pilotoinnista.

Määrärahan 120 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 180 000 000 euron lisäys aiheutuu koronaviruksesta johtuvien tuotantoketjun häiriöiden korjaamiseen suunnattavista toimenpiteistä.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 135 000 000 euroa vuonna 2020, 79 500 000 euroa vuonna 2021, 22 500 000 euroa vuonna 2022, 15 000 000 euroa vuonna 2023 ja 3 000 000 euroa vuonna 2024.

2020 IV lisätalousarvio	135 000 000
2020 II lisätalousarvio	85 000 000
2020 I lisätalousarvio	595 000 000
2020 talousarvio	298 301 000
2019 tilinpäätös	245 020 942
2018 tilinpäätös	260 362 671

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia sitoumuksia saa tehdä enintään 130 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 20 000 000 euron lisäys aiheutuu suurten demohankkeiden rahoituksesta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 8 000 000 euroa vuonna 2021, 8 000 000 euroa vuonna 2022 ja 4 000 000 euroa vuonna 2023.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	60 750 000
2019 tilinpäätös	27 509 309
2018 tilinpäätös	30 708 102

46. *Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)*

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 54 665 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden 20 750 000 euron lisäys aiheutuu uusien laivahankkeiden käynnistymisen mahdollistamisesta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 8 750 000 euroa vuonna 2021, 10 000 000 euroa vuonna 2022 ja 2 000 000 euroa vuonna 2023.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	13 488 000
2019 tilinpäätös	10 000 000
2018 tilinpäätös	10 000 000

47. *Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 400 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 1 000 000 euroa sähkölatausasemainfrastruktuurin laajentamiseen ja vähennyksenä 600 000 euroa siirtona momentille 30.40.22 biokaasutuotannon edistämiseen liittyvään neuvontahankkeeseen.

2020 IV lisätalousarvio	400 000
2020 talousarvio	8 000 000
2019 tilinpäätös	3 000 000
2018 tilinpäätös	3 000 000

66. *Siirrot EU:n innovaatorahastoon (arviomääräraha)*

Momentilta vähennetään 16 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu päästöoikeuden hinnan laskusta.

2020 IV lisätalousarvio	-16 000 000
2020 talousarvio	60 000 000

83. *Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 25 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu maksatusarvioiden tarkentumisesta.

2020 IV lisätalousarvio	25 000 000
2020 II lisätalousarvio	150 000 000
2020 talousarvio	137 200 000
2019 tilinpäätös	154 999 132
2018 tilinpäätös	161 793 255

87. *Pääomallainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveltoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 20 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 12 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 20 000 000 euron lisäys aiheutuu kasvumoottorirahoituksen jatkamisesta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 12 000 000 euroa vuonna 2020 ja 8 000 000 euroa vuonna 2021.

2020 IV lisätalousarvio	12 000 000
2020 talousarvio	20 000 000
2019 tilinpäätös	17 628 563
2018 tilinpäätös	5 914 375

30. Työllisyys ja yrittäjyys

40. *Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 29 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös pohjoisen matkailua ylläpitävien investointien rahoittamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 20 000 000 euroa aiheutuu alueiden elinkeinoelämän ja työllisyyden elvyttämisestä ja vahvistamisesta, 4 000 000 euroa alueiden matkailuelinkeinon tukemisesta ja 5 000 000 euroa pohjoisen matkailuinfrastruktuurin ylläpitämisestä.

2020 IV lisätalousarvio	29 000 000
2020 talousarvio	21 000 000
2019 tilinpäätös	4 114 000
2018 tilinpäätös	17 708 000

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa uusia sitoumuksia tehdä yhteensä 429 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Määrärahan 10 000 000 euron ja myöntämisvaltuuden 25 000 000 euron lisäys aiheutuu pk-yritysten kilpailukyvyyn ja kasvun lisärahoituksesta investointeihin ja toiminnan kehittämiseen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 10 000 000 euroa vuonna 2020, 10 000 000 euroa vuonna 2021 ja 5 000 000 euroa vuonna 2022.

2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
2020 II lisätalousarvio	75 000 000
2020 I lisätalousarvio	200 000 000
2020 talousarvio	16 378 000
2019 tilinpäätös	4 944 751
2018 tilinpäätös	12 069 408

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 59 900 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös aikuisväestön digitalisaatiovalmiuksia parantaviin hankintoihin.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 30 000 000 euroa nuorille suunnattavan työvoimakoulutuksen hankintaan, 15 000 000 euroa nuorille tulospäätöksistä hankittavien palveluiden hankintaan, 15 000 000 euroa yhteishankintakoulutusten ja valmennusten kautta toteutettavaan osaamiseen kehittämiseen sekä vähennyksenä 100 000 euroa siirtona momentille 32.01.40 hankinnoilla työllistämisen vauhditusohjelman koordinaatiohankkeeseen.

Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa aikuisväestön digitalisaatiovalmiuksien parantamiseen liittyvät hankinnat. Osana Suomen EU-puheenjohtajuuskautta on hankittu EU-kansalaisten käyttöön vuosina 2020—2021 toteutettava digitalisaatiovalmiuksia parantava verkkokurssi.

2020 IV lisätalousarvio	59 900 000
2020 talousarvio	273 014 000
2019 tilinpäätös	256 693 000
2018 tilinpäätös	321 050 000

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesio-
politiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 62 370 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuus aiheutuu loppuohjelmakaudesta 2014—2020 purkautuviksi arvioitujen myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnista.

Purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnilla otetaan käyttöön peruuntuneista tai tehtyjä sitoumuksia arvioitua pienempinä toteutuneista rakennerahastohankkeista käyttämättä jääneet valtuudet. Toimenpiteellä varmistetaan ohjelmakauden 2014—2020 täysimääräinen toteutuminen.

Myöntämisvaltuudesta 35 640 000 euroa on EU:n rakennerahastojen rahoitusosuutta ja 26 730 000 euroa valtion rahoitusosuutta.

Myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 18 711 000 euroa vuonna 2021, 24 948 000 euroa vuonna 2022 ja 18 711 000 euroa vuonna 2023.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	410 166 000
2019 tilinpäätös	297 283 022
2018 tilinpäätös	334 422 348

40. Yritysten erityisrahoitus

42. *Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 700 000 euroa.

Valtuus

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa sitoutua enintään 7 000 000 eurolla Enontekiön Sähkö Oy:n nykyisen vastualueen sähköverkon korvausinvestointien tukemiseen tilanteessa, jossa Enontekiön kunta ei omista suoraan tai välillisesti Enontekiön Sähkö Oy:tä.

Selvitysosa: Määrärahan vähennys ja myöntämisvaltuus johtuvat Enontekiön kunnan alueella tehtävien sähköverkon korvausinvestointien viivästymisestä.

Enontekiön kunnassa toimivan Enontekiön Sähkö Oy:n alueella tehtäviä korvausinvestointeja on tarkoitus tukea Pohjois-Lapin sähköhuollon varmistamiseksi. Tuki mahdollistaa toiminnan tehostumisen ja pitkäjänteisen investointiohjelman, jolla Enontekiön kunnan alueen sähköverkko saatetaan teknisesti asianmukaiselle tasolle samalla rajoittaen sähkön siirtohinnan korotuksia. Myöntämisvaltuutta ei voitu käyttää vuoden 2019 aikana, koska Enontekiön kunta ei saanut to-

teutettua vaadittua yritysjärjestelyä. Valtionavun myöntämiseksi vaadittava yritysjärjestely on toteutuksessa vuoden 2020 aikana.

Myöntämisvaltuuden käytöstä arvioidaan aiheutuvan menoja vuosittain 700 000 euroa vuosina 2021—2030.

2020 IV lisätalousarvio	-700 000
2020 talousarvio	700 000
2019 tilinpäätös	121 673
2018 tilinpäätös	9 591

43. Yritysten kustannustuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain mukaisesti maksettavan kustannustuen maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta.

Kustannustuki on tarkoitettu yrityksen kiinteisiin kuluihin ja vaikeasti sopeutettavaan palkkakustannuksiin. Tukea myönnetään yrityksille, joiden liikevaihto on laskenut merkittävästi koronapandemiasta johtuen ja joilla on ollut vaikeuksia sopeuttaa liiketoimintaansa ja kustannuksiaan nopeasti muuttuneeseen toimintaympäristöön. Kustannustukea voitaisiin myöntää myös liiketoimintaa harjoittaville yhdistyksille ja säätiöille.

Tuen piiriin luetaan toimialat, joiden yritysten myynti on keskimäärin vähintään 10 % vähemmän kuin vertailuajankohtana 1.3.—30.6.2019. Toimialat nimetään valtioneuvoston asetuksessa.

Muut koronapandemian johdosta myönnettyt tuet vaikuttavat kustannustuen määrään vähentävästi.

Muiden Covid19-pandemian johdosta käyttöön otettujen yritystukien vähentävä vaikutus kustannustukeen (%)

Ravitsemisyrittäjien tuki	100
Yksinyrittäjien tuki	100
Business Finlandin kehittämistuki	70
ELY-keskusten kehittämistuki	70
Muu COVID19-pandemian vaikutuksia lievittävä tuki	100

Tuen tarve ja määrä arvioidaan pandemian ja sen torjumisen aiheuttaman liikevaihdon äkillisen menetyksen perusteella. Kustannusten lisäksi tuen perusteena olisi koronapandemian aiheuttama liikevaihdon merkittävä lasku. Kustannustukea voidaan myöntää kahden kuukauden ajalta enintään 500 000 euroa yrityksille sekä liiketoimintaa harjoittaville säätiöille ja yhdistyksille, joiden keskimääräinen liikevaihto on 1.4.—31.5.2020 laskenut vähintään 30 % vuoden 2019 vertailuajankohdan (1.3.—30.6.2019) keskimääräisestä liikevaihdosta.

2020 IV lisätalousarvio

300 000 000

87. *Pääomasijoitus Suomen Malmijalostus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 150 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Malmijalostus Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Valtuus

Suomen Malmijalostus Oy:n sitoutumisesta prekursori- ja katodiaktiivimateriaali-investointeihin saa aiheutua menoja enintään 300 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Malmijalostus Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtävayhtiö, jonka tehtävänä on toimia omistajana ja kehittäjänä kaivosalan yhtiöissä sekä edistää litiumioni-akkujen tuotannon arvoketjun syntymistä Suomeen. Yhtiöön on keskitetty valtion omistukset kaivosyhtiöissä.

Määräraha on tarkoitus käyttää pääosin yhtiön nykyisten salkkuyhtiöiden rahoittamiseen yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa.

Suomen tavoitteena on nostaa suomalaisten mineraalien jalostusarvoa, edesauttaa tätä kautta uuden korkean teknologian akkuteollisuuden alan muodostumista Suomeen ja profiloitua kestävästä sähköisen liikenteen globaalina edelläkävijänä. On myös pyrittävä siirtymään kohti kiertotaloutta ja siten luonnonvarojen käytön vähentämiseen.

Tavoitteena on muodostaa Suomeen vastuullinen akkuteollisuuden arvoketju, jonka globaali kilpailuetu on ympäristöystävällisesti ja eettisesti valmistettujen sekä kierrätettävien materiaalien tuottaminen. Myös kaivoslain uudistamisella tavoitellaan sitä, että Suomen ja suomalaisten yritysten mahdollisuus toimia vastuullisesti akkuteknologian kehittäjänä ja tuottajana parantuu. Valtion toimesta pyritään vaikuttamaan koko arvoketjun ekologiseen kestävyYTEEN, mikä vaatii panostuksia osaamiseen, uusiin materiaaleihin, tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä kiertotalouteen.

Eurooppaan on muodostumassa akkuteollisuuden arvoketju, joka rakentuu erityisesti suurista investoinneista prekursori-, katodiaktiivimateriaali- ja akkukennotuotantoon sekä investoinneista kierrätysratkaisuihin. Tehtävänsä mukaisesti Suomen Malmijalostus Oy:n tavoitteena on edistää alan investointeja Suomeen.

Lisävaltuus on tarkoitus käyttää Suomeen suuntautuviin prekursori- ja katodiaktiivimateriaali-investointeihin, joihin osallistuu myös yksityisiä toimijoita. Valtuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 300 000 000 euroa vuonna 2021.

2020 IV lisätalousarvio

150 000 000

88. *Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 250 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Suomen Teollisuussijoitus Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu koronaepidemian johdosta perustetun vakautusohjelman laajentamisesta sekä alku- ja kasvuvaiheen ja midcap-yritysten rahoitusjärjestelyiden ja pääomasijoitusrahastojen toimintakyvyn varmistamisesta.

Vakautusohjelman kautta sijoituksia kohdennetaan koronaviruksen johdosta äkillisiin ja tilapäisiin vaikeuksiin joutuneisiin yrityksiin, joiden liikevaihto vuodessa on yli 10 milj. euroa. Yrityksillä tulee olla jatkossakin kannattavan liiketoiminnan edellytykset ja sijoituksilla pyritään varmistamaan kohdeyritysten toiminnan jatkuvuus.

Rahoitusta käytettäisiin nopean kasvun ja skaalautumisen yrityksiin sekä voimakkaaseen kansainväliseen kasvuun tähtääviin yrityksiin, jotka eivät vielä ole pääomasijoituksen kohteena. Toimilla pyritään varmistamaan rahoitusjärjestelyjen toteutuminen kansainvälisten sijoittajien vetäytyessä kotimarkkinoilleen ja pääomasijoitettujen yritysten siltarahoitukseen suunniteltujen rahoitusjärjestelyjen lykkääntyessä koronakriisin johdosta.

Pääomasijoitusrahastoihin kohdentuvia toimenpiteitä olisivat rahastojen toimintakyvyn varmistaminen maksukyvyttömyystilanteissa, rahoitusten rahoituskapasiteetin nostaminen ja tarvittaessa kriisiyritysten tukemiseen erikoistuneiden rahastojen muodostaminen.

Määräraha on tarkoitettu palauttaa takaisin valtiolle, kun Suomen Teollisuussijoitus Oy on irtautunut sijoituksista. Palautettavan määrärahan suuruus riippuu tehtyjen sijoitusten tuotosta.

2020 IV lisätalousarvio	250 000 000
2020 II lisätalousarvio	150 000 000

95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu korkotason laskusta.

2020 IV lisätalousarvio	3 100 000
2020 talousarvio	5 102 000
2019 tilinpäätös	4 594 307

50. Kotouttaminen

03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kansainvälisen osaamisen ja työperusteisen maahanmuuton edistämiseen ja enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaan tehtäviin.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys aiheutuu käyttötarkoituksen laajenuksesta kansainvälisten osaajien houkutteluun ja työperusteisen maahanmuuton edistämiseen. Oleskelulupaprosessien sujuvoittamiseksi kehitetään hallinnonalojen välisiä prosesseja muun muassa käynnistämällä kehittämishanke oleskelulupaprosessien sähköistämiseksi.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 II lisätalousarvio	-1 500 000
2020 talousarvio	12 531 000
2019 tilinpäätös	1 881 000
2018 tilinpäätös	3 561 000

30. Valtion korvaukset kotoutumisesta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) ja valtioneuvoston asetusten (1393/2011 ja 115/2012) mukaisesti alaikäisten oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden sijoittamisesta perheryhmäkotiin, muihin asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen 25 ikävuoteen saakka ja käräjäoikeuden heille osoittaman edustajan palkkioiden maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	185 318 000
2019 tilinpäätös	201 619 847
2018 tilinpäätös	225 053 280

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 035 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 78 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 Suomen pysyväsä edustustossa EU:ssa toimivan sosiaali- ja terveysalan erityisasiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin ajalle 1.2.—31.7.2020, 500 000 euroa on siirtoa momentille 33.01.25, 300 000 euroa on siirtoa momentille 33.03.04 Yhteissovittamiselimen toimintaan ja 157 000 euroa on siirtoa momentille 23.01.01, mistä 90 000 euroa arkiston järjestämiseen ja 67 000 euroa laajennettuun hankintatukeen.

2020 IV lisätalousarvio	-1 035 000
2020 talousarvio	34 794 000
2019 tilinpäätös	31 989 000
2018 tilinpäätös	30 836 000

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansalliset sähköiset asiakastietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tarpeesta palauttaa osa vuoden 2020 talousarviossa momentille 33.01.01 siirretystä määrärahadista, jotta voitaisiin varmistaa resurssien tehokas käyttö esimerkiksi yhteentoimivuus- ja kokonaisarkkitehtuuryössä tarvittavissa asiantuntijapalveluissa sekä tiedonhallinnan ohjaustehtävissä ja kehittämishankkeiden toimeenpanon tuessa.

2020 IV lisätalousarvio	500 000
2020 III lisätalousarvio	6 000 000
2020 II lisätalousarvio	6 000 000
2020 talousarvio	9 900 000
2019 tilinpäätös	7 000 000
2018 tilinpäätös	11 000 000

02. Valvonta

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 730 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 140 000 euroa aiheutuu tupakkalain maksulliseen toimintaan liittyvistä henkilöstömenoista (2 htv).

Aluehallintovirastojen perimät yksityisten sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelutuottajien vuosimaksut ovat tuloutuksen muutoksen vuoksi ohjautuneet vuoden 2020 alusta tulomomentille 11.19.09. Vastaava osuus 590 000 euroa lisätään Valviran toimintamenoihin.

2020 IV lisätalousarvio	730 000
2020 talousarvio	12 028 000
2019 tilinpäätös	12 340 000
2018 tilinpäätös	11 021 000

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (133/2020) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	10 941 000
2019 tilinpäätös	10 118 220
2018 tilinpäätös	10 668 257

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 002 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 460 000 euroa aiheutuu COVID-19 testauskapasiteetin nostosta ja toteutuksesta sekä pandemian aiheuttamasta lisätyöstä, 196 000 euroa väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin ehkäisemisestä, 46 000 euroa tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman toimeenpanosta ja 300 000 euroa siirrosta momentilta 33.01.01 Istanbulin sopimuksen edellyttämän Yhteissovittelemisen toimintaan.

2020 IV lisätalousarvio	5 002 000
2020 I lisätalousarvio	12 800 000
2020 talousarvio	54 787 000
2019 tilinpäätös	54 083 000
2018 tilinpäätös	53 252 000

31. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös lapsi- ja perhepalvelujen kehittämiseen osana tulevaisuuden sote-keskusohjelmaa sekä erillisenä lastensuojelun kehittämishankkeena.

Selvitysosa: Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan lapsiperheiden tukemiseksi hyvinvointia edistäviä sekä ongelmia ehkäiseviä ja korjaavia toimia. Madalletaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saamisen kynnyistä, parannetaan oikea-aikaisuutta ja saatavuutta osana peruspalveluja. Tiivistetään niiden yhteyttä olemassa oleviin lasten ja perheiden palveluihin ja muihin palvelurakenteisiin.

Jatketaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman toteutusta. Ohjelman tavoitteena on levittää perhekeskustoimintamallia ja kehittää neuvoloita, vahvistaa parisuhdetyötä ja vanhemmuuden tukea esimerkiksi kasvatus- ja perheneuvolapalveluita parantamalla sekä vahvistaa sosiaalihuoltolain mukaisia perheiden ennalta ehkäiseviä palveluita ja helpottaa perheiden kotipalvelun saamis- ja myöntöedellytyksiä sekä kehittää lastensuojelua.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	10 000 000
2018 tilinpäätös	51 500 000

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ruoka-aputoiminnan järjestämisestä.

2020 IV lisätalousarvio	2 000 000
2020 talousarvio	8 402 000
2019 tilinpäätös	4 852 000
2018 tilinpäätös	6 602 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 60 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu toimeentulotuen määräaikaisesta parantamisesta ajalle 1.8.—31.12.2020.

2020 IV lisätalousarvio	60 000 000
2020 II lisätalousarvio	169 300 000
2020 talousarvio	672 700 000
2019 tilinpäätös	693 000 000
2018 tilinpäätös	719 811 107

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 720 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 600 000 000 aiheutuu työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta väliaikaisesti siten, että valtio rahoittaa tänä vuonna lomautusajan ansiopäivärahasta peruspäivärahaa vastaavan osuuden ja 40 000 000 euroa palkansaajakassojen omarahoitussosuuden laskemisesta väliaikaisesti. Lisäyksestä 16 000 000 euroa aiheutuu liikkuvuusavustuksen kriteerien muuttamisesta ja 6 700 000 euroa työttömyysturvan suojaosan korottamisesta 300 eurosta 500 euroon ajalle 1.6.—31.10.2020 sekä 1 800 000 euroa määräaikaisesta starttirahan maksuajan pidentämisestä. Lisäyksestä 56 000 000 euroa aiheutuu työttömyysturvaan aiemmin tehtyjen väliaikaisten muutosten jatkamisesta vuoden loppuun saakka.

2020 IV lisätalousarvio	720 500 000
2020 II lisätalousarvio	434 300 000
2020 talousarvio	745 400 000
2019 tilinpäätös	714 892 471
2018 tilinpäätös	816 922 684

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 91 900 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 9 000 000 euroa aiheutuu liikkuvuusavustuksen kriteerien muuttamisesta ja 5 800 000 euroa työttömyysturvan suojaosan korottamisesta 300 eurosta 500 euroon ajalle 1.6.—31.10.2020, 6 900 000 euroa hallituksen esityksestä (HE 61/2020 vp) laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin COVID-19 epidemian vuoksi ja 2 700 000 euroa määräaikaisesta starttirahan maksuajan pidennyksestä. Lisäyksestä 67 500 000 euroa aiheutuu työttömyysturvaan aiemmin tehtyjen väliaikaisten muutosten jatkamisesta vuoden loppuun saakka.

2020 IV lisätalousarvio	91 900 000
2020 II lisätalousarvio	664 000 000
2020 talousarvio	1 457 500 000
2019 tilinpäätös	1 417 585 672
2018 tilinpäätös	1 463 594 162

40. Eläkkeet

50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu eläkemenojen kasvusta.

2020 IV lisätalousarvio	1 500 000
2020 talousarvio	59 000 000
2019 tilinpäätös	59 300 000
2018 tilinpäätös	58 700 010

52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 30 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu maksutulon arvioitua pienemmästä määrästä.

2020 IV lisätalousarvio	30 100 000
2020 II lisätalousarvio	30 000 000
2020 talousarvio	328 700 000
2019 tilinpäätös	293 200 000
2018 tilinpäätös	252 951 272

54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 350 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vakuutettujen lukumäärän vähenemisestä ja sijoitusten tuoton laskusta.

2020 IV lisätalousarvio	350 000
2020 talousarvio	13 600 000
2019 tilinpäätös	13 050 000
2018 tilinpäätös	13 682 771

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää konfliktialueilta kotiutettavien lasten vastaanottamisesta ja tähän varautumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen kunnille ja kuntayhtymille.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu konfliktialueilta kotiutettavien suomalaisten lasten vastaanottamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Hallitus on joulukuussa 2019 tehnyt periaatepäätöksen al-Holin leirillä Syyriassa olevien suomalaisten lasten auttamisesta. Ulkoministeriön toimeksiannosta eräät kunnat ovat varautuneet palautettavien vastaanottoon, mistä aiheutuu niille jatkuvia ylimääräisiä kustannuksia.

Hallitus antaa eduskunnalle esityksen sosiaalihuoltolain muuttamisesta, jolla sosiaali- ja terveysministeriö voi nimetä ja valtuuttaa valtakunnallisen toimijan myös sosiaalihuollossa.

Momentin nimike on muutettu.

2020 IV lisätalousarvio	1 800 000
2020 talousarvio	350 000
2019 tilinpäätös	500 000
2018 tilinpäätös	500 000

31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 8,5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen lastenasiain- ja toimintamallien käynnistämiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja tukeen.

Selvitysosa: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaa lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten selvittämiseen ja ehkäisemiseen tähtävien lastenasiain- ja toimintamallien käynnistämistä. Laitokselle sekä yhteistyökumppanina toimiville poliisihallitukselle ja syyttäjälaitokselle tarvitaan toimintaa varten henkilötyövuosia, joita koskeva maininta puuttui varsinaisesta talousarviosta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	1 600 000
2019 tilinpäätös	3 263 000
2018 tilinpäätös	500 000

32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää terveydenhuoltolain (1326/2010) 61—63 §:n sekä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 c §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion rahoituksen maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus on 6.2.2020 antanut eduskunnalle esityksen sosiaalihuoltolain muutoksesta (HE 5/2020 vp), jolla mahdollistetaan yliopistotasaisen sosiaalityön tutkimuksen rahoittaminen valtion varoista. Vuoden 2020 talousarviossa momentille on myönnetty 25 000 000 euroa, josta 21 000 000 euroa on tarkoitettu käyttämään terveydenhuollon tutkimukseen ja 4 000 000 euroa sosiaalityön tutkimukseen.

Määrärahaa käytetään yliopistotasaisen terveyden tutkimuksen sekä sosiaalityön tutkimuksen rahoitukseen. Sosiaali- ja terveysministeriö määrittelee terveyden tutkimuksen osalta tutkimuksen painoalueet ja tavoitteet nelivuotiskausittain ja myöntää tutkimusrahoitusta erityisvastuualueiden

tutkimustoimikunnille, jotka päättävät rahoituksen osoittamisesta tutkimushankkeille erityisvastuualueellaan hakemusten perusteella. Sosiaalityön tutkimuksen osalta sosiaali- ja terveysministeriön määrittelee vuosittain tutkimuksen painoalueet ja toimenpiteet ja myöntää tutkimusrahoitusta tutkimushankkeille, joiden arvioidaan sopivan yhteen sosiaalityön tutkimustoiminnan painoalueiden ja tavoitteiden kanssa. Painoalueet ja tavoitteet valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa arviointiryhmässä, joka myös seuraa hankkeiden toteutumista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

Momentin nimike on muutettu.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	25 000 000
2019 tilinpäätös	23 800 000
2018 tilinpäätös	21 000 000

35. *Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen liittyvistä toimenpiteistä.

2020 IV lisätalousarvio	5 000 000
2020 talousarvio	1 400 000
2019 tilinpäätös	3 000 000

39. *Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 11 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa valmistelu-, toimeenpano- ja hallinnointitehtäviin.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa kohdentuu Vastuullinen työkyvyn tuki -hankkeeseen eli ns. Keski-Suomen mallin laajentamiseen valtakunnalliseksi. Keski-Suomen OTE-kärkihankkeessa on luotu yhteistyöllä saumaton hoitoketju ja kuntoutuspolku työikäisille. Hankkeella pyritään työllisyyden parantamiseen panostamalla työssäkäyvän väestön työkyvyn tukemiseen ja sairauspoissaolojen pitkittymisen ehkäisemiseen.

Lisäyksestä 7 500 000 euroa kohdentuu Työkykyohjelman toimenpiteiden laajentamiselle vuosina 2020—2022. Työkykyohjelman toimenpiteiden laajentamisella lisätään työttömien työkyvyn tuen palvelujen saatavuutta sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalveluissa. Näin tuetaan työttömien työllistymistä, ehkäistään työttömyyden pitkittymistä ja työkyvyttömyyttä.

Lisäyksestä 4 000 000 euroa kohdentuu Työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelmalle. Toimenpideohjelma lisää työpaikkojen valmiutta tukea työntekijöiden mielenterveyttä lyhyellä aikavälillä mm. sujuvan työterveysyhteistyön ja työn muokkauksen keinoin.

Vähennys 5 000 000 euroa on siirtoa momentille 28.90.30 ja liittyy vanhuspalvelulain muutokseen (hoivahenkilöstön vähimmäismitoitus 0,7 ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä). Lain muutosta koskeva HE 4/2020 vp on annettu eduskunnalle 6.2.2020 ja lain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2020.

Momentilta suunnataan rahoitusta useaan hallitusohjelman mukaiseen palvelurakenteen kehittämishankkeeseen. Momentilla oleva 10 henkilötyövuoden rajoite ei riitä tarvittavan lisäresurssin palkkaamiseen, minkä vuoksi sitä on korotettava. Lisäresursointia tarvitaan mm. tulevaisuuden sote-keskus- ja lääkehuollon tiekartta -hankkeissa.

2020 IV lisätalousarvio	11 500 000
2020 talousarvio	97 410 000

52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle turvakotitoiminnan koordinointi-, ohjaus-, ylläpitämis-, laadunvalvonta-, kehittämis-, koulutus-, arviointi- ja hallinnointitehtäviin sekä muihin kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Tehtävien määrä on kasvanut turvakotitoiminnan laajentuessa. Vuoden 2020 aikana on tarkoitus avata harvaan asutuille alueille etäturvakoteja, joiden käynnistäminen vaatii Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta lisätyöpanosta. Turvakotilain uudistuksessa THL:n tehtäviin lisättiin toiminnan arviointi, jota ei mainita momentin nykyisissä perusteluissa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	22 550 000
2019 tilinpäätös	19 550 000
2018 tilinpäätös	17 550 000

70. Terveiden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 110 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää tartuntatautilain (1227/2016) 44 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämisestä sekä niiden seurantarjestelmien kehittämi-

sestä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmästä sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu COVID-19 -rokotteen hankintaan varautumisesta.

2020 IV lisätalousarvio	110 000 000
2020 talousarvio	30 640 000
2019 tilinpäätös	28 990 000
2018 tilinpäätös	26 390 000

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu poronhoitajien arvioitua korkeamman sijaisavun määrän kustannuksista.

2020 IV lisätalousarvio	100 000
2020 talousarvio	250 000
2019 tilinpäätös	250 000
2018 tilinpäätös	250 000

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 465 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 800 000 euroa maankuntaudistukseen liittyneen säästö päätöksen määrärahan palauttamisesta vesien- ja merenhoidon tietojärjestelmien uudistamiseen ja 100 000 euroa jätetiedon raportointiin ja tilastointiin sekä tietojärjestelmän ylläpitoon liittyviin menoihin sekä vähennyksenä 390 000 euroa siirtona momentille 35.20.55 ikääntyneiden asumisen toimintaohjelmaan liittyvien avustusten maksamiseen kunnille ja järjestöille ja 45 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 arkiston järjestämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	465 000
2020 talousarvio	35 172 000
2019 tilinpäätös	26 128 000
2018 tilinpäätös	27 034 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Suomen Akatemian rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen ja virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi siirtomenojen maksamiseen kehitysyhteistyön kohdalle edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrarahasta.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys mahdollistaa SYKE:n osallistumisen ulkoministeriön rahoittamiin instituutioiden välisen yhteistyön hankkeisiin sekä Suomen Akatemian hankkeisiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	23 374 000
2019 tilinpäätös	23 024 000
2018 tilinpäätös	24 311 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 117 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu metsien suojelusta.

2020 IV lisätalousarvio	2 000 000
2020 talousarvio	30 340 000
2019 tilinpäätös	2 690 000
2018 tilinpäätös	2 440 000

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 700 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kansalaisten ulkoilua tukevan kokonaisuuden rakentamisesta aiheutuviin menoihin ja tuulivoimarakentamisen edistämiseen.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 193 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 22 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 7) sekä 171 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 700 000 euroa aiheutuu kansalaisten ulkoilua tukevan kokonaisuuden rahoittamisesta. Määrärahalla rahoitettavan hankkeen mahdolliset ylläpitomenot tai muut pysyvät menot eivät aiheuta lisämääräraharakteja. Lisäyksestä 1 000 000 euroa aiheutuu tuulivoimarakentamisen edistämisestä ja siihen liittyvien prosessien vauhdittamisesta ELY-keskuksissa. Lisämäärärahasta käytetään 1 000 000 euroa kokeilu- ja pilotointihankkeisiin, jotka liittyvät muovien talteenoton ja kierrätyksen tehostamiseen sekä kertakäyttöisten muovipakkausten vähentämiseen.

2020 IV lisätalousarvio	3 700 000
2020 talousarvio	20 635 000
2019 tilinpäätös	18 175 000
2018 tilinpäätös	16 525 000

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahaa käytetään vilkkaassa käytössä olevien keskeisten luonnonsuojelualueiden paikoitusalueiden ja sisääntuloväylien kunnostamiseen sekä niihin liittyvien digipalvelujen kehittämiseen, rakennettujen kiinteistöjen energiaremontteihin, mm. öljylämmityksestä luopumiseen, maastoliikenneväylästä kunnostamiseen ja kulttuuriperintökohteiden korjausve-

lan vähentämiseen sekä em. toimenpiteitä varten tarvittavan rakennuttajaorganisaation vahvistamiseen.

2020 IV lisätalousarvio	10 000 000
2020 talousarvio	61 322 000
2019 tilinpäätös	36 347 000
2018 tilinpäätös	34 760 000

61. Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 28 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa ja vuodelta 2019 siirtynyttä määrärahaa saa käyttää vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisten vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisen avustuksiin ja tukiin sekä näiden myöntämisestä aiheutuviin menoihin.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kunnille valtionavustuslain nojalla myönnettäviin avustuksiin lähivirkistysalueiden ja viheralueiden kunnostamisesta, kehittämisestä sekä palvelujen parantamisesta aiheutuviin menoihin sekä avustusten myöntämisestä aiheutuviin menoihin.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää vesihuollon ravintekniikan kehityksen ja jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden parantamisen toteuttamisen avustuksiin sekä avustusten myöntämisestä aiheutuviin menoihin.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 28 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vesiensuojelun tehostamisohjelman KIPSI-hankkeen toteuttamiseksi saa tehdä sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2020 jälkeen yhteensä enintään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys tarvitaan vesiensuojelun tehostamisohjelmassa toteutettavan kipsikäsitteilyn hankinnan ja sen viljelijöille luovuttamisen toteuttamisesta johtuen. Kipsin peltovetyksellä edistetään vesiensuojelua. Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 60/2020 vp).

Lisäyksestä 5 000 000 euroa on puurakentamisen ohjelman lisärahoitusta ja kohdennetaan käynnissä olevan ohjelman toiminnan painopisteistä erityisesti teollisen puurakentamisen kehittämistoimintaan Kasvua ja kehitystä puusta -tukiohjelman kautta, puurakentamisen koulutuksen tukemiseen sekä informaatio-ohjauksen toimenpiteisiin.

Lisäyksestä 13 000 000 euroa on avustusta kunnille, joka mahdollistaa virkistysalueille, viheralueille ja kansallisiin kaupunkipuistoihin suunniteltujen ulkoilua palvelevien kunnostushankkeiden ja investointien toteuttamisen.

Lisäyksestä 10 000 000 euroa on tarkoitettu avustuksiin, joilla kunnat voivat käynnistää nopea-vaikutteisia toimia vesihuollon ravinnekierrätyksen, jätevesien käsittelyn energiatehokkuuden ja energian talteenoton edistämiseksi.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Vuoden 2020 sitoumukset	6 500	2 000	1 500	10 000
Menot yhteensä	6 500	2 000	1 500	10 000

2020 IV lisätalousarvio	28 000 000
2020 talousarvio	18 792 000
2019 tilinpäätös	16 022 000
2018 tilinpäätös	9 052 000

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 18 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahalla toteutetaan vanhojen metsien suojelua ja erityisesti pienimpien kansallispuistojen laajennuksia sekä parannetaan luonnonsuojelualueiden kytkeytyvyyttä, eheyttä ja kestävyyttä muuttuvissa olosuhteissa.

2020 IV lisätalousarvio	18 000 000
2020 talousarvio	48 630 000
2019 tilinpäätös	26 830 000
2018 tilinpäätös	29 621 445

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 105 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu kuntien öljylämmityksestä luopumisen avustuksesta johtuvan yhden henkilötyövuoden lisätarpeesta.

2020 IV lisätalousarvio	105 000
2020 talousarvio	5 713 000
2019 tilinpäätös	4 806 000
2018 tilinpäätös	4 926 000

30. Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää matkustukseen, tilaisuuksien järjestämiseen sekä asiantuntija- ja tutkimuspalveluihin liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	1 000 000
2019 tilinpäätös	1 000 000
2018 tilinpäätös	1 000 000

34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 895 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain nojalla kunnille myönnettävään avustukseen kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin

2) avustuksen myöntämiseksi, maksatuksen toteuttamiseksi ja määrärahan käytön hallitsemiseksi sekä avustuksesta viestimiseksi tarpeellisten tietojärjestelmiin, virkamatkoihin sekä avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin painatukseen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, lukuun ottamatta fossiilisia polttoaineita käyttäviä rakennuskohtaisia lämmitysjärjestelmiä. Avustusta myönnetään 10 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Avustusta korotetaan 5 prosenttiyksiköllä, jos kunta on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksyttäisiin tavanomaiset lämmitysjärjestelmän muuttamisesta aiheutuneet suunnittelu-, purku-, kierrätys-, laite- ja asennuskustannukset, mukaan lukien liittymän rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä ohjaus- ja automaatiojärjestelmästä sekä öljysäiliön poistamisesta aiheutuvat kustannukset. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan. Aloitetuista korjaustoimenpiteistä aiheutuneet kustannukset, jotka ovat muodostuneet 1 päivänä kesäkuuta 2020 alkaen, voidaan ottaa huomioon laskettaessa avustettavia kustannuksia.

Valtionapuviranomaisena toimii Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen. Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määrärahan tavoitteena on edistää tavoitetta öljylämmityksestä luopumista kuntien omistamissa rakennuksissa.

2020 IV lisätalousarvio	14 895 000

37. *Avustukset tuulivoimakaavoitukseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen tuulivoimarakentamista ohjaavaan kaavoitukseen, luvitukseen ja niihin liittyviin selvityksiin. Määrärahaa voidaan käyttää lisäksi enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ympäristöministeriön.

Ympäristöministeriö myöntää avustukset valtionavustuslain (688/2001) nojalla ELY-keskuksia kuultuaan. Avustusta voidaan myöntää maakunnan liitoille ja kunnille enintään 70 % kaavoituksen, luvituksen ja niihin liittyvien selvitysten laatimisesta aiheutuvista kuluista.

Mikäli kaavoituksessa ja luvituksessa käsitellään tuulivoimarakentamisen ohella muita ohjaustarpeita, voidaan avustusta myöntää vain siihen osaan kuluja, jotka aiheutuvat tuulivoimarakentamisesta.

Selvitysosa: Avustuksilla edistetään hallitusohjelman kirjauksia tuulivoimarakentamisen edistämisestä.

2020 IV lisätalousarvio

2 000 000

52. *Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 500 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että avustusta myönnetään 45 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, kuitenkin enintään 90 000 euroa hakijaa kohti ja avustusta voidaan myöntää 55 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, jos vähintään 50 % hankkeessa toteutettavista latauspisteistä toteutetaan vähintään 11 kilowatin tehoisina, jonka täyssähköauton lataaminen edellyttää.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tavoitteesta nopeuttaa autokannan sähköistymistä.

2020 IV lisätalousarvio

1 500 000

2020 talousarvio

5 500 000

2019 tilinpäätös

1 500 000

2018 tilinpäätös

1 500 000

55. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 390 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaan liittyviin avustuksiin ja tilaisuuksien järjestämisestä ja asiantuntijapalveluista aiheutuviin kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 35.01.01 ikääntyneiden asumisen toimintaohjelmaan liittyvien avustusten maksamiseen kunnille ja järjestöille.

60. Siirto Valtion asuntorahastoon

Korkotukilainat ja valtioneuvokset

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa Valtion asuntorahaston varoista tuettaviksi korkotukilainoiksi hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) ja vuokratulojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain (574/2016) mukaisia lainoja yhteensä enintään 1 750 000 000 euroa.

Avustukset

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaista käynnistysavustuksia yhteensä enintään 38 000 000 euroa valtion ja MAL-seutujen välisiin maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksiin sitoutuneissa kunnissa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on Helsingin seudulla 10 000 euroa sekä Tampereen, Turun ja Oulun seuduilla 3 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Käynnistysavustus myönnetään MAL-sopimusalueilla 5 000 eurolla korotettuna mikäli kohde on puurunkoinen asuinkerrostalo.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2020 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaista käynnistysavustuksia yhteensä enintään 2 000 000 euroa MAL-sopimusalueiden ulkopuolisissa kunnissa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on 1 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Avustus myönnetään 2 000 eurolla korotettuna mikäli kohde on puurunkoinen asuinkerrostalo. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että lähiöiden elinvoiman edistämiseksi sekä segregaaation ehkäisemiseksi annettavista avustuksista saa tehdä ehdollisia ennakkopäätöksiä vuonna 2021 myönnettävistä avustuksista siten, että vuodesta 2020 lukien avustusten ja ehdollisten ennakkopäätösten yhteismäärä on enintään 13 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että lähiöiden elinvoiman edistämiseksi sekä segregaaation ehkäisemiseksi annettavien avustusten määrä voi olla enintään 35 %. Tutkimus- ja selvityshankkeissa avustus voi olla 80 %.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2020 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2011) nojalla myöntää asuinrakennuksille avustuksia energiatehokkuuden parantamiseen sekä älykkääseen ja joustavaan energiakulutukseen tähtääviin toimenpiteisiin yhteensä enintään 40 000 000 euroa siten, kuin energiatehokkuusavustuksista annettavalla asetuksella säädetään.

Selvitysosa: Korkotukilainojen hyväksymisvaltuuden korottaminen aiheutuu tarpeesta tukea rakennusalan suhdannetilannetta. Lisävaltuuksilla arvioidaan voitavan tukea n. 1 500 uuden asunnon rakentamista.

Puurakentamiseen myönnettävän lisäkäynnistysavustuksen muuttaminen euromääräiseksi aiheutuu siitä, että puurakentamiseen liittyvät kustannukset ovat samat kaikilla MAL-sopimusalueilla.

Lähiöohjelman avustusprosentin korottaminen aiheutuu tarpeesta kannustaa tehokkaammin kuntia tekemään uusia investointeja lähiöiden elinvoiman kehittämiseen ja segregaaation ehkäisemi-

seen monien kuntien kohdatessa taloudellisia haasteita. Momentin perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan ehdolliset ennakkopäätökset vuoden 2021 määrärahan osalta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2020 IV lisätalousarvio	—
2020 talousarvio	—
2019 tilinpäätös	—
2018 tilinpäätös	—

64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tarpeesta lisätä määrärahaa käydyn hakukierroksen hakemusten rahoittamiseksi.

2020 IV lisätalousarvio	800 000
2020 talousarvio	1 700 000
2019 tilinpäätös	850 000
2018 tilinpäätös	850 000